

INGURUMEN- ADIERAZPENA 2023

2024ko urria

0. AURKIBIDEA

0.	AURKIBIDEA	1
1.	VISESAREN AURKEZPENA	2
1.1	AURKEZPENA	2
1.2	VISESAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK ETA KOKALEKUA	3
1.3	VISESAREN GARATUTAKO JARDUERAK	4
1.4	ERAKUNDE- ETA KUDEAKETA-EGITURA	7
1.5	EMAS ERREGISTROAREN IRISMENA	8
2.	INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMA	9
2.1	INGURUMEN-POLITIKA	9
2.2	INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAREN DESKTRIBAPENA	11
2.3	INGURUMENA KUDEATZEKO ERAKUNDE-EGITURAREN DESKTRIBAPENA	12
2.4	BARNEKO ETA KANPOKO TESTUINGURUAREN AZTERKETA	12
2.5	INTERESDUNAK ETA BEREN BETEKIZUNAK	12
2.6	ARRISKUAK ETA AUKERAK. EKINTZAK	12
3.	INGURUMEN-ALDERDIAK	13
3.1	INGURUMEN-ALDERDIAK IDENTIFIKATZEKO ETA EBALUATZEKO METODOLOGIA	13
3.2	EBALUAZIOA: ALDERDI ESANGURATSUAK	15
4.	2023KO INGURUMEN-PROGRAMA	16
5.	VISESAREN INGURUMEN-PORTAERAREN DESKTRIBAPENA	27
5.1	ENERGIA	28
5.2	MATERIALAK	35
5.3	URA	40
5.4	HONDAKINAK	42
5.5	LURZORUAREN ERABILERA BIODIBERTSITATEAREKIKO	51
5.6	IGORPENAK	52
6.	VISESAREN INGURUMEN-PORTAERARI BURUZKO BESTE ADIERAZLE BATZUK: INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK BULEGO JASANGARRIAK IZATEKO	62
7.	PROIEKTUETAKO INGURUMEN-PORTAERA	68
8.	INGURUMEN-PORTAERA OBRETAN ETA SUSTAPEN BERRIETAN	70
9.	INGURUMENARI LOTURIKO LEGE-BETEKIZUNEN ETA BESTE BETEKIZUN BATZUEN BETETZE-MAILA	75
10.	2024KO INGURUMEN-HOBEKUNTZA	84
11.	ELKARRIZKETA IREKIA ALDERDI INTERESDUNEKIN	87
12.	INGURUMEN-ISTRIPUAK	91
13.	BALIOZKOTZE-DATUAK	92

1. VISESAREN AURKEZPENA

1.1 – VISESAREN AURKEZPENA

Vivienda y Suelo de Euskadi, S.A. - Euskadiko Etxebizitza eta Lurra EA (aurrerantzean, Visesa) Etxebizitza eta Hiri Agenda Sailari atxikitako sozietate publikoa da. Etxebizitzaren eta lurzorua lurralde-politika garatzeko eratu zen, bai eta hiria berritzeko eta birgaitzeko ere.

Xedean eta ikuspegian jasotzen den moduan, Visesa funtsezko eragilea da EAEn etxebizitza-politika publikoa garatzeko, eta 2021-2023 aldirako Etxebizitzaren Gida Plana eta 2021-2036 Etxebizitzaren Itun Soziala betetzen laguntzen du. Visesak modu aktiboan parte hartzen du alokairu babestuko babes publikoko etxebizitzaren sustapenean eta birgaitze- eta berritze-ekintzetan, 2021-2023 aldirako Etxebizitzaren Gida Planean deskribatutako beharrak asetzeko, Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza Sailburuordetzarekin eta beste eragile publiko edo pribatu batzuekin koordinatuta, bizigarritasun- eta jasangarritasun-irizpideekin jardunez. Visesak erreferente izan nahi du EAeko babes publikoko etxebizitza-kudeaketaren esparruan, eta eragile erabakigarria Eusko Jaurlaritzarentzat bere planak betearazteko, herritarrei konfiantza- eta kalitate-zigilua eskainiz.

1990. urtean sortu zen, eta 2023ko abenduaren 31n kapital sozialaren % 100 EAeko Administrazioarena da.

Visesak, hasieratik eta 2023ko abenduaren 31ra arte, babes publikoko 16.654 etxebizitza sustatu eta entregatu ditu EAEn. Horrez gain, hiria birgaitzeko eta berritzeko proiektu estrategikoetan dihardu, hala nola Boluetan, Zorrotzaurren eta Vega Galindon, etxebizitza-sustapenean industrializazioaren aldeko apustuan eta Europar Batasuneko Next Generation funtsen esparruan Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planean.

Halaber, Visesak ekimenak garatzen ditu honako arlo hauen aldeko konpromiso argia adierazteko: ingurumena (EMAS Erregelamendua, ingurumen-adierazpena, ingurumen-batzordea, jasangarritasun-memoriak, energia-jasangarritasunaren dekretua edo erosketa eta kontratazio berdea), gizarte erantzukizuna eta bere interes-taldeak (gardentasun-ataria, arriskuen kudeaketa eta gobernu arduratsua, datuen babesari buruzko Europako erregelamendua, kapital-zuriketaren prebentzioa, delituen prebentzioa, laneratzeko laguntzea, edo gizarte-eragileekin elkarlanean aritzea) eta bere produktuaren/zerbitzuen kalitatea (produktuaren batzordea edo ISO 9001 ziurtagiria).

Visesak 2000. urteaz gero kalitatea kudeatzeko sistema du ezarrita eta UNE-EN ISO 9001 Arauaren bidez ziurtatzen da honako irismenaren barruan: *“Babes publikoko etxebizitzak sustatzea eta elementu askeak merkaturatzea”*. Eginkizun hori bere bulego nagusietan eta herritarrei arreta emateko lurralde-bulegoetan egikaritzen da.

2005. urtean Visesak ingurumena kudeatzeko sistema ezarri eta ziurtatu zuen UNE-EN ISO 14001 Arauan oinarrituta, eta erakundearen kudeaketa sistema integratuaren (KSI) barruan sartu zen. KSI hori Euskaliti-Eusko Jaurlaritzaren Kudeaketa Aurreratuaren Eredurantz doa.

2016an, Visesan babes publikoko etxebizitzak eraikitzeko bizitegi-lurzorua eskuratzeko, kudeatzeko eta urbanizatzeko jarduera sartu zen. Ondorioz, UNE-EN ISO 14001:2015 arau berria argitaratzearekin batera, Visesaren Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren irismena eguneratu eta egoera horretara egokitu behar izan zen. Visesak erabaki zuen urrats bat haratago joatea ingurumenaren kudeaketan, eta, horretarako, hobekuntzak egiteko esparru gisa erabili ahaliko zen eta asmo handiagoko helburuak ezartzeko aukera emango zuen kudeaketa-eredu bat bilatzea. Gauzak horrela, 1221/2009 (EB) Erregelamenduaren betekizun osagarriak (EMAS III) ezartzea erabaki zuen, eta, horri esker, **ES-EU 000118** EMAS erregistro-zenbakia eskuratu zuen.

Geroago, EMAS 1505/2017 Erregelamendua argitaratu eta gero, betekizun berrietara egokitu zuen Visesak bere Sistema Integratua.

Hori guztia aintzat hartuta, eta bat etorri EMAS 1505/2017 Europako Erregelamenduak aldatutako EMAS 1221/2009 Europako Erregelamenduarekin eta 2026/2018 Erregelamenduarekin, Visesak honako ingurumen-adierazpen hau egin du, erakundeak 2022an ingurumen-arloan egin dituen kudeaketari eta bilakaerari buruzko informazioa publiko orokorrari eta informazioa eskuratzeko interesa duten bestelako alderdi interesdunei emateko asmoz.

1.2 - VISESAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK ETA KOKALEKUA

Visesak, Eusko Jaurlaritzaren menpeko sozietate publikoa den aldetik, Euskal Autonomia Erkidegoan (EAE) ematen du zerbitzua, eta 4 bulego ditu: bere jarduna gauzatzeko bulego nagusi bat eta hiru lurralde-bulego, bezeroei aurrez aurreko arreta pertsonalizatua emateko. Bulego guztietan dago harrera-zerbitzu bat; bertan erantzuten zaie informazioa eskatzen duten interesdunei, eta, horrez gain, Visesak langile egokiengana bideratzen dituzte bisitariak, beren beharrezan arabera.

Honako hauek dira Visesaren datu nagusiak:

Izen soziala:	EUSKADIKO ETXEBIZITZA ETA LURRA EA - Visesa		
Forma juridikoa:	Etxebizitza eta Hiri Agenda Sailari atxikitako sozietate publikoa		
Produktu/zerbitzu nagusia:	Lurzoru eta etxebizitza babestu publikoak		
Irismena:	<ul style="list-style-type: none"> • Azterketak egitea; lurzoruak eskuratzea, kudeatzea eta urbanizatzea. • Babes publikoko etxebizitzaren sustapenak egitea eta etxebizitzak birgaitzea. • Elementu askeak (lokalak, garajeak eta trastelekuak). • Laguntza teknikoa ematea hirigintzaren eta antolakuntzaren arloan. 		
NACE kodea:	4110 (Higiezinaren sustapena)		
Bulego nagusiaren helbidea:	Gamarrako Atea 1A – 2. solairua (El Boulevard eraikina) - Gasteiz		
Telefono-zenbakia:	945 21 40 50	Fax-zenbakia:	945 06 84 40
Helbide elektronikoa:	visesa@visesa.eus	Web orri.:	www.visesa.euskadi.eus

Jarraian, grafikoki daude adierazita Bulego Nagusiaren eta bezeroari harrera egiteko 3 lurralde-bulegoen kokapena:

Bizkaiko Herritarrei Harrera egiteko Bulegoa:

Trenbideko etorbidea 38, beheko solairua. 48012. Bilbo.

Gipuzkoako Herritarrei Harrera egiteko Bulegoa:

Errotaburu pasealekua 1, 7. 20018. Donostia-San Sebastián.

Arabako Herritarrei Harrera egiteko Bulegoa:

Gamarrako Atea 1A, beheko solairua. (El Boulevard eraikina). 01013. Vitoria-Gasteiz.

Bulego Nagusia. Vitoria-Gasteiz, Araba

Gamarrako Atea 1A, 2. (El Boulevard eraikina). 01013. Vitoria-Gasteiz.

Herritarrei Harrera egiteko Bulegoak (HHB):			Bulego Nagusia:
Arabako HHB Tel.: 945 214 038 gasteiz@visesa.eus	Bizkaiko HHB Tel.: 946 612 620 bilbao@visesa.eus	Gipuzkoako HHB Tel.: 943 326 340 donostia@visesa.eus	Tel.: 945 214 050 visesa@visesa.eus
<i>Ordutegia:</i> Astelehenetik ostegunera: 8:30-14:00 eta 15:00-16:30. Ostirala: 8:30-14:00 Astelehenetik ostegunera: 8:30-14:00 (ekainetik irailera)			

Visesaren saldu osteko zerbitzu-arreta:
Tel.: 900 212 123 sap@visesa.eus
<i>Ordutegia:</i> Astelehenetik ostiralera: 8:30-20:00

Lantokiei dagokienez, aipatu behar da Gasteizko Bulego Nagusian lan egiten dutela Visesako langile gehienek. Bertan kudeatzen da erakundearen jardura osoa, eta, halaber, bertan txertatzen da ingurumen-ikuspegia zerbitzuen eta jardueren kudeaketan.

Herritarrei Harrera Egiteko Bulegoetan (HHB), administrazio-lanak egiten dira batez ere; halaber, bertan ematen zaie arreta bezeroei. Gasteizko HHBa Bulego Nagusiarekin batera kudeatzen da.

Gipuzkoako HHBa salbuespena da, Visesa ez baita titularra; alokairurako bulego-eraikin batean dago, eta, hortaz, instalazio eta zerbitzuak eraikineko erkidegoaren jabetzakoak dira. Ondorioz, Gipuzkoako HABn badira ingurumen-alderdi eta -betekizun jakin batzuk, kokapen hori kudeatzen duen erakundearen eskumenekoak direnak.

1.3 - VISESAREN JARDUERAK

Bulego Nagusiak eta herritarrei harrera egiteko bulegoak hainbat jardura egiten dituzte. Honela laburbil daitezke:

- *Bulegoetan garatzen diren enpresa-kudeaketako jarduerak*
- *Planeamenduak eta proiektuak kudeatzeko jarduerak (lurzoruak)*
- *Proiektuari, zuzendaritzari, obrak exekutatzeari eta saldu osteko zerbitzuari dagozkion jarduerak*
Proiektua entregatzeko, bezeroak artatzeko eta stock-a kudeatzeko jarduerak
- *Zerbitzu energetikoak kudeatzea*
- *Aholkularitza eta orientazio teknikoa ematea*

Bulegoetan garatzen diren enpresa-kudeaketako jarduerak

Bulegoetan egiten diren jarduerak koordinatuta lan egiten duten zazpi sailtako pertsonak kudeatzen dituzte: Zuzendaritza Nagusia; Pertsonak eta Zerbitzu Orokorrak; Herritarrentzako Arreta, Merkataritza Kudeaketa eta Salmenta Ondokoa; Teknikoa; Juridikoa; Ekonomiko-finantzarioa eta Prozesuak, Kanpo Komunikazioa eta Sistemak.

EMAS Erregelamenduaren eskakizunen arabera ingurumen-kudeaketako sistema bat diseinatu eta ezarri da, UNE-EN ISO 14001:2015 arauan oinarritutako hasierako kudeaketa-sistematik abiatuta.

Ingurumenarekin lotura duten jarduerak Prozesuak, Kanpoko Komunikazioak eta Sistemak Sailak eta Pertsonak eta Zerbitzu Orokorrak sailek kudeatzen dituzte; bertan egiten dira, halaber, Visesaren gainerako jarduerekin zerikusia duten administrazio-jarduerak ere.

Kudeaketa-jarduerak honako hauekin guztiekin dute lotura: ingurumena kudeatzeko sistema planifikatzea eta mantentzea; ingurumen-alderdiak kontrolatzea; ingurumen-programak zehaztea eta programa horiei jarraipena egitea; Visesaren ingurumen-portaera ebaluatzea; legezko ingurumen-betekizunak eta erakundearen talde interesdunek ingurumenaren arloan izan ditzaketen beharrian eta espektatibak beteko dituzten egitasmoak gauzatzea.

Planeamenduak eta proiektuak kudeatzeko jarduerak (lurzoruak)

Lehenik eta behin, inbertsioen barne-azterketak, operazioen bideragarritasun-analisiak eta babes publikoko etxebizitzan sustapenak egiteko lurzoruen erosketak egiten dira. Horiek guztiak egin ondoren egin beharreko jarduerak helburu horretarako kontratatutako laguntzaile tekniko baten bidez gauzatzen dira, eta proiektu guztietan dago Visesako proiektu-arduradun bat.

Prozedura hori hiri-planeamenduaren eta hirigintza-kudeaketaren arloko proiektu azpikontratatueta aplikatzen da. Bertan, hainbat jardura biltzen dira, adibidez: laguntza teknikoa, aholkularitza, planeamenduko figurak txertatzea eta irismenari, epeei eta aurrekontuari dagozkien helburuak betetzeko koordinatzea.

Proiektuari, zuzendaritzari, obrak exekutatzeari eta saldu osteko zerbitzuari dagozkion jarduerak

Nagusiki, proiektu-faseko jarduerak, obrako zuzendaritza eta hirigintza-, eraikuntza- eta/edo birgaitze-obra bera exekutatzea hartzen ditu barne. Horiek guztiak azpikontratatu egiten zaizkie arkitekturako profesionaleri eta eraikuntzako enpresei, eta ingurumen-kudeaketa sistema propioak izan ohi dituzte.

Egin behar horren barruan sartzen da, adibidez, aurreproiektuak, oinarrizko proiektuak eta exekuzio-proiektuak egitea, eta zuzendaritza fakultatiboak kontratatu eta obra exekutatzea.

Kontrol- eta jarraipen-jarduerak laguntzaile tekniko baten eta/edo helburu horretarako kontratatutako eraikuntza-enpresa baten bidez egiten dira, betiere Visesako proiektu- eta/edo obra-arduradun batekin lankidetzan.

Kontrol-jarduerak eta obra amaierako ikusketak obra jaso aurretik eta ondoren egiten dituzte Visesako teknikariek (saldu osteko zerbitzua).

Produktuak entregatzeko, herritarrek artatzeko eta stock-a kudeatzeko jarduerak

Salmentaren eta/edo alokairuaren kudeaketaren barruan sartzen da etxebizitzan, lokalen, garaje-partzelen eta trastelekuen kudeaketa.

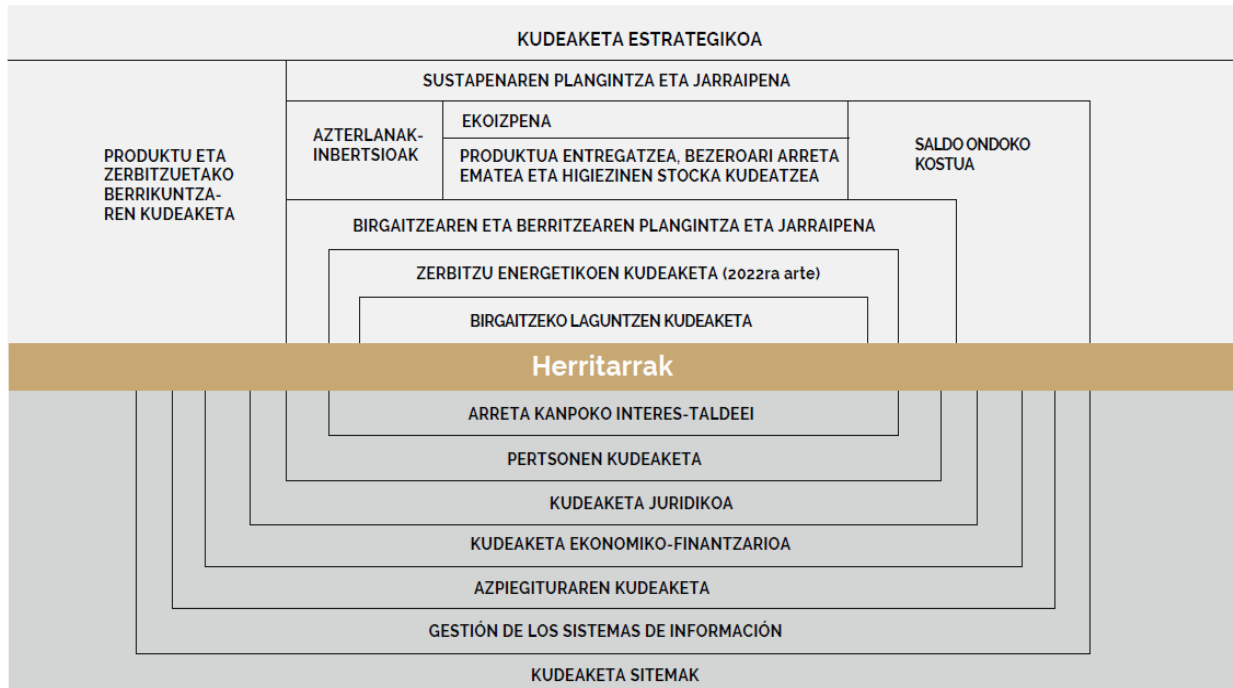
Jardura horren barruan egiten da Visesaren etxebizitza eta elementu aske guztien merkaturatzea, salmenta, alokairua eta stockaren kudeaketa, bezeroari harrera egiteko lurralde-bulegoetan.

Aholkularitza eta orientazio teknikoa ematea

Bulego nagusietan ematen du Visesak zerbitzu hau; aholkularitza eta orientazio teknikoa ematen die beste erakunde batzuei (udalei). Batez ere, administrazio- eta kudeaketa-zerbitzuak, batetik, eta zerbitzu teknikoak, bestetik, ematen ditu.

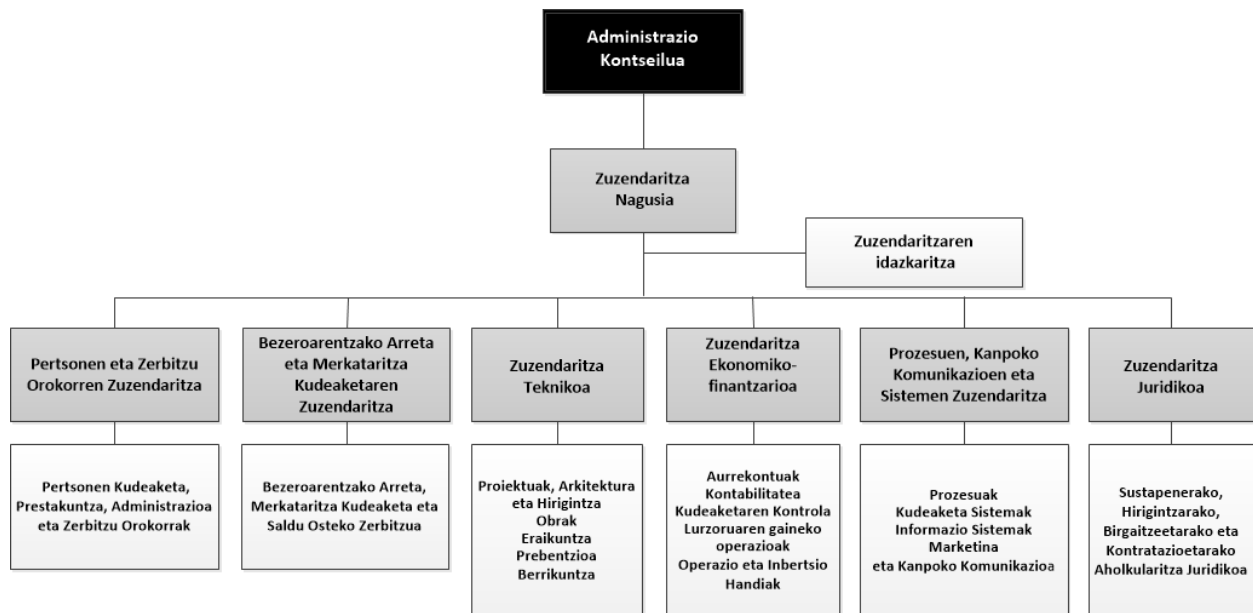
Next Generation EU funtsak aukera izan dira pertsona eta familia askorentzat birgaitzearen esparruan, beren etxebizitzaren baldintzak hobetzeko eta bizi-kalitate handiagoa lortzeko. Aurten, Visesa birgaitze-bulego eta erakunde laguntzaile bihurtu da, eraikinen eta etxebizitzaren energia-efizientzia hobetzeko eskura dauden programen barruan. 2023. urtera arte laguntzen aldeko behin-behineko ebazpenak egin dira Euskadi guztiko 2.918 etxebizitzetan inpaktu positiboa izan dezaten.

Operazioekin lotutako jarduera horiek guztiak eta estrategiari eta zeharkako kudeaketari lotutakoak gauzatzeko, Visesak prozesuen mapa bat sortu du, 2022an eguneratua eta onetsia, ondoren jasotzen dena:

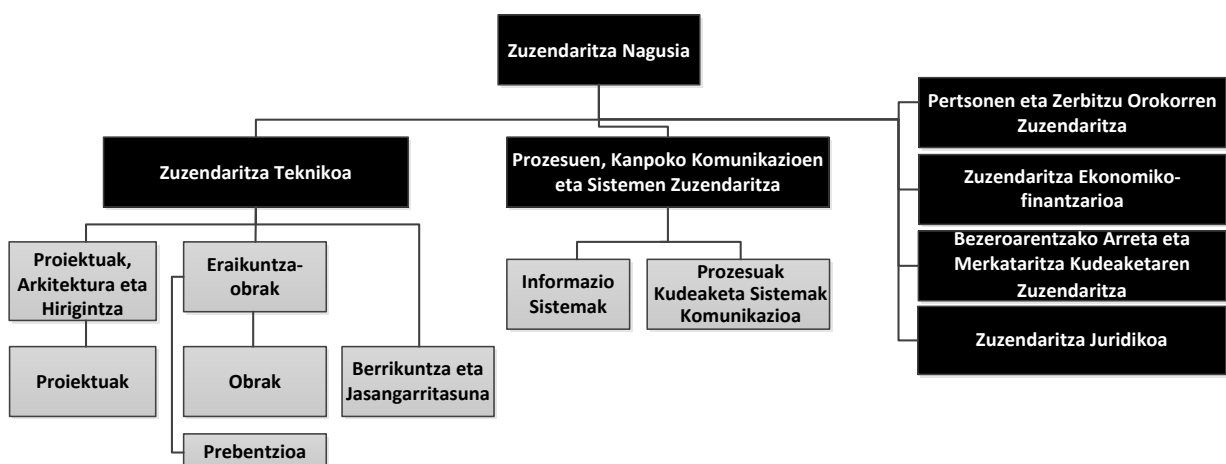

1.4 - ERAKUNDE- ETA KUDEAKETA-EGITURA

Visesan 90 pertsona zeuden 2023ko abenduaren 31n. Organigrama funtzional honetan ikus daiteke nola zeuden banatuta:

Beraz, hau da ingurumenaren kudeaketan eragin zuzena duten zuzendaritzen egitura:

Zuzendari nagusia da Visesak organo exekutibo gorena, eta bera da enpresa-kudeaketaren zuzendaria. Horretarako eskumenak Administrazio Kontseiluak ematen dizkio. Zuzendaritzari Visesak Zuzendaritza Batzordeak laguntzen dio, eta aholkulari-lanak ere egiten ditu. Batzorde horretan sail guztietako zuzendaritzek hartzen dute parte.

Visesarentzat, erakundea osatzen duten pertsonak dira bere aktibo nagusia, eta, horri probetxu ateratzeko, prozesuetara bideratutako egitura bat du. Egitura horren ardatz nagusia bezeroa da, baina gainerako talde interesdunak ere aintzat hartzen dira.

Bai prozesuak, bai kudeaketa- eta hobekuntza-taldeak etengabeko hobekuntzan oinarritutako kudeaketa bikaina egitea ahalbidetuko duen egitura batean daude oinarrituta, organigrama bera bezalaxe.

1.5 - EMAS ERREGISTROAREN IRISMENA

Visesak Bulego Nagusian eta bezeroei harrera egiteko bulegoetan egiten diren jarduera guztietan aplikatzen du ingurumenaren kudeaketaren ikuspegia. Honako irismen hau du:

- ***Azterketak egitea; lurzorua eskuratzea, kudeatzea eta urbanizatzea;***
- ***Babes publikoko etxebizitzak sustatzea eta etxebizitzak birgaitzea;***
- ***Elementu libreak merkaturatzea (lokalak, garajeak eta trastelekuak);***
- ***Hirigintzako eta antolakuntzako laguntza teknikoa.***

2. INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMA

2.1 - INGURUMEN-POLITIKA

Visesako zuzendari nagusia da erakundean ezarriko den ingurumenarekiko konpromisoa zein izango den erabaki eta definitzeaz arduratzen dena, eta, aldi berean, konpromiso hori da ingurumen-kudeaketa hobetzeko helburuak ezartzeko erreferentzia. Ingurumen-konpromiso hori publikoa da eta edozeinek eskuratu dezake dokumentua, ingurumen-adierazpenaren gertatzen den bezalaxe.

	INGURUMEN POLITIKA POLÍTICA DE MEDIOAMBIENTE	PR01_POL05 Ber./Rev.: 02 2023ko mar/mar
---	---	--

Visesa lurzorua kudeatzen duen eta babes publikoko etxebizitzak alokairu babestuko araubidean sustatzen dituen sozietate publikoa gara. Birgaitze- eta berritze-ekintzak gauzatzen ditu, Etxebizitzaren Gida Planean deskribatutako beharrak asetzeko, modu koordinatuan Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza Sailarekin eta beste eragile publiko eta pribatu batzuekin. Bizigarritasun- eta jasangarritasun-irizpideen arabera jarduten du, ingurumenaren ikuspuntutik.

Gure jarduerak zuzenean eragiten du natura- eta hiri-ingurunean, honako hauen bidez: gure esku-hartzeen inpaktu fisikoa, gure etxebizitzak erabiltzeak dituen ingurumen-ondorioak eta hori lortzeko beharrezkoak diren jardueren ingurumen-inpaktua. Zeregin horiek gure proiektuak gauzatzeko kontratatutako enpresek egiten dituzte nagusiki.

Horren jakitun, Visesak bere jarduerak eragiten dituen inpaktu negatibo horiek minimizatzeko konpromisoa hartu du, bai eta, gure aukeren arabera, hiri-eredu jasangarriak sortzen laguntzekoa ere.

Ilido horretan, strategiaren bidez, bat egin dugu Euskadi Basque Country 2030 Agendarekin eta Nazio Batuen Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJH), hau da, Visesak zer helbururen gainean duen eragina identifikatu dugu klima-aldaketaren aurkako borrokan eta eraikuntzaren sektorearen garapen jasangarrian laguntzeko.

Visesak, jarduera eta kokaleku guztietarako ezarri eta ziurtatu duen ingurumenaren kudeaketatik abiatuta, ingurumen-konpromisoak bere gain hartu eta sustatzen ditu, eta, horretarako, ingurumen-aldagaia ezartzen du bere eraginpeko hiru eremu handitan: proiektuen eta zerbizuetan kudeaketa, obren kudeaketa eta gure bulegoetan gauzatzen dugun jarduera.

Visesako Zuzendaritzak jendaurrean adierazi nahi du ingurumen-garapenarekin duen konpromisoa, zeina printzipio hauetan oinarritzen den:

JARDUTEKO PRINTZPIOAK

- Ingurumenaren arloan gure jardueran aplikagarriak diren **lege-baldintza** guztiak betetzen ditugu, baita sinatutako beste akordio batzuetatik edo gure erakundeak parte hartzen duen beste erakunde batzuekiko lankidetzaproiektuetatik eratorritako beste baldintza batzuk ere.

Visesa somos la sociedad pública que gestiona suelo, promueve vivienda de protección pública protegida en régimen de alquiler y lleva a cabo acciones de rehabilitación y renovación para satisfacer las necesidades descritas en el Plan Director de Vivienda, de forma coordinada con el Departamento de Vivienda del Gobierno Vasco y otros agentes públicos o privados, actuando con criterios de habitabilidad y sostenibilidad, desde la perspectiva medioambiental.

Nuestra actividad incide directamente en el entorno natural y urbano a través del impacto físico de nuestras intervenciones, de las consecuencias medioambientales del uso de nuestras viviendas y del impacto ambiental de las actividades necesarias para su consecución, tareas que llevan a cabo principalmente las empresas contratadas para la ejecución de nuestros proyectos.

Conscientes de ello, en Visesa nos comprometemos a minimizar estos posibles impactos negativos asociados a nuestra actividad y a contribuir, desde nuestras posibilidades, a crear modelos urbanos sostenibles.

En este sentido, nos hemos alineado a través de la estrategia con la Agenda Euskadi Basque Country 2030 y con los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS) de Naciones Unidas, identificando aquellos sobre los que Visesa tiene influencia para contribuir a la lucha contra el cambio climático y al desarrollo sostenible del sector de la construcción.

Visesa asume y promueve este compromiso ambiental desde la gestión medioambiental que ha implantado y certificado para todas las actividades y emplazamientos, implementando la variable ambiental en las actuaciones de los tres grandes ámbitos sobre los que tenemos influencia: gestión de proyectos y servicios, gestión de obras y el desempeño en nuestras propias oficinas.

Desde la Dirección de Visesa, deseamos expresar públicamente este compromiso con el desarrollo ambiental sostenible, fundamentado en los siguientes principios:

PRINCIPIOS DE ACTUACIÓN

- Cumplimos con todos los **requisitos legales** de carácter medioambiental aplicables a nuestra actividad, así como con otros requisitos derivados de nuestros acuerdos suscritos o de los proyectos de colaboración con otras entidades en los que nuestra organización participa.

 visesa	INGURUMEN POLITIKA POLÍTICA DE MEDIOAMBIENTE	PR01_POL05 Ber./Rev.: 02 2023ko mar/mar
--	---	--

- Enpresa publiko gisa dugun egitekoa betetzeko, ingurumenaren, **sentsibilizazioaren** eta hobekuntzaren **sustatzaileak** izan nahi dugu, baita gure langileen eta interes-taldeen artean (bereziki enpresa hornitzaileak, bezeroak eta herritarrak) ingurumen-praktika jasangarriak sartzearen sustatzaile ere.
- Modu aktiboan laguntzen dugu **ingurumena babesten**, printzipio hauek aplikatuta: kutsaduraren prebentzioa, baliabideen kontsumo arduratsu eta jasangarria, klima-aldaketa arintzea eta hartara egokitzea, eta biodibertsitatea babestea gure jardueraren, produktuen eta zerbitzuen inpaktuen aurka. Horretarako, berrikuntzaren aldeko apustua egiten dugu energetikoki jasangarriagoak eta eraginkorragoak diren eraikinak eginez.
- Gure politika korporatiboaren eta bikaintasun-printzipioaren oinarri gisa, gure ingurumen-kudeaketan **etengabeko hobekuntza** bilatzen dugu, eta, horretarako, adierazleak ezarri eta gure ingurumen-helburuak berrikusi eta hobetzen ditugu, gure ingurumenaren kudeaketa-sistemaren bidez. Halaber, gure alderdi interesdunak erakartzen ditugu ingurumena babesteko konpromisoa har dezaten.
- Ingurumen-arloan hobekuntzarako eta jardunbide egokietarako iturri garrantzitsuenetako bat **ikaskuntza partekatua eta berrikuntza** da, tokiko eta nazioarteko proiektuetan parte hartuz gauzatzen duguna. Horri esker, gainera, alor horretako aurrerapen zaintza proaktiboa egin dezakegu, hobetzeko aukeren iturri gisa.
- Buscamos ser, en cumplimiento de nuestra misión tractora como empresa pública, **promotores de la sensibilización** y mejora medioambiental y de la introducción de prácticas medioambientalmente sostenibles entre nuestro personal y nuestros grupos de interés, especialmente nuestras empresas proveedoras, clientela y ciudadanía.
- Contribuimos activamente en la **protección del entorno** mediante la aplicación de los principios de prevención de la contaminación, consumo responsable y sostenible de recursos, mitigación y adaptación al cambio climático y la protección de la biodiversidad frente a los impactos causados por nuestra actividad, productos y servicios. Para ello apostamos por la innovación para la construcción de viviendas más sostenibles y eficientes energéticamente.
- Cómo base de nuestra política corporativa y principio de excelencia, buscamos en nuestra gestión medioambiental la **mejora continua**, estableciendo indicadores, revisando y mejorando nuestros objetivos medioambientales a través del sistema de gestión medioambiental e, incluso, traccionando a nuestras partes interesadas a asumir un compromiso de protección del medio ambiente.
- Una de nuestras fuentes de mejora y buenas prácticas medioambientales más relevantes es el **aprendizaje compartido e innovación** que llevamos a cabo a través de nuestra participación en proyectos tanto en el ámbito local como internacional. Esto nos permite mantener además una vigilancia proactiva de los avances en este campo como fuente de oportunidades de mejora.

Gure ingurumen-lana xehatu eta jendaurrean jartzen dugu Jasangarritasunari buruzko Memoriaren eta EMAS Ingurumen Adierazpenaren bidez.

Nuestro desempeño medioambiental lo detallamos y hacemos público a través de la Memoria de Sostenibilidad y la Declaración Medioambiental EMAS.

09737292N
 CARLOS
 QUINDOS (R:
 A20306775)

Firmado digitalmente
 por 09737292N CARLOS
 QUINDOS (R:
 A20306775)
 Fecha: 2023.03.16
 13:42:07 +01'00'

*Nork onetsia: zuzendari nagusia
 Carlos Quindós Fernández*

*Aprobado por: Director General
 Carlos Quindós Fernández*

2.2 - INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAREN DESKRIBAPENA

Visesak Kudeaketa Sistema Integratua (KSI) du. Urtero egiten zaizkio auditoretzak, UNE-EN ISO 9001:2015 arauaren arabera ziurtatua dago, UNE-EN ISO 14001:2015 arauen arabera eguneratua eta EMAS 1505/2017 Europako Erregelamenduak aldatu zuen EMAS 1221/2009 Europako Erregelamendura egokitua.

Sistema integratu horren barruan, 2018an egokitu zen ingurumen-kudeaketa 1505/2017 Erregelamenduaren betekizunekin bat egiteko. Halaber, EMAS 2026/2018 Erregelamendua onetsi eta indarrean sartu zenetik betekizun berriak ingurumen-adierazpen honetan txertatu dira.

Ingurumen-kudeaketa osatzen duten dokumentuen egitura

Ingurumen-kudeaketaren harira egiten eta erabiltzen diren dokumentuei esker, aplikatzekoak diren ingurumen-betekizunak betetzen direla eta ingurumen-arloko prozedurak eta jarraibideak sistematizatuta daudela bermatzen da. Ildo beretik, erakundeak ingurumena babesteko eta bere jardueraren ondorioz ingurumenean dauden eraginak minimizatzeko duen etengabeko hobekuntza-konpromisoa gauzatzeko eta ikusgai jartzeko ere balio dute.

Honako dokumentu hauek osatzen dute kudeaketaren oinarrian dagoen egitura hori:

- **Kudeaketa Sistema Integratuaren Eskuliburua.** Prozesu guztietan aplikatzen den ingurumena kudeatzeko sistema deskribatzen duen erreferentziatzko dokumentua da, eta bi helburu ditu:
  1. Visasaren barruan, erreferentzia-esparru izatea kudeaketa integratuko sistemarekin zerikusia duten barne-jarduerak gauzatzeko.
  2. Visesak ezarritako kudeaketa-sistema integratuari buruzko informazioa ematea halakorik eskatzen duen edozein interes-talderi, bezeroen eskakizunak betetzen direla, erabiltzaileak asebeteta daudela, ingurumena modu jasangarrian mantentzen dela eta pertsonen segurtasuna eta osasuna babestu egiten direla bermatzeko.
- **Ingurumena Kudeatzeko Prozedurak.** Eskuliburua osatzen duten dokumentu gehigarriak dira. Bertan, xehe-xehe azaltzen dira ingurumenaren kudeaketaren esparruan egiten diren jardueretako prozedura sistematikoak.
- **Ingurumena Kudeatzeko Jarraibideak.** Eskuliburua osatzen duten dokumentu gehigarriak dira; zehazki, prozesu edo jarduera batek ingurumenean izan dezakeen inpaktua prebenitzeko, kontrolatzeko edo minimizatzeko helburuarekin gauzatu beharreko lan-operatibak deskribatzen dira bertan.
- **Formatuak.** Egiten ditugun jardueren ingurumen-informazioa jasotzeko erabiltzen diren txantiloak dira.
- **Erregistroak.** Ingurumenaren kudeaketaren eskuliburuan, prozeduretan eta jarraibideetan ezarritako gidalerroak betetzen direla bermatzeko oinarritzko dokumentuak dira.

Kudeaketa-sistema integratuaren esparruan, Visesak bermatu egiten du kudeaketa-politika orokorrean eta kudeaketaren gainerako esparruetarako ezarri diren politiketan jasotako konpromisoak garatu, ezarri, berrikusi eta eguneratzeko beharrezkoak diren erakunde-egitura, jardueren plangintza, ardurak, praktikak, prozesuak, prozedurak eta baliabideak dituela, eta definitu ere egiten ditu.

2.3 - INGURUMENA KUDEATZEKO ERAKUNDE-EGITURAREN DESKRIBAPENA

Visesako zuzendaritzak ingurumen-kudeaketako zuzendaritzaren ordezkari gisa hautatu du Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen Zuzendaritza.

Gauzak horrela, Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen Zuzendaritza da eskuliburuan eta gainerako dokumentuetan jasotako politikak, prozedurak, jarraibideak, formatuak, erregistroak eta irizpideak etengabe erabili eta betetzen direla bermatzeko jarraipena egitearen arduraduna. Zuzendaritzak eskuordetu dio horretarako eskumena, eta haren ordezkari gisa, autoritate nahikoa du Zuzendaritza Nagusiari eta gainerako zuzendaritzei ingurumen-kudeaketaren funtzionamenduaren eta ematen ari den erantzunen berri emateko, baita sistema berrikusteko eta hobetzeko gomendioak egin eta ekintzak proposatzeko ere.

2.4 – BARNEKO ETA KANPOKO TESTUINGURUAREN AZTERKETA

2021. urtearen amaieran, 2021-2023 aldirako Etxebizitzaren Gida Plana indarrean jartzearekin batera, Visesak bere testuingurua orokorrean aztertzeari ekin zion, eta horren azken emaitza 2022an amaitu zen, 2021-2024 aldirako Plan Estrategikoaren definizioaren bidez Visesaren esparru estrategikoa eguneratuz.

Barne eta kanpo testuinguruaren analisi orokorraren urteko ikuskapena, definitu den plan estrategikoarekin berarekin batera, urteko kudeaketa-plana egiteko abiapuntua da. Berrikuntza gisa, 2024an gure jarduerak klima-aldaketan nola eragiten duen baloratzea sartu da.

2.5 – INTERESDUNAK ETA BEREN BETEKIZUNAK

Interesdunen analititik abiatuta, Visesak interes-taldeak identifikatzen ditu, eta inpaktua nahiz Visesaren eragiteko gaitasuna kontuan hartuta, lehentasunak ezartzen dira.

Ondoren, interes-talde horien premiak hobe ezagutu eta haiekin gehien erlazionatzen diren Visesako pertsonen premiak eta itxaropenak identifikatu eta aztertzen dituzte, eskakizun bihurtu behar direnak baloratzeaz gain. Gainera, aurreko klima-aldaketaren eraginari buruzko premiak eta itxaropenak sartu ditugu.

2.6 – ARRISKUAK ETA AUKERAK. EKINTZAK

Visesak urtero lantzen ditu espero diren emaitzetan eragina izan dezaketen arrisku eta aukerak; zehazki, zein arrisku eta aukera egon daitekeen erabaki eta ebaluatzen du. Horretarako, honako hauekin zerikusia duten arriskuak eta aukerak ebaluatzen dira:

- Ingurumenari lotutako alderdi esanguratsuak
- Lege-betekizunak eta aplikagarriak diren beste betekizun batzuk
- Interesdunen beharrezkoak eta espektatibak
- Erakundearen eta bere testuinguruaren analisia

Halaber, AMIA orokor bat egin da testuinguruaren azterketa abiapuntutzat hartuta. Urtero berrikusten da, eta aintzat hartzen da arriskuen eta aukeren urte anitzeko plana identifikatu eta lehenesteko.

Ondorioz, Visesak jarduera eta operazio bakoitzari berezkoak zaizkion arrisku eta aukeren bilakaera aztertu eta berauek kudeatzeko sistema bat du, arriskuak identifikatu eta ebaluatzeaz gain, espero diren emaitzak areagotu eta espero ez direnak prebenitu edo murrizteko gai izango diren kontrol-jarduerak diseinatu eta gauzatu ditu.

3. INGURUMEN-ALDERDIAK

Ingurumenaren kudeaketaren esparruan, Visesak barne-prozedura bat du (ingurumen-alderdiak identifikatzeko, ebaluatzeko eta erregistratzeko prozedura), bizi-zikloarekin lotuta dauden eta Visesak egiten dituen jarduerekin zerikusia duten edo izan dezaketen ingurumen-alderdiak identifikatzeko eta ebaluatzeko prozesua sistematizatzeko.

Visesaren jarduerekin zerikusia duten ingurumen-alderdiak urtean behin identifikatzen dira, salbu eta erakundeak egiten dituen jardueretan aldaketa nabarmenak badaude edo jarduerak berriak abiarazten badira.

3.1 – INGURUMEN-ALDERDIAK IDENTIFIKATZEKO ETA EBALUATZEKO METODOLOGIA

Aintzat hartuta ingurumen-alderdiak ingurumenarekin elkarreaginean egon daitezkeen erakunde bateko elementuak direla, Visesak ingurumen-alderdi zuzenak (ohiko egoeretan, ezohiko egoeretan eta arrisku-egoeretan (larrialdia)) eta zeharkako ingurumen-alderdiak bereizten ditu.

Ingurumen-alderdi zuzenak

Ingurumen-alderdi zuzenak Visesaren jarduerekin, produktuekin eta zerbitzuekin dute zerikusia, baldin eta Visesak kontrol zuzena badu horien kudeaketan. Honako hauek dira, besteak beste, ingurumen-alderdi zuzenak:

- Energiaren, materialen eta baliabide naturalen kontsumoa edo erabilera
- Isuriak
- Hondakinak
- Lurzoruaren okupazioa
- Atmosfera egindako igorpenak Zarata
- Etab.

Horiek funtzionamendu-egoeraren arabera sailkatzen dira (ohikoa, ezohikoa eta larrialdi-egoera):

- Ohiko egoera: kontrolatzen den jarduerak ohi bezala eta planifikatutakoari jarraikiz funtzionatzen du.
- Ezohiko egoera: egoera irregularra eta/edo bitxia. Testuinguru honetan, oso maiz gertatzen ez den edozein egoera har daiteke ezohikotzat edo anormaltzat; adibidez, mantentze-lanetan noizean behin egin beharreko jarduerak.
- Larrialdi-egoera: arrisku bati lotuta dago (kalte baten kontingentzia edo hurbiltasuna), eta ingurumenari, pertsoneri eta ondasunei kalteak eragiteko arriskua baloratzen da.

Ingurumen-alderdi zuzenak ebaluatzeko irizpideak

Ingurumen-alderdi zuzenak ebaluatzeko, aurretiaz definitutako eta egiaztatutako ebaluazio-irizpide batzuk aplikatzen dira, zer ebaluatzen den. Irizpide horiei jarraikiz, puntuak ematen dira, alderdi bakoitzari ematen zaion garrantziaren arabera kuantifikatzeko. Zehazki, honako alderdi hauek ebaluatzen dira:

- Ohiko egoeretako alderdiak: Alderdi horiek ebaluatzeko parametroak magnitudea, toxikotasuna eta/edo arriskua baloratzen dira. Alderdi bakoitza neurketa-unitate propioen bidez ebaluatzen da, eta, horretarako, Visesak balorazio-eskala bat ezarri du, hein hauekin: 2, 6 eta 10.

- Ezohiko egoeretako alderdiak: Gertakari hori jazotzeko probabilitatea edo maiztasuna eta/edo ondorioen larritasuna dira ebaluatzen diren parametroak; 2, 6 edo 10 puntu jaso dezake irizpide bakoitzak, aurretiaz ezarritako eskalaren arabera.
- Larrialdi-egoeretako alderdiak: Gertakari hori jazotzeko probabilitatea edo maiztasuna eta/edo ondorioen larritasuna dira ebaluatzen diren parametroak; 2, 6 edo 10 puntu jaso dezake irizpide bakoitzak, aurretiaz ezarritako eskalaren arabera.

Zeharkako ingurumen-alderdiak

Ingurumenaren arloko zeharkako alderdiak Visaren jardueren, produktuen eta zerbitzuen eta hirugarrenen arteko elkarreraginaren emaitzekin daude lotuta, hirugarrenengan eragina izan dezaketelako, neurri batean.

Visesak honako azpikontratazio hauei lotutako zeharkako ingurumen-alderdiak ebaluatzen ditu:

- Kontraten eta hornitzaileen ingurumen-kudeaketa
- Proiektuen diseinua
- Diseinuko egiaztagiri energetikoa eraikuntza-proiektuetan
- Ingurumen-kudeaketako sistemak obratan
- Lurzoruaren sustapena, berreskurapena eta urbanizazioa

Zeharkako ingurumen-alderdiak ebaluatzeko irizpideak

Zeharkako ingurumen-alderdiak ebaluatzeko, aurrez zehaztutako eta onetsitako ebaluazio-irizpide batzuk erabiltzen dira, zer ebaluatzen den. Hauek dira irizpideok:

- Influentzia: norbaiti eragiteko gaitasuna.
- Fakturazioa: zerbitzuen prestazioagatiko fakturazioaren edo konpentsazio ekonomikoaren zenbatekoa.
- Ingurumena kudeatzeko sistema: erakunde batek (hornitzaileek) zein neurritan kudeatzen duen ingurumena eta zein neurritan jarduten duen modu arduratsuan ingurumenarekiko.
- Kezka/aukera: Kanpoko interesdunak eta Visesa kezkatzen dituen ingurumenaren arloko gairen batean jarduteko edo batera lan egiteko aukera egotea.
- Ekodiseinua: Produktuaren diseinuan aplikatutako ekodiseinuaren maila; izan ere, maila horren arabera kudeatzen dira (identifikatu eta ebaluatu) ingurumen-alderdiak.
- Ebaluatzen diren beste parametro batzuk eragina eta ingurumen-inpaktua dira.

Irizpide horietako bakoitza neurketa-unitate propioen bidez ebaluatzen da. Visesak eskala bat sortu du horretarako, eta irizpide bakoitza 2, 6 edo 10 punturekin kalifikatu daiteke.

Ingurumen-alderdiak ebaluatzea

Ingurumen-alderdiak kuantifikatu eta gero, Visesak gutxienez urtean behin aplikatzen dizkio aurretiaz ezarritako ebaluazio-irizpideak alderdi bakoitzari (zuzena, arriskukoa edo zeharkakoa). Horretarako, aurretiaz erabaki eta ebaluazio-prozeduran jasota dagoen kalkulu-formula bat aplikatzen da, eta, modu horretan, alderdi bakoitzak zer-nolako garrantzia duen jakin daiteke, zenbakizko balio baten bidez.

Kategoria bakoitzerako gehieneko balioak ere aurretiaz ezarrita daude, eta, horrenbestez, balio hori bera lortu edo gainditzen duten alderdi guztiak jotzen dira esanguratsuzat. Ondorioz, erakundeak aztertu egin behar du zein eragin duen ingurumenean alderdi horrek, baita eragin horren gainean jarduteko ingurumen-arloko helburu bat ezarri beharrik dagoen edo ez ere.

3.2 – EBALUAZIOA: ALDERDI ESANGURATSUAK

2023an, metodologia hori aplikatuta, Visesak alderdiak ebaluatu zituen, 2022ko alderdiak kuantifikatzeko datuen itxieran oinarrituta.

Ebaluazioaren emaitzei eutsiz, **zuzeneko alderdiak ez diren esanguratsuak izan**. Hala eta guztiz ere, ingurumen-alderdien bilakaera eta hobekuntza-aukerak aztertuz gero, erabaki genuen 2023. urteko ingurumen-programan sartzeko helburu zehatzak definitzea kontsumo elektrikoarekin lotutako alderdietan (11. ingurumen-helburua; Visesak bulegoetako kontsumo elektrikoa % 2 murriztea) eta paperaren guztizko kontsumoaren arloan (14. ingurumen-helburua: Visesak bulego guztietan paperaren kontsumoa % 4 murriztea).

Ohiz kanpoko egoeran eta larrialdietan sortutako zuzeneko ingurumen-alderdiei dagokienez, adierazi behar da ez zirela identifikatu egoera horiekin lotutako ingurumen-alderdi esanguratsuak, eta inpaktu nagusia uren eta lurzorua balizko kutsadurarekin zerikusia zuela.

Zeharkako alderdi hauek izan ziren esanguratsuak:

ZEHARKAKO ALDERDI ESANGURATSUAK	ZENTROA	INGURUMEN-INPAKTUA)	LOTUTAKO HELBURUA
Enpresa hornitzaile baten ingurumen-portaera	Erakunde osoa	Baliabide naturalak agortzea Klima-aldaketa	EZ

Enpresa hornitzaile bakarra suertatu zen esanguratsua lan-zentroetako **enpresa hornitzaileen eta kontraten ingurumen-portaera** ebaluatzeko orduan. Enpresa hornitzaile horrekin berriazko ekintzarik ez egitea erabaki zen, ingurumen-ziurtagiria ez izan arren, arkitektura-proiektuak garatzean ingurumenaren arloa behar bezala kudeatzen baitu.

Urtero, Visesak enpresa hornitzaileen eta kontraten ingurumen-kudeaketaren maila ebaluatzen du.

4. 2023KO INGURUMEN-PROGRAMA

Esanguratsutat jo diren ingurumen-alderdiak kontuan hartzen dira Visesak ingurumen-helburuak eta -xedeak ezar ditzan. Ingurumen-alderdi esanguratsu guztiek ez dute garrantzi/munta berdina, eta ebaluazio-prozesu berak uzten du garrantzia/munta baloratzen. Gainera, beste ingurumen-alderdi batzuei erreparatzen diegu, emaitzak esanguratsuak izan gabe, hobekuntza-aukera dutelakoan. Hala gertatu da, lehen deskribatutakoaren bidetik, kontsumo elektrikoari eta paperaren kontsumoari dagokionez, 2023. urteko helburuak ezartzean.

Maila edo garrantzia dela eta (estrategiarekin lerrokatuagoak daudelako), zenbait helburu Visesaren 2023ko Kudeaketa Planean sartu dira; bien bitartean, helburu operatiboagoak Prozesuetako, Kanpo-komunikazioko eta Sistemetako Sailarekin koordinatu eta kudeatu dira, Visesaren EMAS ingurumeneko kudeaketa-sistemaren arduraduna den neurrian. Zuzendaritza Batzordeak onartzen ditu ingurumen-programaren helburuak, erakundearen gainerako politika estrategikoetan txertatuta eta haiekin bat etorritz. Hala, zuzendaritza bakoitzak dagozkionak kudeatzen ditu.

Helburuak urtero definitzen dira, eta, ahal den neurrian, kuantifika nahiz lor daitezke. Gainera, ingurumen-politikarekin bat datoz, ingurumena babesteko konpromisoa barne, eta sartuta dago etengabe hobetzea.

Jarraian, Visesak 2023. urterako definitutako ingurumen-programa jasotzen da, bai eta programa horren lorpen-mailaren azterketa ere:

2023an ingurumen-programaren betetze-maila = % 85

2023ko INGURUMEN-PROGRAMA

1. helburua	Sustapenen diseinuan sartu beharreko hobekuntza-kopurua neurtzeko metodologia garatu eta ezartzea.		
Helburu estrategikoa: Sustapenak diseinatzean, egitean eta haien bizitza erabilgarrian ingurumen-helburuak.			
Xede estrategikoa: Sustapenak diseinatzean, egitean eta haien bizi erabilgarrian sartuta dauden ingurumen-alderdiak identifikatzea eta sustapenen etorkizuneko "jasangarritasuna" antolatzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Visesaren diseinu-irizpideen bertsio berriak onetsiz ingurumen-aurrerapenak eguneratzea.	Diseinu-irizpideak ikuskatzea eta bertsio berria onestea	% 100	Diseinu- eta eraikuntza-irizpideen bertsio berria onetsi da Zuzendaritza Batzordean (11 ikus. 24. Urt.) honako hauen ondorioz: bizigarritasunaren dekretuari egokitzea, zeharkako sailen eta Alokabideren arteko alderaketa adostua, errazago interpretatzeko xehetasun grafikoak, bilaketa-iragazki arinagoak eta kontrolagarriagoak eta dokumentua euskaraz itzultzea.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Diseinu- eta eraikuntza-irizpideak barne dituela, metodologia berria definitu da.			
Helburua % 100ean lortu da			

2. helburua	Obretan hondakinen kudeaketa jarraitu eta neurtzeko metodologia prestatu eta ezartzea.		
Helburu estrategikoa: Sustapenak diseinatzean eta gauzatzean behar bezala aplikatzeko araudiaren eskakizunak identifikatu, kontrolatu eta haiei erantzutea. --- A. Zirkularitatea.			
Xede estrategikoa: 2.1. Hondakinen kudeaketa aplikatu eta garatzearen ondoriozko ingurumen-neurriak ezarrita izatea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Hondakinak kudeatzearen esparruan agirietako ingurumen-klausula guztiak (proiektuak/obrak) identifikatu eta ikuskatzea.	Proiektuen eta obren agirietan EEHak kudeatzeari buruzko klausulak sartzea.	% 100	Teknikariek hondakinak kudeatzeari buruzko trebakuntza izan dute arauen azken aldaketak ezagutzeko eta hondakinen kudeaketaren arloko ezagutzetan sakontzeko. % 100ean bete da hondakinak kudeatzeari buruzko eskakizun guztiak obren eta proiektuen agirietan sartzea.
Agirian (proiektuak/obrak) halabeharrezko klausula guztiak sartu eta haiek eguneratzea hondakinak kudeatzeari buruzko arauetako eta Next funtsetako zehaztapen guztiak betetzeko.		% 100	
Xede estrategikoa: 2.2. HKA-ak (hondakinak kudeatzeko azterketak) hobeto ikuskatzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
HKA-aren edukia proiektuarekiko ad-hoc zehaztea (berezko eredia definitzea; aurrezten kontuan hartzen duen eredia edo aurrekoekin konbinatzen den eredia).	Hondakinak kudeatzeko azterketaren datuak	% 10	HKA-aren eskakizunak sartu dira (aurreko ekintza), baina irizpide gehiago landu behar direla uste da. Berezko sustapenetan HKA-en edukia eta jarraipena aztertzea proposatzen da Gainerako jarduketak 2024. urtera eramango dira.
Xede estrategikoa: 2.3. Hondakinen Kudeaketari buruzko azken txostenak ikuskatu eta egiaztatzeko barne irizpideak definitzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Hondakinen kudeaketa jarraitzeko kontratek entregatzen dituzten hileko txostenen bidez zehatz-mehatz jarraitzea.	Hondakinen kudeaketa jarraitzeko kontratek hilean entregatzen duten txostenaren datuak	% 10	Kontuan hartu beharreko zenbait balizko irizpide identifikatu eta zehaztu dira: hileroko hondakinak kudeatzeari buruzko informazioa emateko eskatzea, eraikuntza-enpresei EMAS eskatzea, ZFak egin eta Visesak onetsitako hondakinen kudeaketari buruzko plana ikuskatzea, HKPa jarraitzeko eskatzea, agirietan arauak ez betetzeagatik ingurumen-zigorren/isunen klausulak sartzea. Gainerako jarduketak 2024. urtera eramango dira.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Obretan hondakinen kudeaketa jarraitzeko eta neurtzeko metodologia definitzean aurrerapausoak eman arren, oraindik plana eta hondakinen kudeaketa-txostena kontrolatzeko eta egiaztatzeko ekintzak ezarri behar ditugu. 2024. urtean ekintza horietan lanean jarraituko da.			
Helburua % 40an lortu da			

3. helburua		Zirkularitate-metodologia definitu, ezarri eta inplementatzea.	
Helburu estrategikoa: Sustapenak diseinatzean eta gauzatzean behar bezala aplikatzeko araudiaren eskakizunak identifikatu, kontrolatu eta haiei erantzutea. --- A. Zirkularitatea			
Xede estrategikoa: 2.4. Material birziklatuen erabilera aplikatu eta garatzearen ondoriozko ingurumen-neurriak.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Agirian (proiektuak/obrak) halabeharrezko klausula guztiak sartu eta haiek eguneratzea material birziklatuen erabilerari buruzko arauetako eta Next funtsetako zehaztapen guztiak betetzeko.	Material birziklatuei buruzko eskakizunak identifikatzea eta errekerimendu guztiak sartzea.	% 100	Material birziklatuei buruzko errekerimendu guztiak sartzean % 100 bete da. Obra-kontratuak egikaritzean, obran jarri edo instalatutako pisuaren % 20 (tonatan) material birziklatuekin egindako eraikuntza-materialak edo berrerabiltzeko prestatze-prozesuetatik datozenak izango dira, 10/2021 Legearen 84.3 eta 3. Xlak eta 7/2022 Legearen 16.2 art.ak xedatutakoaren arabera. Xede estrategiko hori lortu da (amaituta).
Xede estrategikoa: 2.6. Zirkularitatea baloratzeko tresna izatea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Zirkularitate-tresna definitzea eta datuen erabilgarritasuna zehaztea (lehendik eta amaieran).	Zirkularitate-indizea: zirkularitate-tresna proiektuetan sartzea	% 100	% 100ean bete da. Zirkularitate-tresna proiektuetan sartzea. Sustapenetan zirkularitatearen balorazioa lortzeko lan egin da. Xede horrez, excel orria garatu da, eta sustapen batean zirkularitatea justifikatzeko 10 arloetan balio jakinak zehaztu dira (moldakortasuna, bihurtgarritasuna...) Xede estrategiko hori lortu da (amaituta). 2024an tresnaren erabilgarritasuna egiaztatuko da, eta sustapenaren ingurumen-txostenari erantsiko zaio.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Zirkularitatearen metodologia berria definitu da.			
Helburua % 100ean lortu da			

4. helburua	Sustapenetako Ekonomia Zirkularraren esparruan ingurumena hobetzeko proiektuetan/ekimenetan parte hartzea.		
Helburu estrategikoa: Sustapenak diseinatzean eta gauzatzean behar bezala aplikatzeko araudiaren eskakizunak identifikatu, kontrolatu eta haiei erantzutea. --- A. Zirkularitatea.			
Xede estrategikoa: 2.7. Europako ENSNARE proiektua, birgaitze-sistema industrializatuak garatzeko, berriztagarriak sartzeko eta prozesu osoa digitalizatzeko. (https://www.ensnare.eu/).			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Kanpoko Batzordearen urteko bileretan parte hartzea, Partzuergoko kideei aurkeztutako garapenei buruzko iritzia eta ekarpenak jakinaraztea (Batzordeko kide bakoitza bere ezagutza-eremutik), ondorioak ateratzea eta Visesari (Sail Teknikoa) ondorioak helaraztea eta horien partaide egitea.	Bilera guztien gainean Visesak parte hartu duen bileren kopurua	% 100	Kanpoko Batzordearen 2 bilera urtean (Visesak urteko bilera batera bertaratzeko konpromisoa hartu du eta beste bileraren feed-backa jasoko du). 1. bilera 2023ko maiatzean. Burgos (Visesa bertaratu da). 2. bilera 2023ko urrian (Visesak feed-backa jaso du). Visesaren bileraren datua 2023an. % 100 1. bilera 2024ko maiatzean. Herbehereak 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Xede estrategikoa: 2.8. Sustapenaren barruan jardura zehatza mugatzea pilotua defini dadin, batetik, bizi-zikloa aztertzeke eta, bestetik, karbono-aztarna kalkulatzeko.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
BZA (bizi-zikloaren azterketa) alderatzeko sustapenak hautatzea: batetik, B133 Sopela, industrializatuta dagoelako; eta, bestetik, eraikuntza tradizionalako sustapena/k aukeratu behar dira.	BZA kalkulatzeko sustapenen kopurua2023:	% 67	3 sustapen hautatu dira (probintzia bakoitzeko bana) BZA-aren tresna probatzeko: Bizkaia (B133 Sopela (industrializatu) / Araba (A31 Arkaiate) / Gipuzkoa (definitzeke, tresna sustapen horretan aplikatu nahi baita).Proiektuaren azken lizitazioetan dagoeneko sartu da sustapenean BZA egitearen eskakizuna (hasiera batean sortzen ari den ebaluazio-tresna erabiliz). % 67 (3 sustapenetatik 2 hautatu dira) 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Xede estrategikoa: 2.9. B131 Sopela-Loiola sustapena AENOR erakundearen Eraikin Jasangarriaren Ziurtagiri berriaren saiakuntzan sartzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
B131-Sopela sustapenaren saiakuntzan parte hartzea ISO-20887 Arauaren eskakizunekiko sustapenaren posizioa ezagutzeko. Helburua da Aenorren Eraikin Jasangarriaren ziurtagiria lortzea.	Eraikin jasangarriaren indizea edo ziurtagiria	% 100	Aenorrekin harremanetan jarri ondoren, B131 Sopela sustapenean probatzea erabaki da ISO 20887 eraikin jasangarriaren ziurtagiri berriaren posizioa ezagutzeko. Sopelako sustapenak lortu duen eraikin jasangarriaren indizea edo ziurtagiria. 2023an aurreebaluazioaren emaitza: - Irismen estandarrean=% 60 - Premium irismenean=% 57 2024an xede estrategikoak jarraituko du. Txostenaren gomendioak aplikagarriak diren aztertuko da.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Zenbait ildotan eraginkortasunez parte hartu dugu. Azkenik, planifikatutakoaren arabera, gure iritziz 2 ildo % 100ean bete ditugu eta hirugarrena % 67an.			
Helburua % 89an lortu da			

5. helburua		Gutxienez % 100 elektrikoa den sustapen bat lortzea	
Helburu estrategikoa: Sustapenak diseinatzean eta gauzatzean behar bezala aplikatzeko araudiaren eskakizunak identifikatu, kontrolatu eta haiei erantzutea. --- B. Energia-efizientzia			
Xede estrategikoa: 2.10. Energia-efizientziako eskakizunak justifikatzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Sustapenetan energia-efizientzia betetzeko eskakizunak zehaztea.	Visesako sustapenetan energia efizientziara iristeko murrizketaren %a lortzea.	% 100	2023: dagoeneko zehaztu da Visesako sustapenak % 100 elektrikoak izatea eta energia berriztagarrien sistemetatik eratortzea, hala nola aerotermita edo termoelektrizitatea. Visesako sustapen bakoitzean Next funtsen eskakizunak jarraitzen ari dira. Xede estrategiko hori lortu da (amaituta).
Xede estrategikoa: 2.11. % 100 elektrikoa den sustapen-eredua lortzeko ingurumen-neurriak aztertu eta ezartzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Elektrifikazio-soluzioen katalogo bat ezartzea, gaur egun proiektuetan eta obretan dauden eta ezartzen ari diren soluzioen behaketaren arabera (eraikingintzako kode teknikoa eta Visesaren eta Industria Sailaren irizpideak betez).	Lortutako elektrifikazioaren %a	% 100	Helburua: energia tradizionala erabiltzen duen ereduaren eta erregai fosilez baliatzen ez diren elektrifikazio-eredu berrien arteko konparaziozko analisia egitea. Visesak 3 eraikin/bloke ditu eraikuntzaren ikuspegitik berdinak direnak baina zenbait instalazio edo sistema energetiko dituztenak (elektrifikazioa): B087-1 eraikina eta B124-2 eraikinak, guztiak Santurtzin daude (adibidez, batek aerotermita zentralizatuaren sistema du EUBrako eta berogailurako; beste bik, ordea, instalazio elektriko desberdinak dituzte). 2024: Industria Sailak sustapenetan % 100 elektrifikatuta dauden eredu horiek baliozkotzearen zain dago. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Elektrifikazioaren % 100 lortu da 2023an aztertzeko erabili diren 3 blokeetan: dagoeneko sartu da % 100 elektrikoa den eredu Visesako sustapen guztietan.			
Helburua % 100ean lortu da			

6. helburua	Sustapenen kalifikazio akustikorako irizpideak zehaztea eta sartzea		
Helburu estrategikoa: Sustapenak diseinatzean eta gauzatzean behar bezala aplikatzeko araudiaren eskakizunak identifikatu, kontrolatu eta haiei erantzutea. --- C. Akustikoa			
Xede estrategikoa: 2.12. Saillapen akustikoa ezar dadin aztertzea (Visesako sustapenetan erabiltzea).			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
balizko saillapen akustikoa kontuan hartuta, Visesako etxebizitza-sustapenen egungo egoera.	Azterketaren egikaritze-maila	% 10	Gobernuko laborategiarekin bilerak egiten ari dira eraikuntzaren sektorean sustapenen egoera akustikoa ezagutzeko. Etxebizitzetan zarata neurtzen da, baina gaur egun gutxi gorabeherako saillapen akustikoa garatu gabe dago. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Kontaktuzko hasierako urratsak egin dira, baina garatzeko orduan ez da aurrera egin.			
Helburua % 10ean lortu da			

7. helburua	Proiektuak gauzatu ondoren ingurumen-ebaluazioa ahalbidetzeko metodologia garatzea eta barnean implementatzea		
Helburu estrategikoa: Proiektuak eta obrak jarraitu eta amaitzean ingurumen-informazioaren bilketan sistematizazioa hobetzea eta emaitzak neurtzeko adierazleak jasotzea.			
Xede estrategikoa: 3.1. Visesako proiektuen ingurumen-ebaluazioa estandarizatzea (sustapenaren ingurumen-txostena).			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Gure proiektuetan ingurumena ebaluatzeko arkitektura-estudioek erabiltzen dituzten oraingo sistemak eta azken txostenak ezagutzea.	Sustapenen ingurumen-txostena egitea	% 10	Taldearen lehenengo bileran sustapenen jasagarritasun-txostenen edukiari buruzko indizea zehaztea erabaki da. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Xede estrategikoa: 3.2. Obrako ingurumen-datuak biltzeko sistematika ikuskatzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Obrako arduradunei azpimarratzea obran kontratei ingurumen-datuak biltzeko indarreko formatu eguneratua banatu behar zaiela (01 berrik.).	Obra amaituen % 100ean ingurumen-ebidentziak (datuak) izatea.	% 100	EMAS adierazpenean dauden obretako ingurumen-datuen % 100. Honako obra hauetako ingurumen-datuen informazioa jaso da: 24 BOEa Urretxu (G079) eta 68 BOEa Sarrikobaso-Getxo (B079) 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Agiriak berrikustea hiru hilez behin eta obra gauzatuak ingurumen-datuak biltzeko eskakizuna berariaz azaltzen dela egiaztatze aldera eta, hala, kontratei eskatzeko.			2023: agirian klausulak sartuta daudela egiaztatuta da.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Helburu honetan lortu diren aurrerapausoak garrantzitsutzat jotzen dira.			
Helburua % 55ean lortu da			

8. helburua	Ingurumen-proiektuetan eta -ekimenetan parte hartzea beste erakunde batzuekin		
Helburu estrategikoa: Ihoberekin eta administrazioko beste enpresa batzuekin batera 2024ko Ekonomia Zirkular eta Bioekonomiako Plan Estrategikoan parte hartzea.			
Xede estrategikoa: Gure roletik abiatuta (eraikuntza) lankidetzan aritzea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak eskuratzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Erakunde antolatzaileak egiten dituen urteko bileretan parte hartzea.	Partaidetza-maila	% 100	2023: egin den bilera bakarrean parte hartu da, planean sartzeko adierazleak jakinarazi dira eta eskatutako inkestari erantzun zaio. Helburuak: produktibitate materiala % 30 gehitzea; material zirkularraren erabilera-tasa % 10 handitzea; eta BPGd-aren unitate bakoitzeko hondakinen sorrera-tasa % 10 murriztea. 2024an 2024ko EZ eta BEko Plan Estrategikoa amaituko da. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Helburu estrategikoa: Ihoberekin eta beste enpresa batzuekin batera, obren eta eraikuntzaren esparruan erosketan eta kontratazio publiko berdearen talde eragilean parte hartzea			
Xede estrategikoa: Gure roletik (eraikuntza) abiatuta, lankidetzan jardutea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak helaraztea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.	Partaidetza-maila	% 100	2023: egin diren 3 bileretan (2 aurrez aurre eta 1 telematikoa) parte hartu da, kontratazio-plataformaren bidez adierazleak jakinarazi dira eta eskatutako inkestari erantzun zaio. II. ERANSKINA: Lizitazioetan ingurumen-maila erakunde publiko bakoitzeko: Erosketa BERDEAREN % (kopuruan): % 60 (gainerako enpresen batez bestekoa: % 42,9) Erosketa BERDEAREN % (zenbatekoa): % 97,9 (gainerako enpresen batez bestekoa: % 49,3) IV. ERANSKINA: 2020-2025 aldirako Ekintza Planaren aurrerapena: % 25 (2022) 2024an erosketan eta kontratazio berdean gure partaidetzarekin jarraituko dugu. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.	Partaidetza-maila	% 100	2023: egindako bileretan parte hartu da. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Helburu estrategikoa: Ihoberekin eta beste enpresa batzuekin batera, lurzoruak babesteko estrategian parte hartzea			
Xede estrategikoa: Gure roletik abiatuta (eraikuntza) lankidetzan aritzea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak eskuratzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.	Partaidetza-maila	% 100	2023: egindako bileretan parte hartu da. 2024an lurzoruei buruzko batzorde teknikoan parte hartzen jarraituko dugu.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Definitutako ildo guztietan eraginkortasunez parte hartu da.			
Helburua % 100ean lortu da			

9. helburua Visesari aplikatutako ekonomia zirkularraren diagnostikoa lortzea			
Helburu estrategikoa: Visesan Ekonomia Zirkularraren diagnostikoa ingurumenaren ikuspegitik balizko hobekuntza-arloak identifikatzeko, gerora, aztertu eta garatze aldera			
Xede estrategikoa: Ekonomia Zirkularrari dagokionez Visesaren posizioari buruzko diagnostikoa egitea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Visesari buruzko Ekonomia Zirkularraren diagnostiko bat izatea eta diagnostikoaren gomendioen etorkizuneko aplikagarritasuna azterzea.	Urtero egindako diagnostikoaren %a	% 100	2023ko emaitzak: - Industria Ministerioa. C kalifikazioa (E: A-D) - Circulartans tresna (Mondragón Uni.). 3.7 / 5 kalifikazioa (konpromisoaren 4. maila). Visesako Ekonomia Zirkularrari buruzko 2 diagnostiko lortu dira. 2024an helburua da txostenaren gomendioak aplikagarriak diren azterzea eta helburu batzuk zehaztea.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
2 diagnostiko lortu dira.			
Helburua % 100ean lortu da			

10. helburua EMAS dokumentu- eta antolaketa-kudeaketa hobetzea			
Helburu estrategikoa: Ingurumenaren ikuspegitik kudeaketa-sistema integratua eguneratzea			
Xede estrategikoa: KSla sortzen diren prozesu- eta jarduera-aldaketetara egoki dadin kudeatzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Datozen urteetako estrategia orokorra ezartzea.	KSla-ren integrazioan aurrerapausoak	% 85	Ingurumen Batzordeko pertsona guztiekin bilerak egin dira 2023-2025 aldirako Visesaren behin betiko estrategia zehazte aldera. Erakundearen dokumentazio orokorra berrikusten ari da (ingurumenaren arlokoa barne) BIn bulegoko adierazle nagusien panela egin da. 2024an 21-25 aldirako estrategiarekin jarraituko da. 2023ko EPa amaitzea. 2024ko EPa definitu eta jarraitzea. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
Xede estrategikoa: Ingurumen Batzordea abian jartzea eta jarduketak gizarteratzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Batzordearen bilerak koordinatzea.	Egindako guztien gainean bilera-kopurua.	% 100	2023: taldeko bilera bat eta Batzordeko kide bakoitzarekin banako 2 bilera egin dira. Barneko ingurumen-foro bat dago, Visesako ingurumen-estrategia planifikatzen eta garatzen elkarlanean aritzeko (baterako ingurumen-ikuspegia Visesako arlo anitzei begira) 2024. urtean zehar, 2024ko martxoan bilera finko bat definituko da eta, beharrezkoa bada, 2024ko urrian jarraitzeko beste bat egingo da.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Definitu diren 2 ildoei eutsiz, aurrerapausoak oso positibotzat jotzen dira.			
Helburua % 92an lortu da			

11. helburua		VISESaren bulegoetako kontsumo elektrikoa % 2 murriztea	
Helburu estrategikoa: EKO-GREEN proiektua ingurumenaren ikuspegitik Visesako pertsona eta egoitza guztiek (instalazioak) barnean hobetzeko			
Xede estrategikoa: 10.1. Argiak LED izatea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Dagoen argiztapena LED teknologiarekin berritzea Visesako bulego nagusiko 1. eta 2. solairuetan eta beheko solairuan.	<u>2022ko kontsumo elektrikoa:</u> Visesako guztia: 2.008 kWh/pertsona Bulego nagusia: 2.146 kWh/pertsona Bizkaia: 1.396 kWh/pertsona Gipuzkoa: 1.032 kWh/pertsona	% 100	Jasangarritasunari buruzko Dekretua aplikatuz, 2021ean energia-auditoria egin zen Arabako eta Bizkaiko egoitzetan (Gipuzkoan ez, alokairua zelako), eta kontuan hartu eta ezartzeko energien aurrezki- eta ordezen-neurriak proposatu ziren. Beheko solairuan jardun da neguan erosotasun handiagoa izateko: atariaren eremutik kanpoko atea ataritik beroa ez galtzeko eta lurzoru teknikoan irekierak isolatzea. 2023an bulego nagusiko 2. solairua eta beheko berritu dira. 2024an helburua da 1. solairuko argiak berritzea.
Xede estrategikoa: 10.2. Energia kudeatzeko sistema ezartzea (bulego nagusia eta Bizkaikoa monitorizatzea).			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Aztertu eta hasieran laguntzea Visesarako merkatuan ad-hoc egon daitekeena ezagutzeko.	Egite-maila	% 100	Aurreko kasuan bezala, ekintza hau ere Arabako eta Bizkaiko egoitzetan energia-auditoriatik datozen energien aurrezki- eta ordezen-neurriak aplikatuz dator (Gipuzkoa ez da sartzen, herritarrei arreta emateko lokala alokatuta baitago). 2023an aurrez ikusitako azterketa egin da. 2024an xede estrategikoak jarraituko du.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
<u>2023ko kontsumo elektrikoa:</u> Visesako guztia: 1.824 kWh/pertsona Bulego nagusia: 1.925 kWh/pertsona Bizkaia: 1.438 kWh/pertsona Gipuzkoa: 888 kWh/pertsona <u>Urteko murrizketaren %a (2023koa 2022koarekin alderatuz):</u> Visesako guztia: % 9,2 Bulego nagusia: % 10,3. Bizkaia: -% 3. Gipuzkoa: % 13,9 Helburua % 100ean lortu da			

12. helburua	Erosketa eta Kontratazio Berdearen Programan lehenetsitako taldeetan ingurumenaren araberako kontratazioaren % 95 gutxienez mantentzea		
Helburu estrategikoa: EKO-GREEN proiektua ingurumenaren ikuspegitik Visesako pertsona eta egoitza guztiek (instalazioak) barnean hobetzeko			
Xede estrategikoa: 10.3. Zerbitzu orokorren arloko erosketetan eta kontratazioetan ingurumen-irizpideak ezartzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Catering, ekipo informatiko, elikadura, mezularitza edo garbiketako etorkizuneko kontratazioei arau berria aplikatzea (1/2023 jarraibidea)	Ingurumenaren araberako agirien %a	% 100	Aurreko kontratazio eta erosketa berdearen programatik kontratazio guztiek ingurumen-irizpideak dituzte. 2023an catering-kontratuan eranskin bat sartu da "0 km" a azaltzeko. 2023an esparru-hitzarmena zehaztu da ekipamendu informatikoen eta inprimagailuen kontratuatarako.
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
2023an = % 100, catering, kafe eta uraren kontratazioak egin dira, eta esparru-hitzarmen bat zehaztu da ekipamendu informatikoen eta inprimagailuen kontratuatarako.			
Helburua % 100ean lortu da			

13. helburua	Proposatutako mugikortasun-planaren bideragarritasuna aztertzea		
Helburu estrategikoa: EKO-GREEN proiektua ingurumenaren ikuspegitik Visesako pertsona eta egoitza guztiek (instalazioak) barnean hobetzeko			
Xede estrategikoa: 10.4. Visesako mugikortasun plan berezia eta Alokabide eta Urarekin egindako baterako mugikortasun-plana aplikatzea.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Visesako mugikortasun-planean proposatutako helburuak eta ekintzak aztertzea eta ezartzea.	Mugikortasun-planean aztertu den ekintza-kopurua. Ezartzeko bideragarritzat jotzen diren ekintzen %a.	% 90	Mugikortasun-planean definitu diren ekintzak aztertu ostean, zenbait ekintza, aplikatzeko zailak direlako edo baliabiderik ez dagoelako, oraingoz bideraezinak dira.
Alokabiderek eta Urarekin enpresa arteko taldean/batzordean parte hartzea, mugikortasun-plana partekatzeko eta garatu beharreko neurri bateratuak ezartzeko.	Enpresen arteko batzordea abian jartzea.	% 100	Abian jarri da: 3 bilera (Visesaren partaidetzaren % 100)
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
2022ko mugikortasun-planak ekintza-plana du 6 urterako (2023-2028) 5 programekin eta, guztira, 30 jarduketekin.			
Helburua % 95ean lortu da			

14. helburua	Visesaren bulego guztietan paperaren eta tonerraren kontsumoa % 4 murriztea.		
Helburu estrategikoa: EKO-GREEN proiektua ingurumenaren ikuspegitik Visesako pertsona eta egoitza guztiek (instalazioak) barnean hobetzeko			
Xede estrategikoa: 10.5. Kontsumoen efizientzia hobetzeko prestakuntza/informazioa.			
Ekintzak	Adierazlea	Betet. %	2023 AMAITUTAKOAN
Komunikatzeko/sentsibilizatzeko pilulak egitea. Karbono-aztarnari buruzko barne-ezagutza hobetzea.	<u>2022ko paperaren kontsumoa</u> Visesako guztia: 17,85 kg/pertsona	% 100	Informatzeko/sentsibilizatzeko 4 pilula sartu dira honako gai hauei buruz: <ul style="list-style-type: none"> • Paperaren kontsumoa • Fotokopien/inprimaketen kontsumoa • Argiaren kontsumoa • Ibilgailuek erregai fosilak erabili ordez kontsumo elektrikoa izateagatik CO₂ emisioen aurrezkia
HELBURUAREN LORTZE-MAILA BALORATZEA			
Helburua modu garrantzitsuan gainditu da. Bulego guztietan % 31,7 murriztu da 2023. eta 2022. urteetako datuak alderatuz gero.			
	2022ko paper-kontsumoa (kg/pertsona)	2023ko paper-kontsumoa (kg/pertsona)	Urteko murrizketaren %a (2022ko datuarekiko)
Visesako guztia	17,85	12,19	% 31,7
Helburua % 100ean lortu da			

5. VISESAREN INGURUMEN-PORTAERAREN DESKRIBAPENA

Erakundearen aurkezpenean adierazi den bezalaxe, Visesa Gasteizko Bulego Nagusiak eta Bilboko, Donostiako eta Gasteizko Herritarrei Harrera egiteko Bulegoek (HHB) osatzen dute. Gasteizko HHBa Bulego Nagusiaren etxabea dago, eta, beraz, ingurumen-portaera neurtzen duten adierazleak kuantifikatzeko eta kalkulatzeko, lantoki bakar gisa hartzen dira aintzat. Gauzak horrela, eta erakundearen ingurumen-adierazleak zein diren azaltze aldera, hiru egoitzari lotuta agertuko dira:

- ARABAKO Egoitza Nagusia (Bulego Nagusia + Gasteizko Herritarrei Harrera egiteko Bulegoa)
- BIZKAIKO HHB (Bizkaiko Herritarrei Harrera egiteko Bulegoa)
- Gipuzkoako HHB (Donostiako Herritarrei Harrera egiteko Bulegoa)

Jarraian azalduko ditugun ingurumen-adierazleak ingurumen-alderdi zuzenekin daude lotuta, eta Visesaren portaeraren berri ematen dute modu ulergarri eta zehatzean.

Honako osagai hauek dauzkate oinarrizko adierazle guztiak:

- **A zifra:** aintzat hartutako esparruan egin den urteko guztirako eragin/kontsumoa neurtzen du.
- **B zifra:** urteko guztirako produkzioa. Aintzat hartuta Visesaren jardura nagusia zerbitzuak direla, urteko guztirako produkzioa neurtzeko unitatea pertsonak dira. 2023an eta aurreko urteetan, ingurumen-adierazpen honen xede izan dira:

PERTSONA KOPURUA EGOITZETAN		2021		2022		2023	
▪ Bulego Nagusia	▪ 75	70	75	75	70	75	75
▪ Arabako HHB		5		5		5	
▪ Bizkaiko HHB		7		9		8	
▪ Gipuzkoako HHB		4		5		5	
Bulegoak, guztira		86		89		90	

B zifrak, horrenbestez, egoitza bakoitzeko dagoen pertsona kopurua adierazten du, dagokion urtean.

- **R zifra:** A/B harremana.

Jarraian dator Visesako hiru egoitzetako oinarrizko adierazleei buruzko informazioa:

5.1 – ENERGIA

Atal honetan, egoitza bakoitzaren energia-eraginkortasunari buruzko datuak biltzen dira energia-kontsumoari dagokionez: **energia-kontsumo zuzena guztira**, **energia berriztagarriaren kontsumoa guztira** eta **energia berriztagarriaren sorrera guztira**.

Energia-kontsumoak bulegoetako energia elektrikoaren kontsumoa, Visesaren egoitza bakoitzari lotutako ibilgailuen erregai-kontsumoa eta 2021etik aurrera ibilgailu elektrikoaren elektrizitate-kontsumoa barne hartzen ditu.

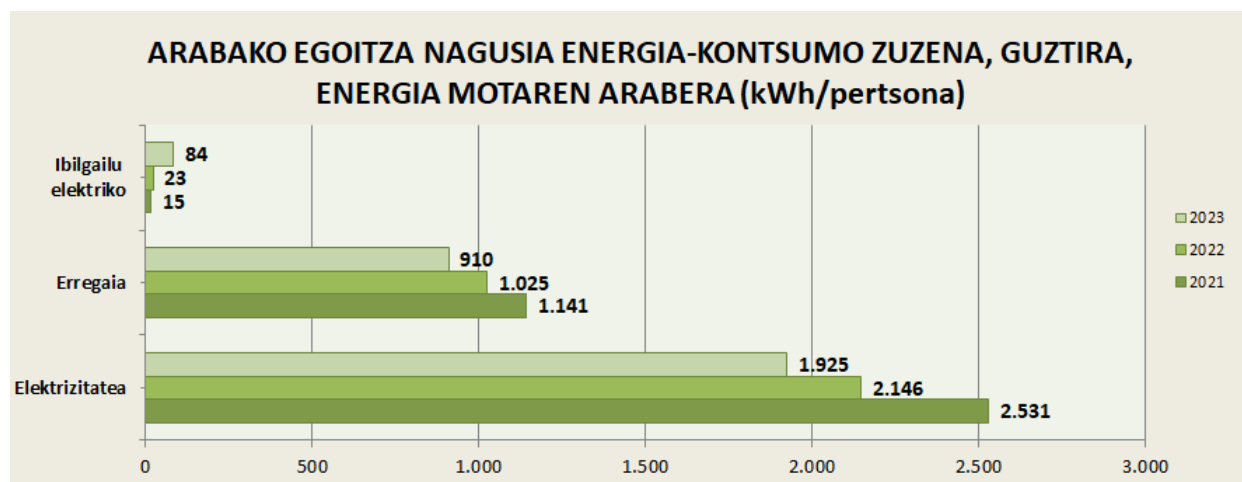
Aurkezten diren datuak hornitzailearen fakturretatik lortu dira. Erregai-kontsumoaren datuak kWh-ra pasatzeko, honako hau erabili da: “Guía para la cumplimentación de líneas de actuación en la plataforma MENAE. MITECO-IDAE. Madril, 2019ko martxoaren 19a”.

Energia kontsumo zuzena guztira

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA, ENERGIA MOTAREN ARABERA:

ENERGIA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2023	148.208	77	1.925
Elektrizitatea 2022	160.962	75	2.146
Elektrizitatea 2021	189.841	75	2.531
IBILGAILUEN ERREGAIA			
Erregaia 2023	70.093	77	910
Erregaia 2022	76.898	75	1.025
Erregaia 2021	85.557	75	1.141
IBILGAILU ELEKTRIKOEN KONTSUMOA			
Ibilg. Elektrikoa 2023	6.489	77	84
Ibilg. Elektrikoa 2022	1.723	75	23
Ibilg. Elektrikoa 2021	1.153	75	15

Arabako Bulego Nagusiko balio absolutuak (kWh) aztertuta, bulegoetako energia elektrikoaren kontsumoa aurreko urtekoa baino txikiagoa izan da 2023an; zehazki, 12.754 kWh gutxiago kontsumitu da 2023an, hau da, 2022an baino % 7,9 gutxiago. Murrizketa horretan lagundu dute jardueran aplikatzen ditugun jardunbide egokiek eta aurreko atalean azaldutako ingurumena hobetzeko 11. helburuaren itxieran deskribatutako jarduketak ezartzeak.

Efizientzia-adierazlea aztertuz gero (kWh/pertsona), murrizketaren ehunekoa % 10,3 da 2022. urtearekin alderatuta; izan ere, Arabako Bulego Nagusiaren plantillako langile-kopurua gehitu da 2023. urtean aurreko urteetako langileak kontuan hartuta.

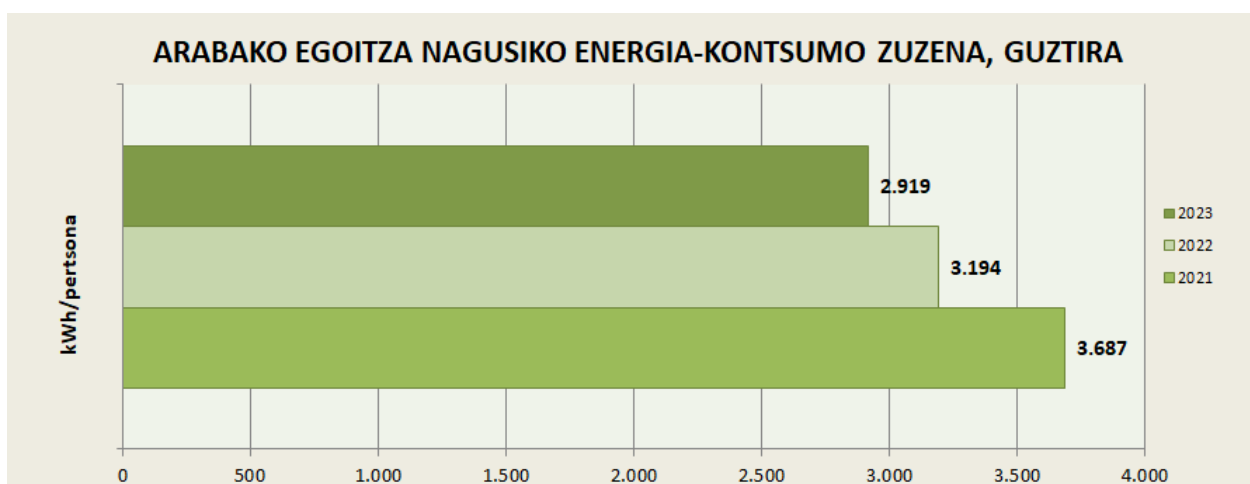
Azpimarratzekoa da 2019az geroztik Arabako Bulego Nagusiko kontsumo elektriko guztia iturri berriztagarrietatik datorrela % 100ean (Visesa Eusko Jaurlaritzak sustatutako energia garbiaren kontratuari atxiki zaiolako).

Erregai-kontsumoari dagokionez (Gasolioa, Gasolina eta PGL), 2023ko balio absolutuak (kWh) nabarmen jaitsi dira, zehazki % 8,8, 2022ko datuekin alderatuta. Kontsumoaren murrizketa hori efizientzia-adierazlean ere agertzen da (kWh/pertsona), 2022. urtearekiko % 11,2 murriztu baita.

Erregai-kontsumoaren murrizketa horretan eragina izan du, halaber, 2023an petroliotik eratorritako erregaiak soilik erabiltzen dituzten ibilgailuen ordez ibilgailu elektrikoak edota hibridoak erabiltzen jarraitu izanak. Horren isla da 2023an ibilgailuen kontsumo elektrikoak izan duen gorakada, pertsonako kWh-a % 265,2 igo baita.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

ENERGIA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra Kontsumoa (kWh)	B zifra Pertsona kop.	R zifra = A/B Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ARABAKO EGOITZAKO ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	224.790	77	2.919
GUZTIRA 2022	239.583	75	3.194
GUZTIRA 2021	276.551	75	3.687

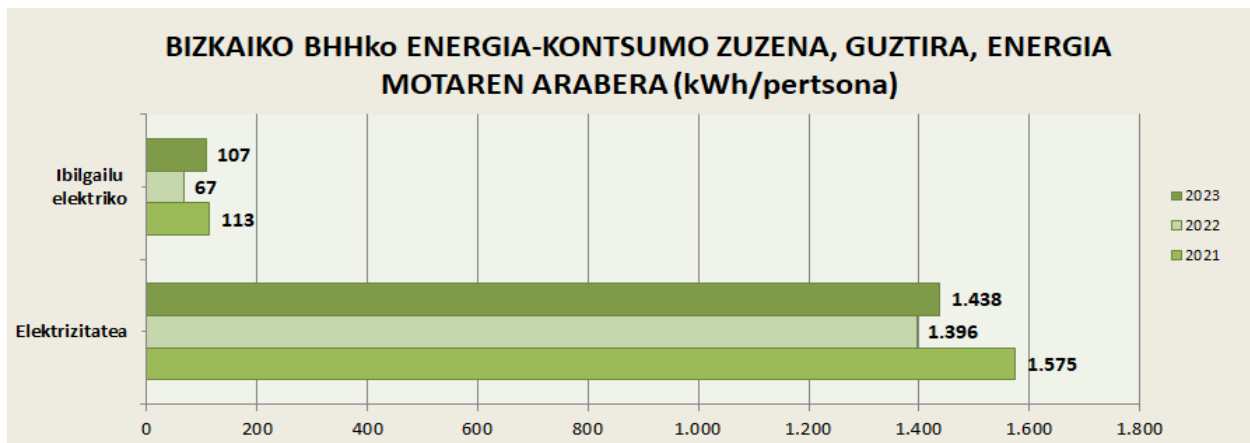

Biak (elektrizitatea + erregaiak) zenbatuz gero, 2023ko energia-efizientziaren adierazleak (kWh/pertsona) % 8,6 egin du behera, 2022ko datuen aldean, eta, gainera, 2021. urteko datuekiko % 20,8 murriztu da. Azken urteetan, Arabako Bulego Nagusian energiaren kontsumoa (elektrizitatea eta erregaiak) orokorrean jaitsi dela egiazta daiteke. Horretara iristeko, jardunbide egokiak hedatu eta ezarri dira, ibilgailu hibridoak eta elektrikoak erabili dira eta gutxiago kontsumitze aldera argiak eta ekipamenduak ordeztuko politika aplikatu da.

BIZKAIKO HHB

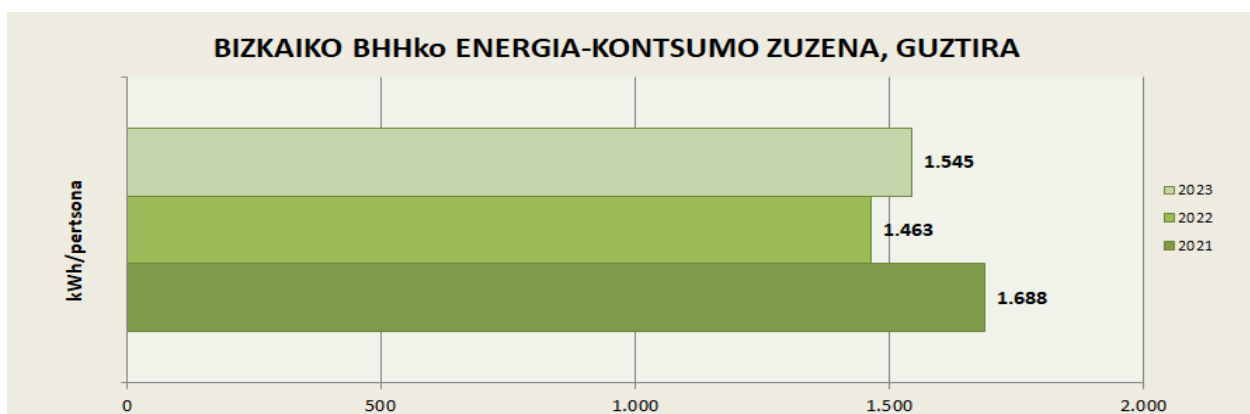
BIZKAIKO HHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA, ENERGIA MOTAREN ARABERA:

BIZKAIKO HHBko ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2023	11.501	8	1.438
Elektrizitatea 2022	12.560	9	1.396
Elektrizitatea 2021	11.023	7	1.575
IBILGAILU ELEKTRIKOEN KONTSUMOA			
Ibilg. Elektrikoa 2023	858	8	107
Ibilg. Elektrikoa 2022	603	9	67
Ibilg. Elektrikoa 2021	791	7	113

BIZKAIKO HHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA:

BIZKAIKO HHBko ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
BIZKAIKO HHBko ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	12.359	8	1.545
GUZTIRA 2022	13.163	9	1.463
GUZTIRA 2021	11.814	7	1.688

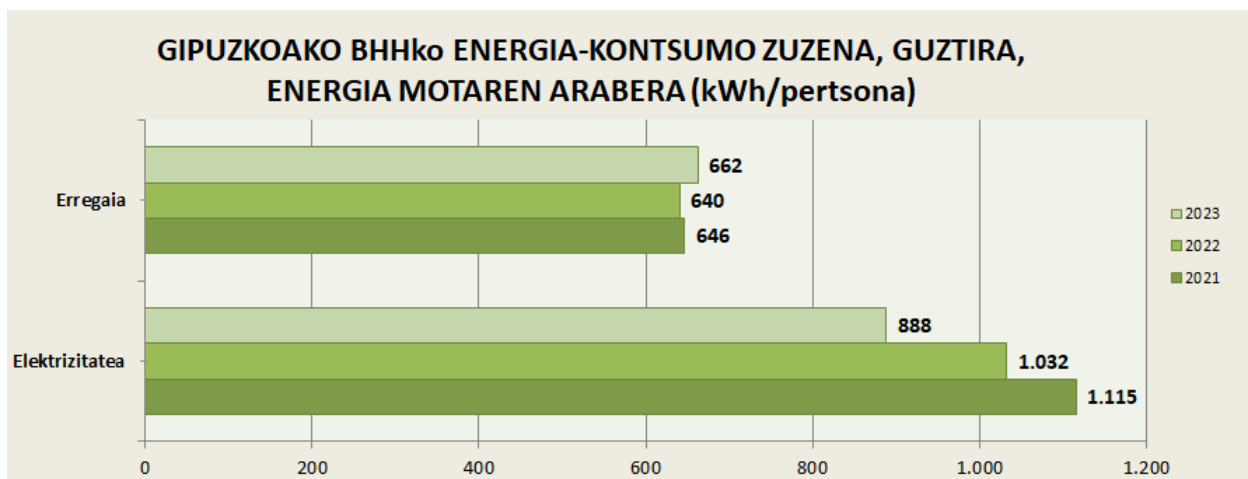
Bizkaiko HABn energia-efizientziaren adierazlea (kWh/pertsona) % 5,6 igo da arinki 2022. urtearekin alderatuta, eta % 8,5 jaitsi da 2021arekin alderatuta, ibilgailu efizienteagoak ordezkatzeko politikaren ondorioz eta efizientzia-adierazlearen murrizketek eta hazkuntzek Bizkaiko HABko langile-kopuruaren aldaketei erantzuten diete.

2021ean egoitzako auto bakarra ordeztu zen. Hark gasolioa erabiltzen zuen, eta berria ibilgailu elektrikoa da. Nabarmendu behar da Bizkaiko HABaren egoitza berria ireki zenetik (2019ko abuztua), kontsumo elektriko guztia % 100 iturri berriztagarrietatik datorrela.

GIPUZKOAKO HHB

GIPUZKOAKO HHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA, ENERGIA MOTAREN ARABERA:

GIPUZKOAKO HHBko ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2023	4.441	5	888
Elektrizitatea 2022	5.159	5	1.032
Elektrizitatea 2021	4.459	4	1.115
IBILGAILUEN ERREGAIA			
Erregaia 2023	3.308	5	662
Erregaia 2022	3.201	5	640
Erregaia 2021	2.584	4	646

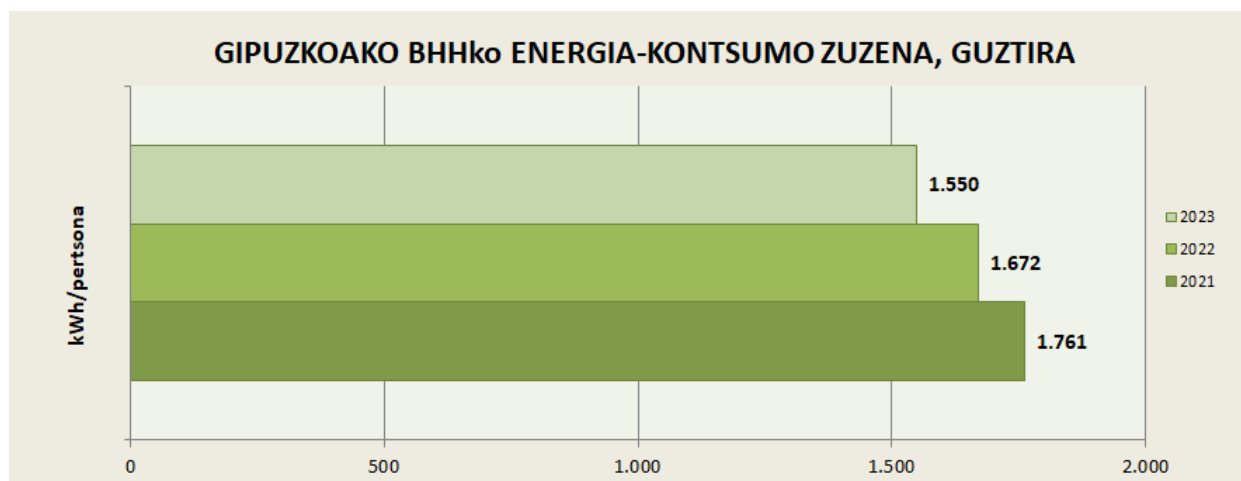
Gipuzkoako HABan % 7,3 jaitsi da energia-efizientziaren adierazlea (kWh/pertsona) 2022. urtearekin alderatuta, eta % 12,0 2021. urtearekin alderatuta.

2022an, egoitza horretan gasolina/PGL erabiltzen zuen auto bakarra ibilgailu elektriko/gasolina batez ordeztu zen. Aipatu behar da 2019tik Gipuzkoako HABaren kontsumo elektriko guztia % 100 iturri berriztagarrietatik datorrela (Eusko Jaurlaritzak sustatutako energia garbiaren kontratuari atxikitzea).

GIPUZKOAKO HHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

GIPUZKOAKO HHBko ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
GIPUZKOAKO HHBko ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	7.749	5	1.550
GUZTIRA 2022	8.360	5	1.672
GUZTIRA 2021	7.043	4	1.761

Visesako GUZT. [ARABAKO EGOITZA NAG.+BIZKAIKO HHB+GIPUZKOAKO HHB]

Jarraian, Visesa osatzen duten egoitza guztien energia-kontsumoaren balio absolutuak erakusten dira. Bakoitzaren efizientzia-adierazlea lortzeko, B zifran egoitza guztietako pertsona-kopuru osoa zehazten da.

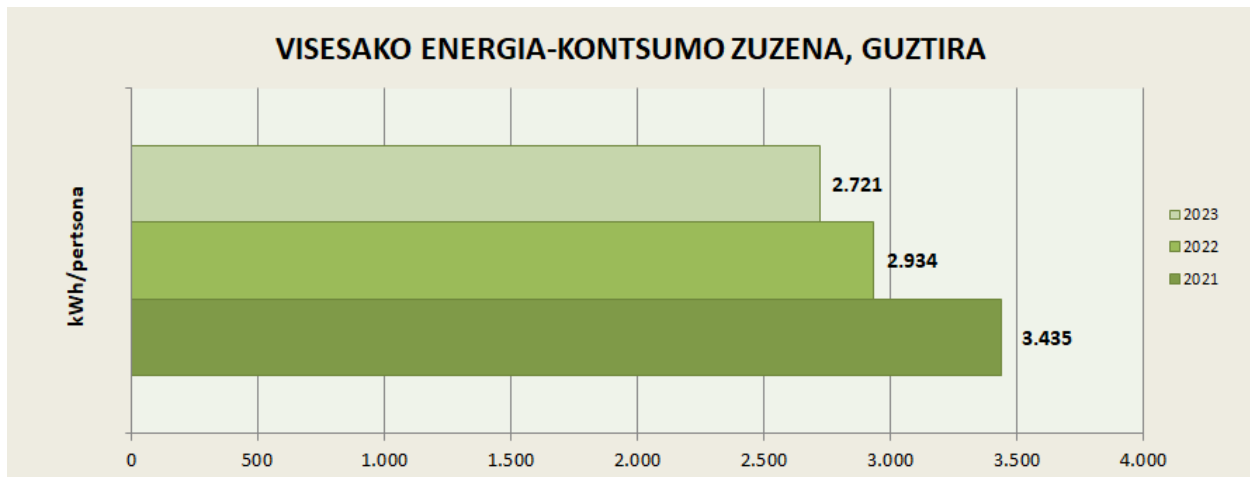
Visesako ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

Visesako ENERGIA	A zifra			
	KONTSUMITUTAKO ENERGIA (MWH)			
	ARABA	BIZKAIA	GIPUZKOA	GUZTIRA
GUZTIRA 2023	224.790	12.359	7.749	244.898
GUZTIRA 2022	239.583	13.163	8.360	261.106
GUZTIRA 2021	276.551	11.814	7.043	295.408

Visesako ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
Visesako ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	244.898	90	2.721
GUZTIRA 2022	261.106	89	2.934
GUZTIRA 2021	295.408	86	3.435

Tauletan eta grafikoan ikus daitekeen moduan, Visesaren energia-efizientziaren adierazlearen datuek (kWh/pertsona) % 7,3ko murrizketa erakusten dute 2022. urtearen aldean, azken urteetako murrizketarako joera sendotuz. 2021eko datuarekin alderatuta, % 20,8 jaitsi da ere.

Orain arte erregistratu dugun murrizketarako joera horretan, hainbat faktorek eragin dute: ibilgailu hibrido berriak sartzea, argiak kontsumo txikiko beste batzuekin ordeztzea, pertsonen energia-kontsumoa arrazionalizatzeko duten sentzibilitatea, diseinu jasangarriak dituzten egoitza berriak irekitzea eta 2022. eta 2021. urteekin alderatuta plantilla handitzea.

Energiaren Zuzeneko Guztizko Kontsumoaren atal honetan guztian, Visesaren politikak duen garrantzia azpimarratu behar da, ibilgailu hibridoak eta/edo elektrikoak sartzea sustatuz; ibilgailu horien erregaiek bero-ahalmen txikiagoa dute, eta lehen erabiltzen ziren gasoliozko ibilgailu tradizionalak baino kWh gutxiago kontsumitzen dute.

Energía berriztagarriaren kontsumoa, guztira

Aurreko atalean adierazi denari jarraikiz, Visesa Eusko Jaurlaritzak sustatutako energia berdearen kontratazioan sartu zen 2019an; ondorioz, kontsumitutako elektrizitate guztia dator aurreko energia-iturri berriztagarrietatik, eta hori egoitza bakoitzari dagokion CUPSen erredentzio-datuen bidez egiaztatuta da.

2021ean ibilgailuen kontsumo elektrikitik zetorren datua sartu zen Arabako Bulego Nagusiko eta Bizkaiko HABko egoitzetan, eta kontsumo horren % 100 iturri berriztagarrietatik dator. Jarraian, energia berriztagarriaren kontsumoa erakusten da hainbat egoitzatan:

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN KONTSUMOA, GUZTIRA:

ENERGIA BERRIZTAGARRIA ARABAKO EGOITZA NAG.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ENERGIA-ITURRI BERRIZTAGARRIETATIK ESKURATUTAKO ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2023	154.697	77	2.009
Elektrizitatea 2022	162.685	75	2.169
Elektrizitatea 2021	190.994	75	2.546

BIZKAIKO HHBko ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

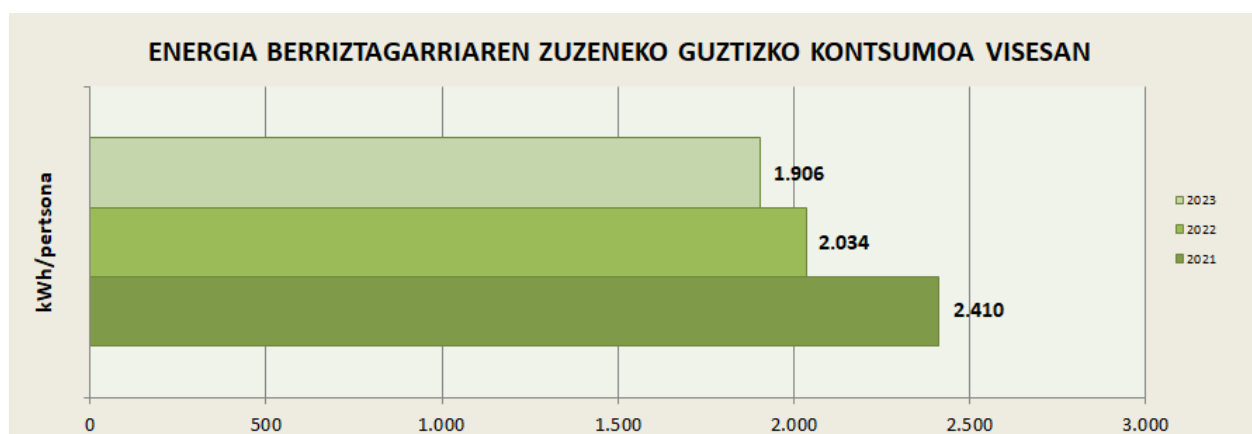
ENERGIA BERRIZTAGARRIA BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ENERGIA-ITURRI BERRIZTAGARRIETATIK ESKURATUTAKO ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2023	12.359	8	1.545
Elektrizitatea 2022	13.163	9	1.463
Elektrizitatea 2021	11.814	7	1.688

GIPUZKOAKO HHBko ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

ENERGIA BERRIZTAGARRIA GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
ENERGIA-ITURRI BERRIZTAGARRIETATIK ESKURATUTAKO ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2023	4.441	5	888
Elektrizitatea 2022	5.159	5	1.032
Elektrizitatea 2021	4.459	4	1.115

ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN ZUZENeko GUZTIZKO KONTSUMOA VISESAN:

ENERGIA BERRIZTAGARRIA Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kWh/pertsona)
Visesa ENERGIA BERRIZTAGARRIA GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	171.497	90	1.906
GUZTIRA 2022	181.007	89	2.034
GUZTIRA 2021	207.267	86	2.410

Sortutako energia berriztagarria, guztira

Visesak ez du energia-iturri berriztagarrietatik eskuratutako energiarik sortzen.

5.2 - MATERIALAK

Masa-kontsumoari dagokionez, aipatu behar da Gasteizko bulegoek kuantifikatzen dituztela kontsumigarri gehienak. Egoitza guztietan ezarri dira, apurka-apurka, kontsumoak kontrolatzeko zenbait mekanismo; horri esker, datuek hobekuntza nabarmena izan dute beste urte batzuetako ingurumen-adierazpenetako datuen aldean. Honako hauek dira aldaketa nagusiak:

- Paper-gauzetan egin den gastu orokorra gehitu da egoitza guztietan eta Visesak guztirako masa-datuetan. Paper-gauzetan, oro har, egoitza bakoitzak bere jarduera gauzatzeko kontsumitu dituen gutun-azalak, karpetak, grafoak eta post-it delakoak hartzen dira aintzat.
- Eskuragarri daude lantoki bakoitzean egiten den materialen kontsumoari buruzko datuak; izan ere, kontsumo horiek guztiak kontrolatu eta zenbatu egiten dira.

Jarraian dator Visesak materialen kontsumoari dagokionez duen efizientzia. Kontsumoak lantokiaren arabera daude adierazita (datuak hornitzailearen fakturretatik eta barne-inbentariotik atera dira):

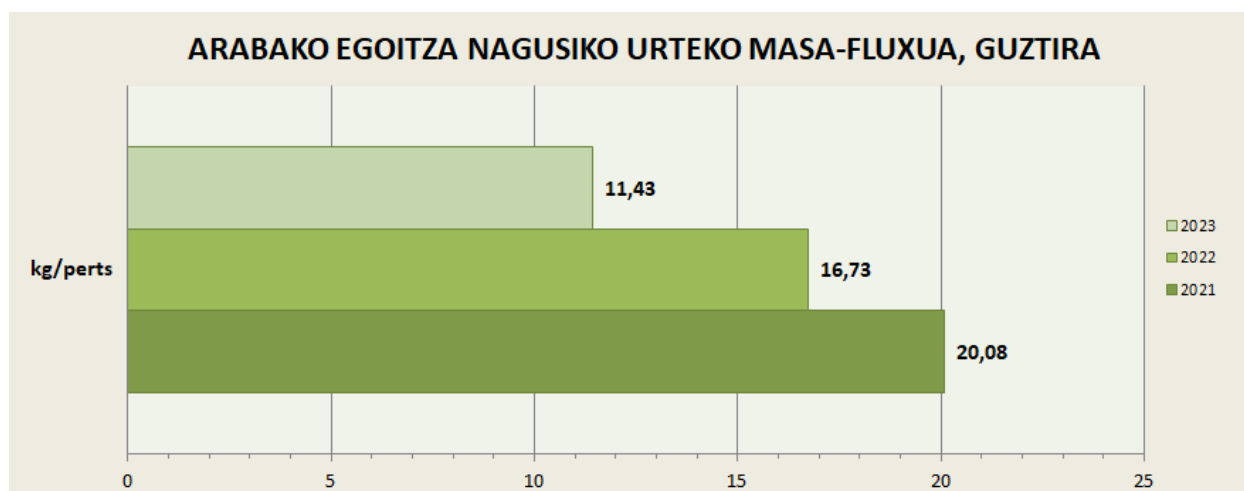
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN GEHIEN ERABILITAKO MATERIALEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra Kontsumoa (kg)	B zifra Pertsona kop.	R zifra = A/B Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
PAPERA			
2023	805	77	10,45
2022	1.180	75	15,73
2021	1.392	75	18,56
TONERRA			
2023	22	77	0,29
2022	18	75	0,24
2021	20	75	0,27
PAPER-GAUZAK (GUTUN-AZALAK, KARPETAK...)			
2023	53	77	0,69
2022	57	75	0,76
2021	94	75	1,25
ARABAKO EGOITZAKO MATERIALAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	880	77	11,43
GUZTIRA 2022	1.255	75	16,73
GUZTIRA 2021	1.506	75	20,08

2023an kontsumitutako kopurua (A zifra) 2022koa (375 kg gutxiago) eta 2021ean kontsumitutako materialen kopurua (626 kg gutxiago 2023an) baino txikiagoa da.

Azken urteetan kuantifikatzen diren materialen tipologia handitu bada ere (batez ere papergintza orokorrekoak), ikus daiteke 2023ko masa-kontsumo osoaren efizientzia-adierazlearen datua (kg/pertsona) % 31,7 murriztu dela 2022. urtearekin alderatuta, eta % 43,1 2021. urtearekin alderatuta.

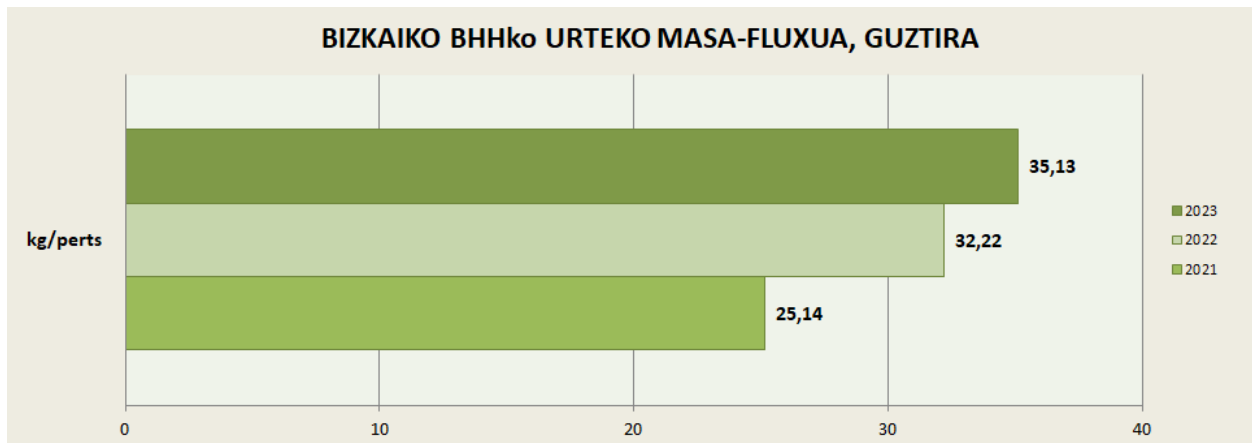
BIZKAIKO HHB

BIZKAIKO HHBan GEHIEN ERABILITAKO MATERIALEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
PAPERA			
2023	241	8	30,13
2022	282	9	31,33
2021	139	7	19,86
TONERRA			
2023	9	8	1,13
2022	5	9	0,56
2021	8	7	1,14
PAPER-GAUZAK (GUTUN-AZALAK, KARPETAK...)			
2023	31	8	3,88
2022	3	9	0,33
2021	29	7	4,14
BIZKAIKO HHB MATERIALAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	281	8	35,13
GUZTIRA 2022	290	9	32,22
GUZTIRA 2021	176	7	25,14

2023an, balio absolutuetan, kontsumoa % 3,1 murriztu zen 2022. urtearekiko, baina plantilla murriztearekin batera, energia-adierazleak % 9ko igoera izan zuen. 2021aren aldean, igoera hori % 39,7koa da.

Aipatu behar da Bizkaiko HABaren egoitza berria dela 2019. urtearen amaieratik, eta mugikortasunaren barne-politika baten ondorioz, bulego hori beste egoitza batzuetako pertsonak erabiltzen dutela astean zenbait egunetan (batez ere ostiraletan), urteko pertsona finkoez gain. Beraz, kontuan hartu beharreko faktorea da.

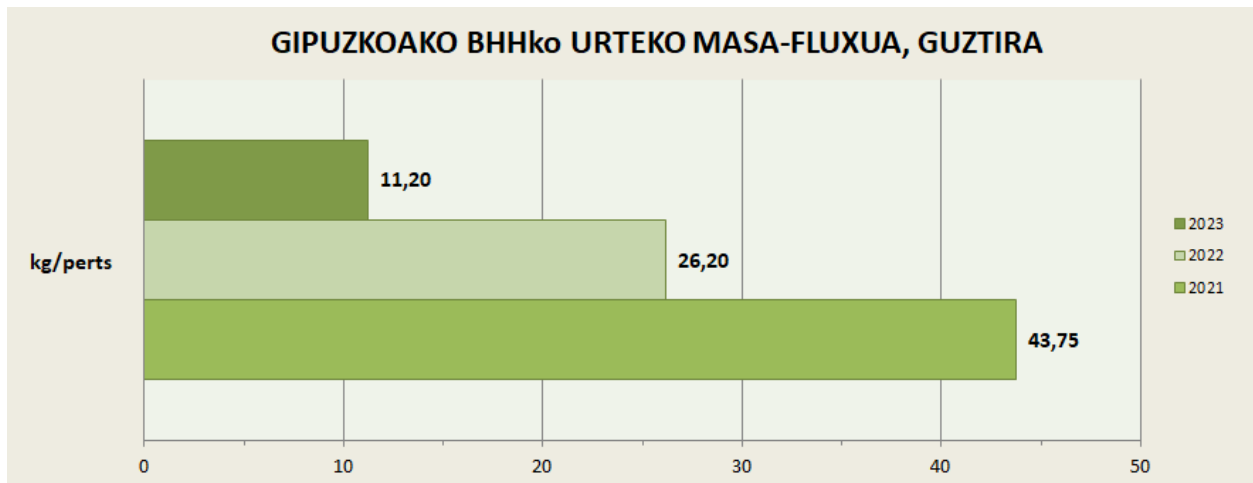

GIPUZKOAKO HHB

GIPUZKOAKO HHBan GEHIEN ERABILITAKO MATERIALEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
PAPERA			
2023	51	5	10,20
2022	127	5	25,40
2021	167	4	41,75
TONERRA			
2023	5	5	1,00
2022	0	5	0
2021	3	4	0,75
PAPER-GAUZAK (GUTUN-AZALAK, KARPETAK...)			
2023	0	5	0
2022	4	5	0,80
2021	5	4	1,25
GIPUZKOAKO HHBko MATERIALAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	56	5	11,20
GUZTIRA 2022	131	5	26,20
GUZTIRA 2021	175	4	43,75

2023an, pertsona bakoitzeko kontsumo materialaren efizientzia-adierazlea % 57,3 jaitsi da 2022. urtearekin alderatuta, eta % 74,4 2021. urtearekin alderatuta. 2021arekiko murrizketa horri dagokionez, pertsona gutxiko egoitza horietan, garrantzi berezia du plantilla handitzeak, 2022an gertatu zen bezala, eta 2023an mantendu da, pertsona bakar bat bada ere.

Visesako GUZT. [ARABAKO EGOITZA NAG.+BIZKAIKO HHB+GIPIZKOAKO HHB]

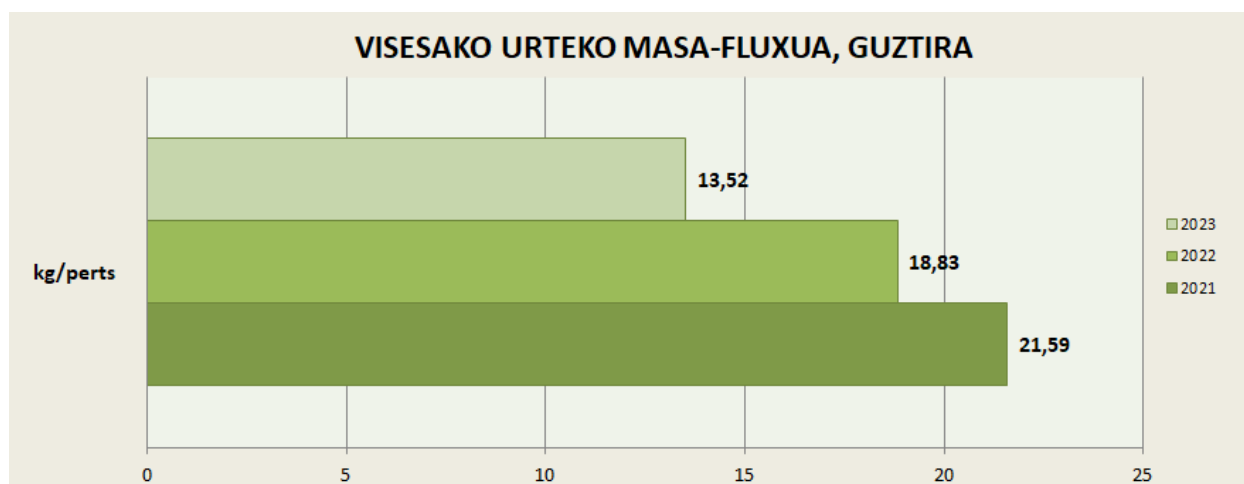
Visesan ERABILITAKO MATERIAL GUZTIEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK Visesa	A zifra			
	Kontsumoa (t)			
	PAPERA	TONERRA	PAPERA	MATERIALAK, GUZTIRA
GUZTIRA 2023	1.097	36	84	1.217
GUZTIRA 2022	1.589	23	64	1.676
GUZTIRA 2021	1.698	31	128	1.857

MATERIALAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
Visesako URTEKO MAXA-FLUXUA, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	1.217	90	13,52
GUZTIRA 2022	1.676	89	18,83
GUZTIRA 2021	1.857	86	21,59

Aurreko ataletan ikus daitekeenez, erakundearen guztizko zenbaketak beheranzko joera du. Zehazki, 2023ko efizientzia-adierazleak erakusten du materialen kontsumoa % 28,2 murriztu dela 2022ko datuarekiko, eta % 37,4 2021arekiko. Murrizketa horretan eragina izan du, batez ere, paperaren kontsumoak behera egin izanak.

Paper-datuaren murrizketa orokorraren eta toner-datuaren igoseraren artean sortutako desfasearen arrazoia da toner-aldaketak ez direla konstanteak urteetan zehar; toner-aldaketa gehiago gertatzen dira urte batean edo bestean, ordezkapena egiten den hilabetearen arabera. Horrek guztiak toner-kontsumoaren gorabeherak eragiten ditu aurkeztutako urteetan.

5.3 - URA

Baliabide hori udal hornidura-saretik kontsumitzen da (hornitzailearen fakturretatik lortutako datuak). Emandako datua Arabako Egoitza Nagusiko eta Bizkaiko HHBaren egoitzari dagokiona da, ez dagelako Gipuzkoako HHBaren berezko ur sanitarioaren kontsumorik (ur-hornidura bulegoa errentan hartuta dagoen eraikinaren araberakoa da.)

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO URAREN URTEKO ERABILERA, GUZTIRA:

UR SANITARIOA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /pertsona)
2023	139,17	77	1,81
2022	128,77	75	1,72
2021	216,83	75	2,89

Arabako Bulego Nagusian 10,4 m³ igo da ur-kontsumoaren kantitatea, eta efizientzia-adierazlea % 5,2 handitzeari dagokio, 2022an lortutako datuarekin alderatuta. Hala ere, ur-kontsumoaren kantitatea 77,66 m³ murriztu da 2021arekin alderatuta, eta hori bat dator 2021ean lortutako datuekin erkatuz efizientzia-adierazlea % 37,4 jaitsi izanarekin.

2021ean ezohiko egoera gertatu zen kontsumitutako ur kantitatean, instalazio orokor batean izandako matxuraren ondorioz. Matxura hori behar bezala erregistratu eta tratatu zen urte horretan, gure ingurumen-kudeaketako sisteman intzidentzia gisa.

BIZKAIKO HHB

BIZKAIKO HHBko URAREN URTEKO ERABILERA, GUZTIRA:

UR SANITARIOA BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /pertsona)
2023	49,80	8	6,23
2022	52,46	9	5,83
2021	39,73	7	5,68

Efizientzia-adierazlea (m³/pertsona) % 6,9 igo da 2022. urtearekin alderatuta, eta % 9,7 2021. urtearekin alderatuta. Urtean zehar plantilla aldatzearen ondorioz, efizientzia-adierazlea aldatu da; adibidez, 2023an 2022an baino ur gutxiago kontsumitu bada ere, efizientzia-adierazlea handiagoa da 2023an langile gutxiago daudelako plantillan.

GIPUZKOAKO HHB

Ez dago Gipuzkoako HHBko ur-kontsumoari buruzko daturik; izan ere, bulegoen eraikin baten barruan kokatutako lokala da, eta etxejabeen elkarte bateko beste gune batzuk hartzen ditu, zeinek ur-kontsumoa partekatzen duten.

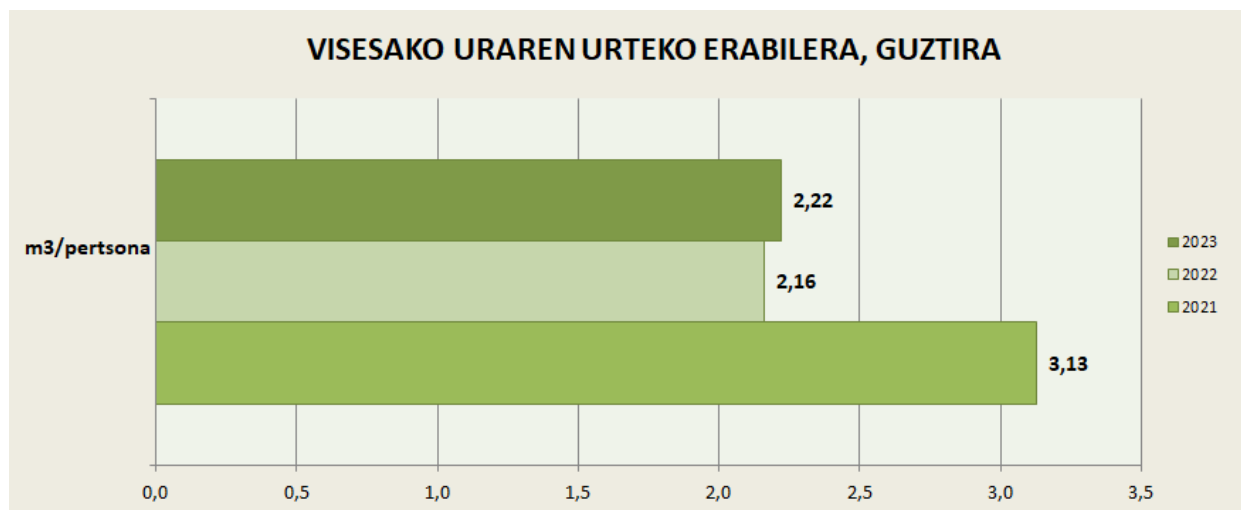
Visesako GUZT. [ARABAKO EGOITZA NAG.+BIZKAIKO HHB+GIPUZKOAKO HHB]

Jarraian, ur-kontsumo osoa erakusten da; arestian aipatu den moduan, Arabako Egoitza Nagusiari eta Bizkaiko HHBari buruzkoa da. Jarraian, bi egoitzetako langileen kopuru osoari dagokion kalkulua egin da:

VIRESAKO URAREN URTEKO ERABILERA, GUZTIRA:

UR SANITARIOA Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /persona)
Visesako UR SANITARIOAREN ERABILERA, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	188,97	85	2,22
GUZTIRA 2022	181,23	84	2,16
GUZTIRA 2021	256,56	82	3,13

(*) Kasu horretan, pertsona guztiak ur-kontsumoaren datua duten egoitzak baino ez dira (Araba eta Bizkaia).

2023an % 2,8ko igoera txiki bat gertatu da efizientzia-adierazlean (m³/persona) 2022. urtearekiko, eta % 29,1eko jaitsiera nabarmena 2021. urtearekiko.

Kontsumo globala 2022koa baino handiagoa bada ere, etorkizunean kontsumoaren bilakaera zehatzago jarraitzea da gure asmoa, plantillan izandako aldatetek Bizkaiko HABan izan duten eragina identifikatzeko, bai eta instalazioaren 2021eko matxurak eta pertsonen telelanaren egoerak benetan izan duten eragina ezagutzeko ere, Visesako langileek instalazio jakin batzuk gutxiago erabiltzen dituztelako.

5.4 – HONDAKINAK

Jarraian, **urte batean bulegoetan hondakinen sorrera osoa** zehazten da (datuak barneko kalkulu-orrietatik atera dira).

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

BALORIZATU EZIN DIREN HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA ARABAKO EGOITZAN:

HIRI-HONDAKINAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
HIRI-HONDAKINAK			
2023	4.884	77	63,43
2022	5.080	75	67,73
2021	3.969	75	52,92

Sortutako hiri-hondakinen kg kopurua aldatu da, eta efizientzia-faktorea 2022koa baino % 6,3 txikiagoa da. Beraz, positibotzat jotzen dugu bereizketa handiagoa egitea, balorizazioa lehenetsiz. 2021eko datuekin alderatuta, % 19,9ko igoera erregistratu da.

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA ARABAKO EGOITZAN:

HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK ARABAKO E.N.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
PAPER- ETA KARTOI-HONDAKINAK			
2023	2.027	77	26,32
2022	3.417	75	45,56
2021	4.363	75	58,17
PLASTIKO-HONDAKINAK			
2023	303	77	3,94
2022	308	75	4,11
2021	246	75	3,28
TONER-HONDAKINAK			
2023	21	77	0,27
2022	18	75	0,24
2021	20	75	0,27
SUKALDEKO GANTZ-HONDAKINAK			
2023	38	77	0,49
2022	24	75	0,32
2021	29	75	0,39
BALORIZATU EZIN DIREN HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK GUZTIRA ARABAKO EGOITZAN			
2023	2.389	77	31,03
2022	3.767	75	50,23
2021	4.658	75	62,11

Baloriza daitezkeen hondakin ez-arriskutsuetan 2022arekin alderatuta, paper- eta kartoi-hondakinen (% 42,2) eta plastiko-hondakinen (% 4,1) efizientzia-adierazlea murriztu da.

Hala ere, toner-hondakinen eta sukaldeko olio-hondakinen sorreran gorakada erregistratu da 2022rekiko. 2023an efizientzia-adierazlea % 12,5 (tonerra) eta % 53,1 (sukaldeko olio) igo da 2022. urtearekin alderatuta, eta hondakin horiek aurreko urteekin alderatuta izan duten gorakadaren arrazoi nagusia instalazioen erabilera handiagoarekin lotuta egon daiteke, batez ere 2021. urtearekin alderatuta.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN ARRISKUTSUAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
GAILU ELEKTRIKO ETA ELEKTRONIKOEN HONDAKINAK			
2023	152,0	90	1,69
2022	196,8	89	2,21
2021	314,5	86	3,66
SAI BATERIEN HONDAKINAK			
2023	148,8	77	1,93
2022	0	75	0
2021	0	75	0
HONDAKIN FLUORESZENTEAK			
2023	0,3	77	0,004
2022	6,8	75	0,09
2021	0	75	0
PILA-HONDAKINAK			
2023	0,8	77	0,01
2022	0,8	75	0,01
2021	0	75	0
HONDAKIN ARRISKUTSUAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA, GUZTIRA			
2023	301,9	77	3,92
2022	204,4	75	2,73
2021	314,5	75	4,19

(*) Arabako egoitza nagusitik bildu eta kudeatzen diren hondakinak; beraz, Visesako guztizkoaren artean erlatibizatzen da.

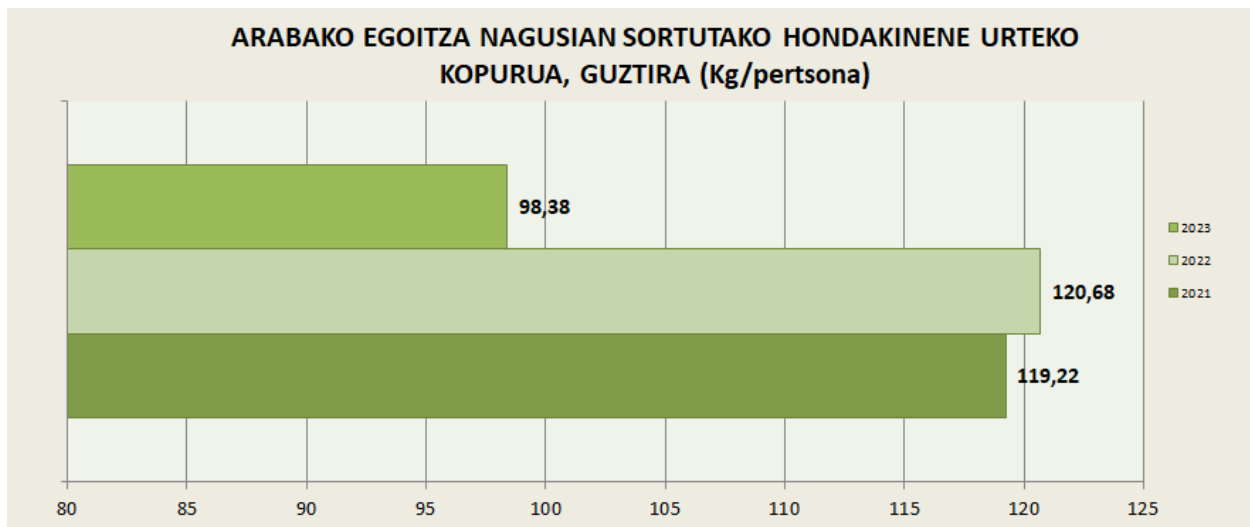
Visesan sortutako tresna elektriko eta elektronikoaren hondakin guztiak Arabako Bulego Nagusitik kudeatzen dira. Horregatik, 2017ko Ingurumen Adierazpenaz geroztik, datu hori Visesako langile guztiei zenbatzea erabaki da.

2023an, Visesaren zerbitzariak eramaten dituzten SAI baterien sorrera sartu zen. Baliabide hori mantentzeko beharrezko bateriak aldatu dira, eta guztira 62 bateria aldatu behar izan ziren iaz. Hondakin berri horren erregistroa 2023an Arabako Bulego Nagusiaren egoitzan erregistratutako hondakin arriskutsuaren % 49,3 izan da (2018tik unean-unean zenbatzen ez zen hondakina).

Azken urteotan tresna elektriko eta elektronikoaren hondakinak jaitsi dira, % 23,5 2022. urtearekin alderatuta, eta % 53,8 2021aren aldean, efizientzia-adierazlean. 2020. eta 2021. urteetan, pandemiaren ondorioz plantillak telelanaren eta/edo lan ez-presentzialaren modalitatean erabili ahal izateko ekipoak (eramangarriak) eguneratu zirenez, tresna elektriko eta elektronikoetatik eratorritako hondakinak ugaritu egin ziren.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKINAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	7.575	77	98,38
GUZTIRA 2022	9.051	75	120,68
GUZTIRA 2021	8.942	75	119,22

Arabako Zentraleko hondakinen guztizkoak pertsonako % 18,5 kg-ko beherakada erregistratu du efizientzia-adierazlean 2022. urtearekin alderatuta, eta 2021. urtearekin alderatuta, berriz, pertsonako % 17,5 kg-ko beherakada. Egoera horren arrazoi nagusia da paper- eta kartoi-hondakin gutxiago sortzen ari direla, hiri-hondakinekin batera Visesako langileek sortutako hondakin nagusiak baitira.

BIZKAIKO HHB

BALORIZATU EZIN DIREN HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA BIZKAIKO HHBan:

HIRI-HONDAKINAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
HIRI-HONDAKINAK			
2023	214	8	26,75
2022	263	9	29,22
2021	183	7	26,14

2023an, hiri-hondakinen guztizko kopurua (kg) % 8,5 jaitsi da 2022arekin alderatuta, eta % 2,3 igo da 2021arekin alderatuta.

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA BIZKAIKO HHBan:

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
PAPER- ETA KARTOI-HONDAKINAK			
2023	467	8	58,38
2022	798	9	88,67
2021	998	7	142,57
PLASTIKO-HONDAKINAK			
2023	79	8	9,88
2022	89	9	9,89
2021	54	7	7,71
TONER-HONDAKINAK			
2023	9	8	1,13
2022	5	9	0,56
2021	8	7	1,14
HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIAK GUZTIRA BIZKAIKO HHBan			
2023	555	8	69,38
2022	892	9	99,11
2021	1.060	7	151,43

Balora daitezkeen hondakin ez-arriskutsuetan, 2022aren aldean, paper- eta kartoi-hondakinaren sorrera % 34,2 murriztu da, eta plastiko-hondakinena % 0,1; hala ere, toner-hondakinaren sorrera % 101,8 igo da. Hondakin ez-arriskutsuen sorrerari buruzko guztizko efizientzia-adierazlea (kg/pertsona) % 30 murriztu da 2022. urtearekin alderatuta, eta % 54,2 2021. urtearekin alderatua.

BIZKAIKO HHBan SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN ARRISKUTSUAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
HONDAKIN FLUORESZENTEAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0
PILA-HONDAKINAK			
2023	1,9	8	0,24
2022	1,3 (*)	9	0,14 (*)
2021	0,7	7	0,10
HONDAKIN ARRISKUTSUAK BIZKAIKO HHB, GUZTIRA			
2023	1,9	8	0,24
2022	1,3	9	0,14
2021	0,7	7	0,10

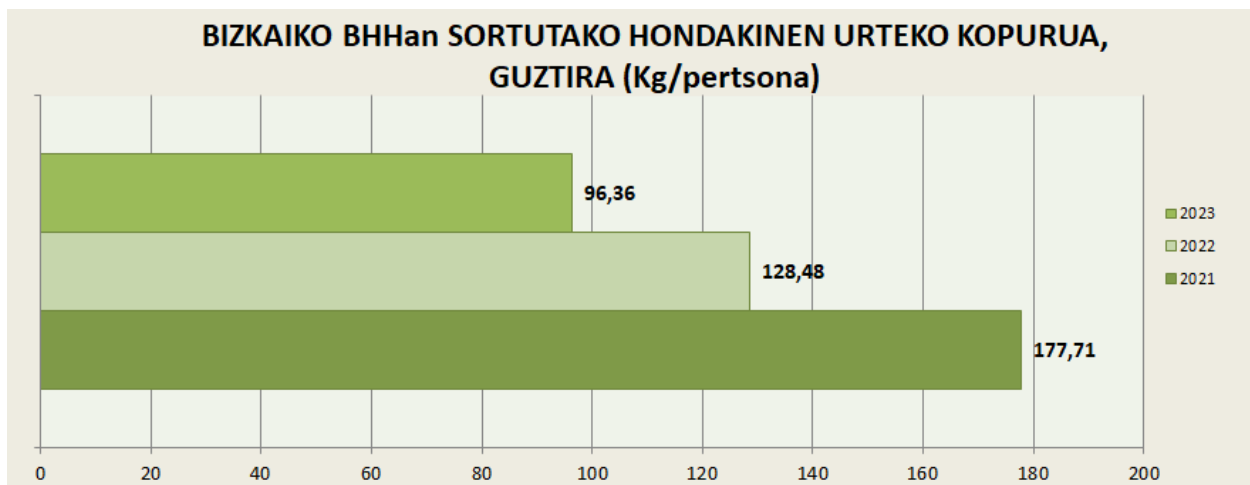
(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022an adierazitako akatsagatik.

Azken urteetan ez da fluoreszenteen hondakinik sortu, Bizkaiko bulegoa eraikin berria delako, baina handitu egin da pila-hondakinen kopurua, aurreko urteekin alderatuta. Beraz, horri lotutako efizientzia-adierazlea 2022. eta 2021. urteetako baino handiagoa da. Pila-hondakinen hazkunde garrantzitsu horren arrazoi nagusia bulegoetatik kontratua amaitzen den AROC motako etxebizitza eta elementu libre guztien pilak ordezkatzea da, egoitza hori baita AROC motako etxebizitza eta elementu libre gehien kudeatzen dituen.

BIZKAIKO HHBan SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKINAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
BIZKAIKO HHB-KO HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	771	8	96,36
GUZTIRA 2022	1.156 (*)	9	128,48 (*)
GUZTIRA 2021	1.244	7	177,71

(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022an adierazitako akatsagatik.

Guztira, 2023an, % 33,3 murriztu da Bizkaiko HABan sortutako hondakinen kopurua (kg) eta % 25,0 efizientzia-adierazlea (kg/pertsona), aurreko urtearekin alderatuta. Jaitsiera orokor hori, batez ere, hiri-hondakinen eta paper- eta/edo kartoi-hondakinen sorrera txikiagoak duen eraginagatik gertatzen da.

GIPUZKOAKO HHB

BALORIZATU EZIN DIREN HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA GIPUZKOAKO HHBan:

HIRI-HONDAKINAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
HIRI-HONDAKINAK			
2023	110	5	22,00
2022	107	5	21,40
2021	87	4	21,75

Azken 3 urteetan sortutako hiri-hondakinen efizientzia-adierazlea (kg/pertsona) ia berdin mantendu da, 2023ko efizientzia-faktorea 2022koa baino % 2,8 handiagoa eta 2021ekoa baino % 1,1 handiagoa izanik.

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA GIPUZKOAKO HHBan:

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
PAPER- ETA KARTOI-HONDAKINAK			
2023	115	5	23,00
2022	119	5	23,80
2021	71	4	17,75
PLASTIKO-HONDAKINAK			
2023	60	5	12,00
2022	60	5	12,00
2021	38	4	9,50
TONER-HONDAKINAK			
2023	5	5	1,00
2022	0	5	0
2021	3	4	0,75
HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIAK GUZTIRA GIPUZKOAKO HHBan			
2023	180	5	36,00
2022	179	5	35,80
2021	112	4	28,00

Baloriza daitezkeen hondakin ez-arriskutsuen guztizkoan, efizientzia-adierazlea % 0,6 igo da 2022. urtearekiko, eta % 28,6 2021. urtearekiko. 2022. urtearen aldean, 2023an paper- eta kartoi-hondakin gutxiago sortu dira, plastiko-hondakin kopuru bera, eta toner-hondakin gehiago, baina Gipuzkoako HABko plantillak aurreko urtean bezala jarraitzen duenez, efizientzia-adierazlea, zertxobait handiagoa izan arren, bat dator iazko emaitzarekin.

GIPUZKOAKO HHBan SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
HONDAKIN FLUORESZENTEAK			
2023	0	0	0
2022	1,2	5	0,24
2021	2,9	4	0,73
PILA-HONDAKINAK			
2023	0,1	5	0,02
2022	10,9 (*)	5	2,18 (*)
2021	0,4	4	0,10
HONDAKIN ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO HHB, GUZTIRA			
2023	0,1	5	0,02
2022	12,1 (*)	5	2,42 (*)
2021	3,3	4	0,82

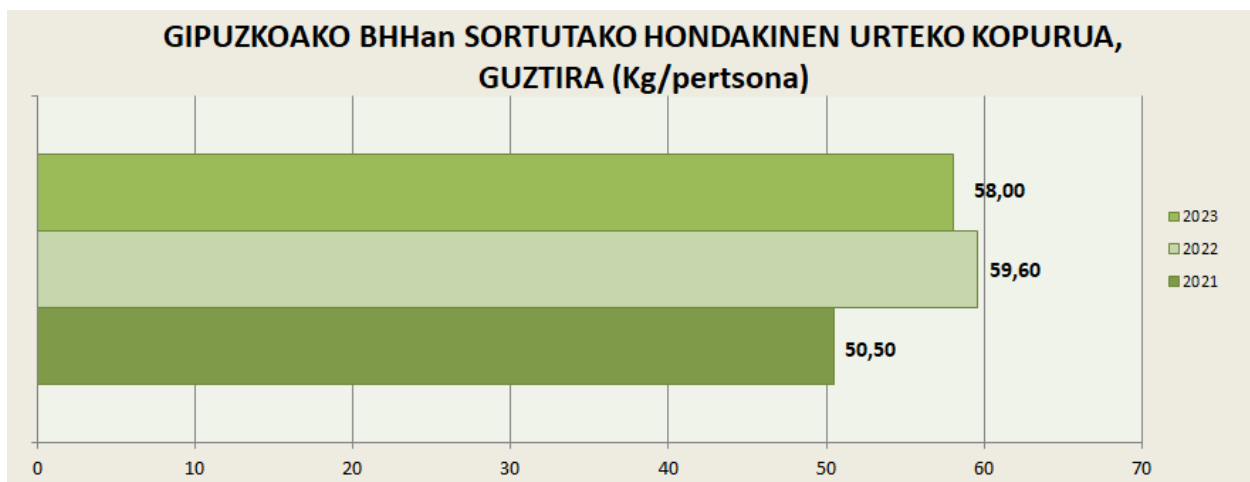
(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022an adierazitako akatsagatik.

Gipuzkoako HABetan sor daitezkeen hondakin arriskutsuak pilak eta fluoreszenteak dira. 2021ean argiak ordeztu ziren bulegoan gela berri bat gehitu zelako, eta 2022an argiak (fluoreszenteak) kontsumo txikiko beste batzuekin (LED) ordeztuko barne-politikari eutsi zitzaion. Hala ere, egiaztatuta da argi eta garbi murriztu dela egoitza horretan sortutako hondakin arriskutsuen ehunekoa 2023an 2022. eta 2021. urtekoekiko, zehazki, % 99,2 eta % 97,6, hurrenez hurren.

GIPUZKOAKO HHBan SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKINAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
GIPUZKOAKO HHBko HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	290	5	58,00
GUZTIRA 2022	298 (*)	5	59,60 (*)
GUZTIRA 2021	202	4	50,50

(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022an adierazitako akatsagatik.

Gipuzkoako HABren egoitzan sortutako hondakinen guztizkoa % 2,68 jaitsi da 2023an, aurreko urtearen aldean, efizientzia-adierazlearen arabera (kg/pertsona). Sortutako hondakinen guztizko kopurua (kg), balio absolutuetan, 2022koa baino % 2,7 txikiagoa da, eta 2021ekoa baino % 43,6 handiagoa. Egoera horren arrazoi nagusia da hiri-hondakin eta hondakin ez-arriskutsu gehiago sortu direla, instalazioak gehiago erabili direlako 2021ean zeuden murrizketen aurrean, eta plantillaren kopurua handitu delako.

Visesako GUZT. [ARABAKO EGOITZA NAG.+BIZKAIKO HHB+GIPUZKOAKO HHB]

BALORIZATU EZIN DIREN HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA Visesan:

HIRI-HONDAKINAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
Visesako HIRI-HONDAKINAK, GUZTIRA			
2023	5.208	90	57,87
2022	5.450	89	61,24
2021	4.239	86	49,29

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIEN URTEKO GUZTIZKO SORRERA Visesan:

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
Visesako HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK, GUZTIRA			
2023	3.124	90	34,71
2022	4.838	89	54,36
2021	5.830	86	67,79

Visesan SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

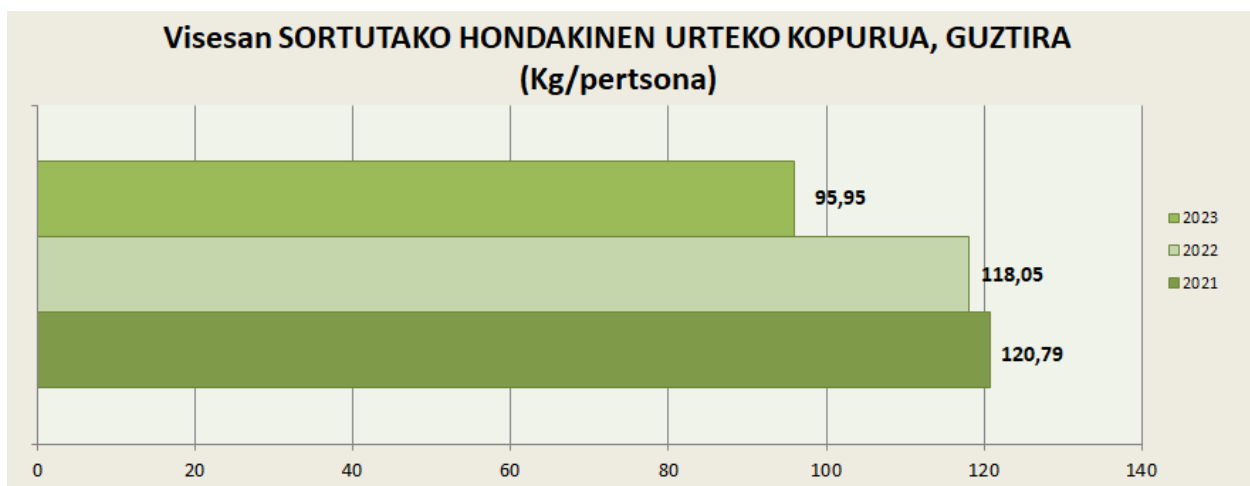
HONDAKIN ARRISKUTSUAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
Visesako HONDAKIN ARRISKUTSUAK, GUZTIRA			
2023	303,9	90	3,38
2022	217,8	89	2,45
2021	318,5	86	3,70

Visesan SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

Visesa osatzen duten egoitzen multzoa aintzat hartuta, sortutako hondakinen guztizkoak erakusten dira, horien motaren arabera.

HONDAKINAK Visesa	A zifra			
	Sortutako zenbatekoa (t)			
	HIRI- HONDAKINAK	BALORIZA DAITEZKEEN HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK	HONDAKIN ARRISKUTSUAK	SORTUTAKO HONDAKINAK, GUZTIRA
GUZTIRA 2023	5.208	3.124	303,9	8.636
GUZTIRA 2022	5.450	4.838	217,8	10.506
GUZTIRA 2021	4.239	5.830	318,5	10.388

HONDAKINAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
Visesako HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA 2023	8.636	90	95,95
GUZTIRA 2022	10.506	89	118,05
GUZTIRA 2021	10.388	86	120,79

Lortutako datuek erakusten dutenez, sortutako kopurua (kg) murriztuz joan da azken hiru urteetan, eta efizientzia-adierazlea (kg/pertsona) zertxobait txikiagoa izan da 2023an, 2023an plantillan zegoen langile-kopuruaren eraginez, 2022. eta 2021. urteekin alderatuta.

Visesako hondakinak kudeatzeari dagokionez, adierazi behar da honako politika hauekin jarraituko dela:

- Gelak birmoldatzean edo argiak aldatzean, argiteria berritzea argiak kontsumo efizienteagoko (LED) beste batzuekin aldatuz. 2023an, argi guztien % 80 berritu dira.
- Pertsona bakarreko inprimagailuak funtzio anitzeko talde-ekipamendu eta inprimagailuekin aldatzea, gutxieneko ingurumen-baldintzak betez. Inprimagailuak konfiguratu dira kontsumoei buruzko datuak lortu eta paper-kontsumoari buruzko erabakiak hartu ahal izateko.
- Plastikozko materialen alternatibak etengabe bilatzea (edalontziak, ur-bidoiak, karpetak eta antzekoak).
- Bulegoetarako hornidura-kontratuetan ingurumen-irizpideak sartzea, eta bilgarriei buruz honako hau zehazten duen klausula puntuagarri bat zehazten da: "Enpresak konpromisoa hartzen du produktuen entregak birziklatutako kartoizko bilgarrietan egiteko, materialen bilgarria optimizatuz, bidalketetan ahalik eta kantitate txikiena erabil dadin".

5.5 – LURZORUAREN ERABILERA BIODIBERTSITATEAREKIKO

Biodibertsitatea egoitzetako lurzoruaren erabilera osoa da. Visesaren egoitza guztiak eraikinen barruan dauden bulegoak dira, eta ez dute osorik zigilatutako azalerarik, ez naturaren arabera orientatutako zentroen kanpoko edo barruko azalerarik.

Hiru egoitzetan Alokabideko langileekin partekatzen da bulegoen espazioa (Visesatik kanpo dagoena), eta, beraz, erakunde bakoitzari (Visesa eta Alokabide) egokituko litzaiekeen azaleraren % m²-ak ezartzea erabaki zen, okupatutako espazio osoaren artean dagoen langile-kopuruaren datuaren arabera. Horrela, erakunde bakoitzerako kopurua zehaztu zen, eta hori aldatu egiten da urte batetik bestera, bi erakundeetako langileen aldakuntzen arabera.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO LURZORUAREN ERABILERA, GUZTIRA:

BIODIBERTSITATEA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Zenbatekoa (gainazalaren m ²)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (gainazalaren m ² /pertsona)
2023	2.842,3	77	36,9
2022	2.803,3	75	37,4
2021	2.857,2	75	38,1

BIZKAIKO HHBko LURZORUAREN ERABILERA, GUZTIRA:

BIODIBERTSITATEA BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Zenbatekoa (gainazalaren m ²)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (gainazalaren m ² /pertsona)
2023	296,2	8	37,0
2022	325,1	9	36,1
2021	280,2	7	40,0

GIPUZKOAKO HHBko LURZORUAREN ERABILERA, GUZTIRA:

BIODIBERTSITATEA GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Zenbatekoa (gainazalaren m ²)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (gainazalaren m ² /pertsona)
2023	90,5	5	18,1
2022	94,4	5	18,9
2021	75,6	4	18,9

5.6 – IGORPENAK

Emisiones anuales totales de gases de efecto invernadero

Visesak urtean sortzen dituen berotegi-efektuko gasen igorpenak energia-kontsumoarekin lotuta daude. Kontsumo horren barruan daude bulegoetako elektrizitate-kontsumoa eta hiru egoitzetan erregistratutako ibilgailuen erregai-kontsumoa, bai eta Arabako Egoitzan eta Bizkaiko bulego berrian gerta daitezkeen gas hozgarriaren birkargak ere.

Egoitza bakoitzean energia-kontsumo horiekin lotutako CO₂ igorpenak kalkulatzeko, Ingurumen Adierazpen honen 5.1 atalean jasotako kontsumoen datuak erabili dira, eta gas hozgarriaren datua ekipoen mantentze-lanen parteetatik lortzen da. Horiei guztiei Trantsizio Ekologiko eta Erronka Demografikorako Ministerioaren Klima Aldaketaren Espainiako Bulegoak (MITECO) emandako bihurketa-faktore hauek aplikatzen dizkiegu.

2021eko eta 2022ko eta 2023ko datuak kalkulatzeko. 2022ko maiatzeko V25 , 2023ko ekaineko V28, eta 2024ko maiatzeko V29 Karbono Aztarnaren Kalkulagailua erabili da, hurrenez hurren.

Jarraian, aplika daitezkeen bihurketa-faktoreak jaso dira:

Alderdia	Jatorrizko magnitudea	Bihurketa-faktorea (*) kg eqCO ₂
		2021 eta 2022
ELEKTRIZITATEA (Araba, Gipuzkoa eta Bizkaia) (*)	1 kW/h	2021 eta 2022: 1.923,50 kg eqCO ₂
R-410A HOZGARRIA (Araba eta Bizkaia)	1 kg	2023: 2.256 kg eqCO ₂

(*) Arabako Egoitzaren eta Bizkaiko HHBaren kasuan, ibilgailuen kontsumo elektrikoa ere jaso da.

Kalkulagailu horretan, lehenengoz, joan-etorrietarako erregaiei lotutako igorpenen kalkuluan kontuan hartu beharreko CH₄ eta N₂O faktoreak ere jaso dira. Erregai bakoitzaren kontsumo-datua sartzean, amaierako kalkulua lortzen da zuzenean. Jarraian, 2021,2022 eta 2023 urteetako kontsumoei lotutako faktoreak eta kalkuluak jasotzen dira, kalkulagailu honek ezartzen duenaren arabera:

2021. urtea

Eraikina/ Egoitza	Erragai mota	Kopurua	Emisio-faktorea			Isuri nagusiak A.1			Guztizko isuriak A.1 kg CO ₂ e
			Lehenetsita			kg CO ₂	g CH ₄	g N ₂ O	
			kg CO ₂ /ud	g CH ₄ /ud	g N ₂ O/ud				
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	B7 (l)	3.174,0	2,488	0,007	0,119	7.896,91	22,22	377,71	7.997,63
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	LPG (l)	1.319,0	1,737	0,210	0,016	2.291,10	276,99	21,10	2.304,45
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	E5 (l)	4.969,0	2,237	0,243	0,025	11.115,65	1.207,47	124,23	11.182,38
								Guztira t CO₂ eq	21,484
GIPUZKOAKO HHB	LPG (l)	232,0	1,737	0,210	0,016	402,98	48,72	3,71	405,33
GIPUZKOAKO HHB	E5 (l)	123,0	2,237	0,243	0,025	275,15	29,89	3,08	276,80
								Guztira t CO₂ eq	0,682

2022. urtea

Eraikina/ Egoitza	Erragai mota	Kopurua	Emisio-faktorea			Isuri nagusiak A.1			Gutzizko isuriak A.1 kg CO ₂ e
			Lehenetsita			kg CO ₂	g CH ₄	g N ₂ O	
			kg CO ₂ /ud	g CH ₄ /ud	g N ₂ O/ud				
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	B7 (l)	326,0	2,488	0,007	0,119	811,09	1,96	38,47	821,43
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	LPG (l)	419,0	1,737	0,210	0,016	692,19	85,90	6,70	696,37
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	E5 (l)	7.926,0	2,237	0,243	0,025	17.722,54	1.941,87	206,08	17.831,52
							Gutzira t CO₂ eq		19,349
GIPUZKOAKO HHB	LPG (l)	28,0	1,737	0,210	0,016	46,26	5,74	0,45	46,54
GIPUZKOAKO HHB	E5 (l)	338,0	2,237	0,243	0,025	755,77	82,81	8,79	760,42
							Gutzira t CO₂ eq		0,807

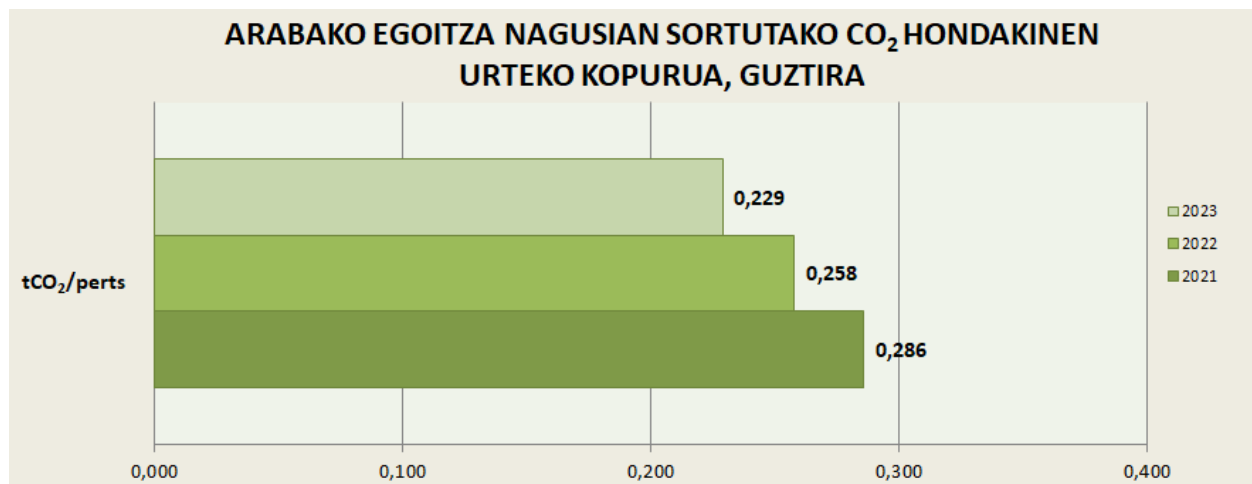
2023. urtea

Eraikina/ Egoitza	Erragai mota	Kopurua	Emisio-faktorea			Isuri nagusiak A.1			Gutzizko isuriak A.1 kg CO ₂ e
			Lehenetsita			kg CO ₂	g CH ₄	g N ₂ O	
			kg CO ₂ /ud	g CH ₄ /ud	g N ₂ O/ud				
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	LPG (l)	129	1,652	0,200	0,014	213,11	25,80	1,81	214,32
ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	E5 (l)	7.748	2,237	0,224	0,021	17.332,28	1.735,55	162,71	17.425,12
							Gutzira t CO₂ eq		17,639
GIPUZKOAKO HHB	E5 (l)	370	2,237	0,224	0,021	827,69	82,88	7,77	832,12
							Gutzira t CO₂ eq		0,832

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN URTEKO IGORPENAK ARABAKO EGOITZAN:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK ARABAKO EG. NAG.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /pertsona)
ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2023	0	77	0
2022	0	75	0
2021	0	75	0
IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK			
2023	17,639	77	0,229
2022	19,349	75	0,258
2021	21,484	75	0,286
HOZGARRIARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2023	0	77	0
2022	0	75	0
2021	0	75	0
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN GUZTIZKO IGORPENAK ARABAKO EGOITZAN			
GUZTIRA 2023	17,639	77	0,229
GUZTIRA 2022	19,349	75	0,258
GUZTIRA 2021	21,484	75	0,286

Emisioen guztizko efizientzia-adierazlea (tCO₂/pertsona) % 11,2 murriztu da aurreko ekitaldiarekiko, eta % 19,9 2021arekiko.

Garrantzitsua da nabarmentzea azken urteotan emisio mota guztien murrizketa orokorra gertatu dela; izan ere, 2019tik ez da kontsumo elektrikoarekin lotutako CO₂ emisiorik sortzen energia garbia kontsumitzeagatik, ingurumen-inpaktu hobea duten erregaiak erabiltzeagatik eta azken lau urteetan ez da hozgarriaren birkargarik gertatu.

BIZKAIAKO HHB

BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN URTEKO IGORPENAK BIZKAIKO HHBan:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /pertsona)
ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0
IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0
HOZGARRIARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN GUZTIZKO IGORPENAK BIZKAIKO HHBan			
GUZTIRA 2023	0	8	0
GUZTIRA 2022	0	9	0
GUZTIRA 2021	0	7	0

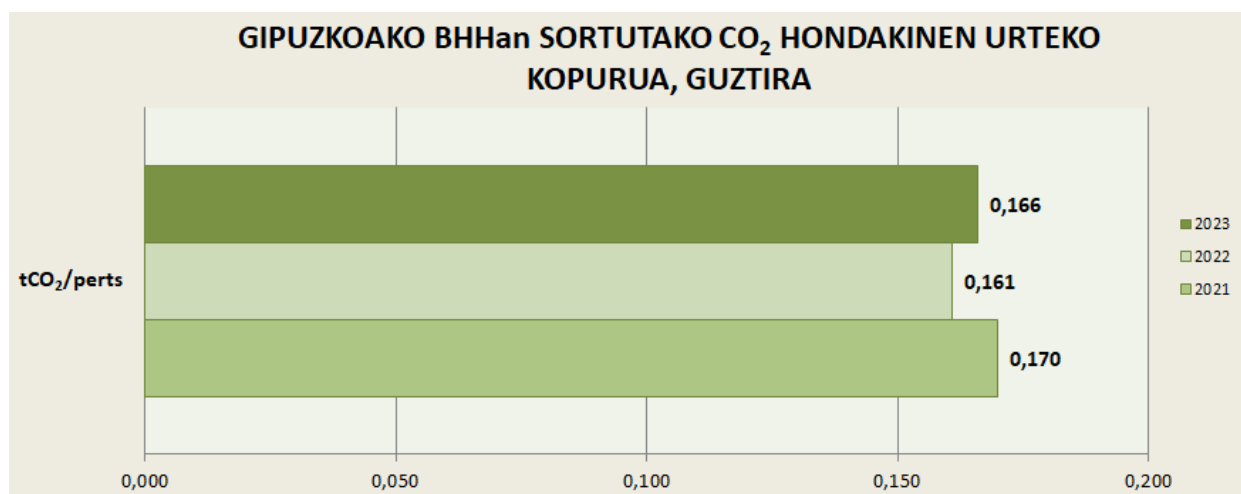
Bizkaiko HABan jada ez da energia-kontsumoaren (elektrizitatea eta erregaiak) ondoriozko CO₂ emisiorik egiten, 2019ko abuztuan % 100 berriztagarria den energia kontsumitzen hasi zelako eta 2021etik egoitza horri lotutako ibilgailu bakarra elektrikoa delako; gainera, azken urteetan ez da hozgarriaren kargarik egin.

GIPUZKOAKO HHB

BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN URTEKO IGORPENAK GIPUZKOAK HHBan:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /pertsona)
ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2023	0	5	0
2022	0	5	0
2021	0	4	0
IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK			
2023	0,832	5	0,166
2022	0,807	5	0,161
2021	0,682	4	0,170
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN GUZTIZKO IGORPENAK GIPUZKOAKO HHBan			
GUZTIRA 2023	0,832	5	0,166
GUZTIRA 2022	0,807	5	0,161
GUZTIRA 2021	0,682	4	0,170

Gainerako egoitzekin bat etorritik, Gipuzkoan ez da kontsumo elektrikoari lotutako CO₂ emisiorik kontabilizatzen 2019tik, % 100 berriztagarria den energia elektrikoa kontsumitzen delako.

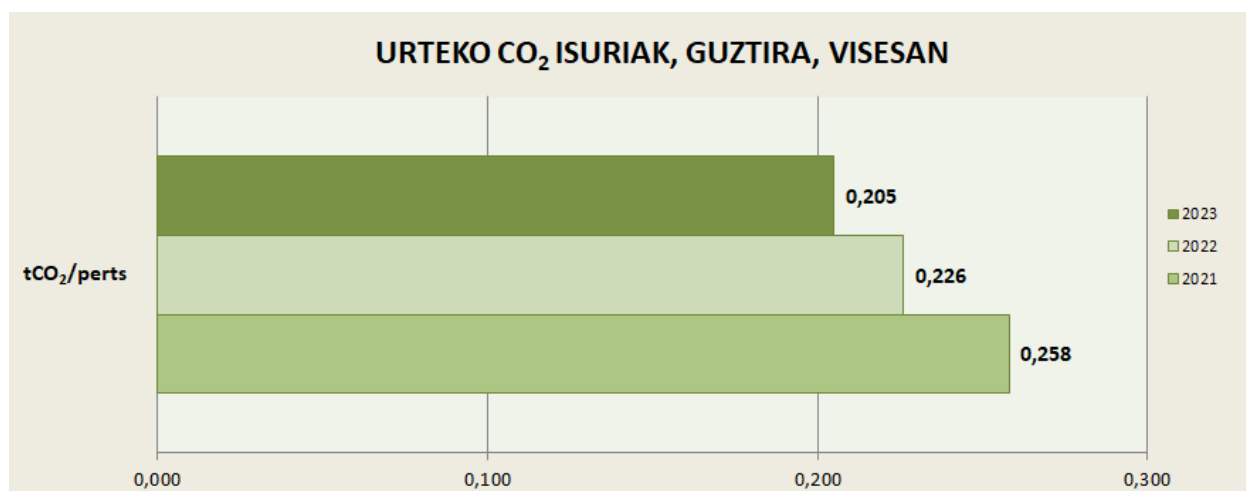
Gipuzkoako HABan, berotegi-efektuko emisio guztiek lotura zuzena dute erregai-kontsumoarekin. 2023an, emisio horien efizientzia-adierazlea % 3,1 igo da 2022arekin alderatuta, eta % 2,3 jaitsi da 2021arekin alderatuta.

Visesako GUZT. [ARABAKO EGOITZA NAG.+BIZKAIKO HHB+GIPUZKOAKO HHB]
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN URTEKO IGORPENAK GUZTIRA Visesan:

Visesa osatzen duten egoitzen multzoa aintzat hartuta, sortutako igorpenen guztizkoak erakusten dira, horien motaren arabera.

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK Visesa	A zifra			
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)			
	KONTSUMO ELEKTRIKOARI LOTURIKO IGORPENAK	IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK	GAS HOZGARRIARI LOTURIKO IGORPENAK	BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK
GUZTIRA 2023	0	18,471	0	18,471
GUZTIRA 2022	0	20,156	0	20,156
GUZTIRA 2021	0	22,167	0	22,167

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /pertsona)
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN GUZTIZKO IGORPENAK Visesan			
GUZTIRA 2023	18,471	90	0,205
GUZTIRA 2022	20,156	89	0,226
GUZTIRA 2021	22,167	86	0,258

2023an, efizientzia-adierazlea (tCO₂/pertsona) % 9,3 jaitsi da 2022. urtearekin alderatuta, eta % 20,5 2021. urtearekin alderatuta. Berotegi-efektuko gasen urteko guztizko emisioen murrizketa handiaren eragin orokor hori honako politika eta sistematika hauek aplikatzearen ondorio izan da:

- % 100 berriztagarria den elektrizitate-konsumoa sustatzea.
- Visesaren flotako gasolio-ibilgailuak pixkanaka ingurumen-portaera hobea duten ibilgailuekin ordezkatzea (hibridoak eta/edo elektrikoak). Gainera, ibilgailuen birkarga elektrikorako puntuen instalazioa amaitu da (gehienez 12 ibilgailu elektriko birkargatzeko gaitasunarekin Arabako Bulego Nagusiaren eta Bizkaiko HABaren artean).

Airera egindako urteko igorpenak, guztira

Visesak, CH₄, N₂O, PFC, NF₃ y SF₆-ren isuriei dagokienez, ez du instalaziorik atmosferara halako isuri-fokuekin, egoitzetan administrazio-jarduerak garatzen baititu. Batetik, Visesaren instalazioak aztertuz gero, autoetako erregaiak erretzean bakarrik sor daitezke gasen isuri adierazgarriak eta, horregatik, NO_x, SO_x, eta PM igortzen dira. Bestalde, HFCak gas hozgarriak kargatzeari lotuta daude, baina ingurumen-adierazpen honen xede diren azken 3 urteetan ez da kargarik izan.

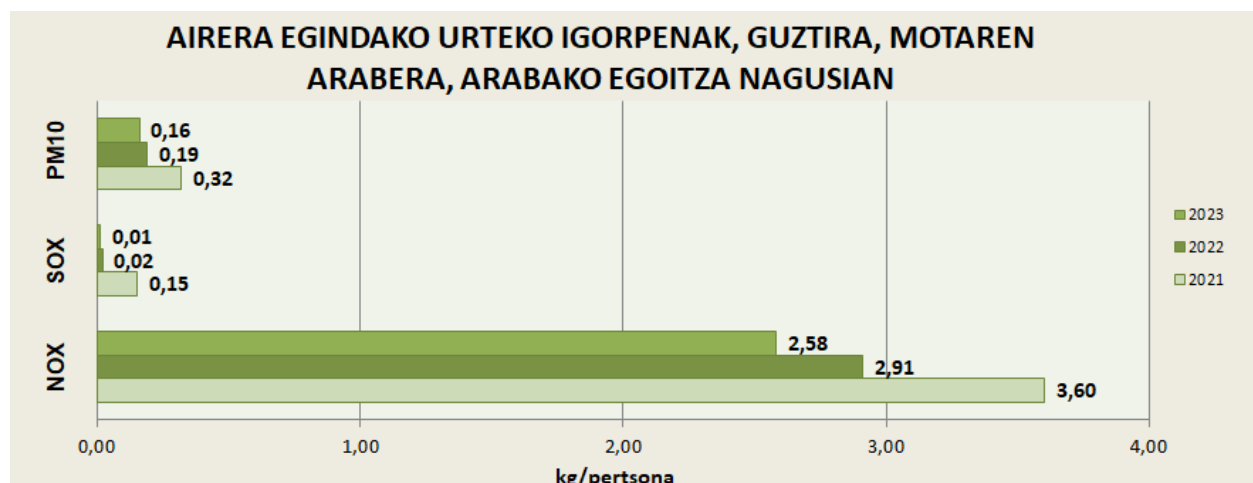
Informazio hori eskuratzeko aukera ematen duen neurketarik ez dugunez, zenbatespena honako hauetan zehaztutakoari jarraikiz egin da: Airera egindako igorpenak neurtu, zenbatetsi eta kalkulatzeko gida teknikoa; apirilaren 20ko 508/2007 Errege Dekretua eta igorpen horiek kalkulatzeko EPRTA Araudia.

Hona hemen azken urteetako igorpenei loturiko informazioa:

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN:

AIRERA EGINDAKO IGORPENAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
NOX IGORPENAK			
2023	198,83	77	2,58
2022	218,38	75	2,91
2021	269,76	75	3,60
SOX IGORPENAK			
2023	0,61	77	0,01
2022	1,74	75	0,02
2021	11,18	75	0,15
PM10 IGORPENAK			
2023	12,19	77	0,16
2022	14,18	75	0,19
2021	24,27	75	0,32

2023an, 2022. eta 2021. urteekin alderatuz gero, efizientzia-adierazlea eta NOx emisioak % 11,3 eta % 28,3 jaitsi dira, hurrenez hurren; SOx emisioak % 50,0 eta % 93,3; eta PM10 emisioak % 15,8 eta % 50,0. Azpimarratu behar da azken urteotan aire-emisioen murrizketa orokorra gertatu dela, ingurumen-portaera hobearen erregaiak erabili direlako eta azken lau urteetan ez delako hozgarriaren birkargarik egin.

BIZKAIAKO HHB

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, BIZKAIKO HHBan:

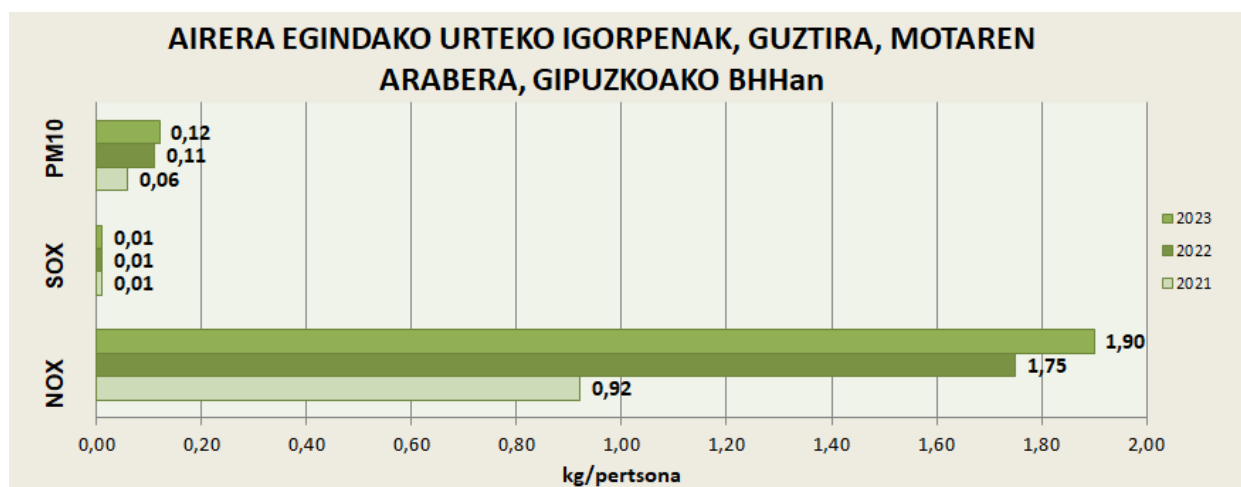
AIREKO IGORPENAK BIZKAIKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
NOX IGORPENAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0
SOX IGORPENAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0
PM10 IGORPENAK			
2023	0	8	0
2022	0	9	0
2021	0	7	0

Bizkaiko HABan ez da aire-emisiorik egin (NOx, SOx eta PM) ibilgailuak ordeztzeko politikaren ondorioz. 2021ean, egoitza horretan gasolioa erabiltzen zuen auto bakarria ibilgailu elektriko batez ordeztu zen. Bestalde, Trenbideko Etorbidean (Bilbo) egoitza berria ireki zenetik ere ez da hozgarriaren kargarik egin.

GIPUZKOAKO HHB

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, GIPUZKOAKO HHBan:

AIREKO IGORPENAK GIPUZKOAKO HHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
NOX IGORPENAK			
2023	9,48	5	1,90
2022	8,73	5	1,75
2021	3,69	4	0,92
SOX IGORPENAK			
2023	0,03	5	0,01
2022	0,03	5	0,01
2021	0,02	4	0,01
PM10 IGORPENAK			
2023	0,58	5	0,12
2022	0,53	5	0,11
2021	0,22	4	0,06

Gipuzkoako HABan, handitu egin da efizientzia-energetikoaren adierazlea (kWh/pertsona) aurreko urteetako balioekin alderatuta, egoitza horretako auto bakarra (gasolina/PGL), beste auto hibrido batez ordeztu delako (gasolina/elektrikoa), eta, beraz, azken urtean gasolina gehiago kargatu da PGLa baino, eta ondorioz NOx, SOx eta PM10 partikulen aire-emisioak areagotu dira.

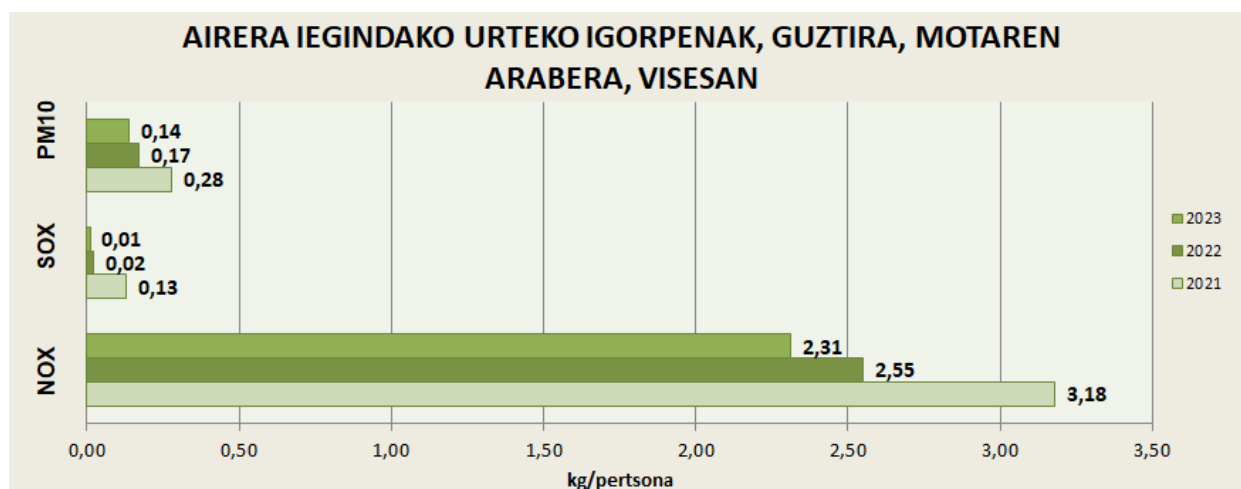
Horregatik, 2022. eta 2021. urteekin alderatuz gero, efizientzia-adierazlea (kg/pertsona) % 8,6 eta % 106,5 igo da, hurrenez hurren; NOx emisioak % 9,1 eta PM10 emisioak % 100,0; eta SOx emisioak konstante mantendu dira.

Visesako GUZT. [ARABAKO EGOITZA NAG.+BIZKAIKO HHB+GIPUZKOAKO HHB]

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan:

Visesa osatzen duten egoitza guztiak kontuan hartuta, hona hemen aztertu diren gasen igorpenen zifrak:

AIREKO IGORPENAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (kg)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (kg/pertsona)
NOX IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan			
GUZTIRA 2023	208,31	90	2,31
GUZTIRA 2022	227,11	89	2,55
GUZTIRA 2021	273,45	86	3,18
SOX IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan			
GUZTIRA 2023	0,64	90	0,01
GUZTIRA 2022	1,77	89	0,02
GUZTIRA 2021	11,20	86	0,13
PM10 IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan			
GUZTIRA 2023	12,77	90	0,14
GUZTIRA 2022	14,71	89	0,17
GUZTIRA 2021	24,50	86	0,28

Urteko guztizko aire-emisioen efizientzia-adierazle guztiek (NOx, SOx eta PM10) behera egin dute aurreko urteen aldean. Zehazki, 2023ko pertsonako kg-ak, 2022koen aldean, NOx emisioak % 9,4 jaitsi dira, SOx emisioak % 50,0 eta PM emisioak % 17,6.

Ibilgailu hibrido eta/edo elektriko berriak sartzeak (horien erregaiek bero-ahalmen txikiagoa dute, eta gasolio- edo gasolina-ibilgailu tradizionalak baino aire-emisio txikiagoak sortzen dituzte), diseinu jasangarriagoak dituzten egoitza berriak irekitzeak (adibidez, hozte-ekipoak) eta egoitzak eta ibilgailuak urrutitik egindako lanaren ondorioz gutxiago erabiltzeak, adibidez, zuzenean lagundu dute azken urte hauetan emaitza ezin hobekak lortzen.

6. VISESAREN INGURUMEN-PORTAERARI BURUZKO BESTE ADIERAZLE BATZUK: INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK BULEGO JASANGARRIAK IZATEKO

Visesak *Sektoreko Erreferentzia Dokumentua (SED)*, *administrazio publikoaren sektorerako ingurumen-kudeaketarako jardunbide egoki eta bikaintasuneko parametro konparatiboetarako buruzkoa* hartu du oinarri eta, hortik abiatuta, **bulego jasangarriak** izateko hainbat adierazle kalkulatu ditu, 2018tik aurrera. Hala, urtero gauzatzen dugun helburuen berrikuspenaren esparruan eta gure ingurumen-alderdi eta kudeaketa-politikarekin bat, adierazle horiek aintzat har ditzakegu gure egoitzei loturiko ingurumen-portaera hobetzeko ekintza berriak gauzatzekoan.

Ingurumena kudeatzeko jardunbide egokiak (IKJE) bulego jasangarriak izateko

IKJE 3.2. Ingurumen Kudeaketaren Jardunbiderik Egokienak Energia Jasangarriari eta Klimaren Aldaketari dagokionez

Eraikin publikoetako urteko guztizko energia-kontsumoa, azalera-unitateko

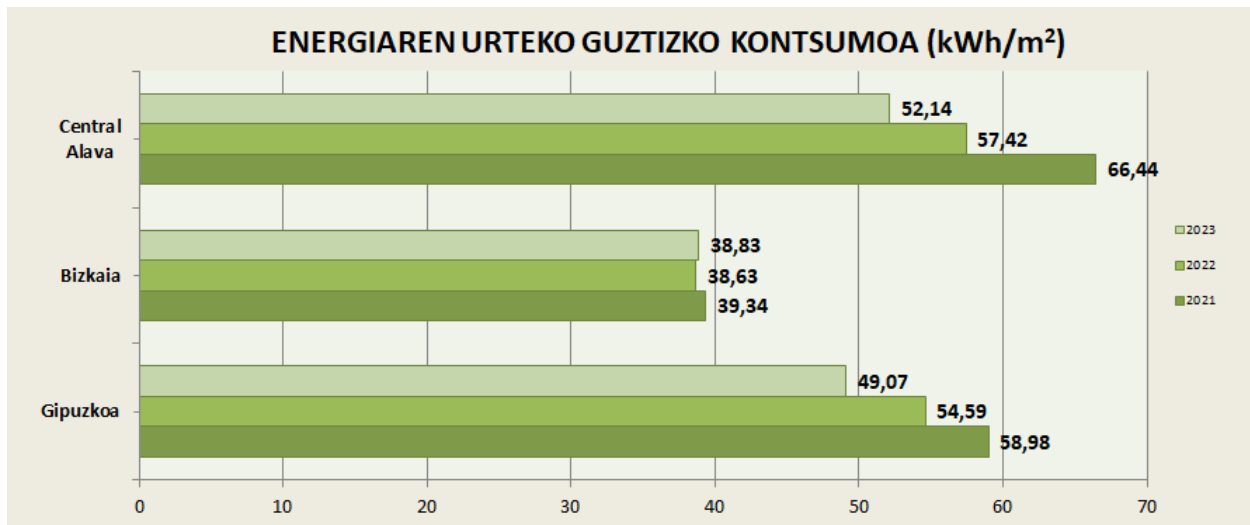
2022. urtea			
ENERGIA-KONTSUMOA (Elektrizitatea / m ²)	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Azalera erabilgarri (m ²)	Efizientzia-adierazlea (kWh/m ²)
Arabako Egoitza Nagusia	148.208	2.842,3	52,14
Bizkaiako HHB	11.501	296,2	38,83
Gipuzkoako HHB	4.441	90,5	49,07
GUZTIRA	164.150	3.229	50,84

2021. urtea			
ENERGIA-KONTSUMOA (Elektrizitatea / m ²)	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Azalera erabilgarri (m ²)	Efizientzia-adierazlea (kWh/m ²)
Arabako Egoitza Nagusia	160.962	2.803,3	57,42
Bizkaiako HHB	12.560	325,1	38,63
Gipuzkoako HHB	5.159	94,4	54,59
GUZTIRA	178.681	3.223	55,44

(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022 eta IA_2021ean adierazitako akatsagatik.

2020. urtea			
ENERGIA-KONTSUMOA (Elektrizitatea / m ²)	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (kWh)	Azalera erabilgarri (m ²)	Efizientzia-adierazlea (kWh/m ²)
Arabako Egoitza Nagusia	189.841	2.857,2	66,44
Bizkaiako HHB	11.023	280,2	39,34
Gipuzkoako HHB	4.459	75,6	58,98
GUZTIRA	205.323	3.213	63,90

(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022 eta IA_2021ean adierazitako akatsagatik.

BIKANTASUNA ALDERATZEKO PARAMETROAK

- Eraikina berria bada, lehen mailako energiari dagokionez, guztira 60 kWh/m²/urtetik behera izateko proiektatuta dago.
- Lehendik dagoen eraikina berrituz gero, lehen mailako energiari dagokionez, guztira 100 kWh/m²/urtetik behera izateko proiektatuta dago.

APLIKATU DIREN INGURUMEN-KUDEAKETAREN JARDUNBIDERIK EGOKIENAK

- Elektrizitatearen kontsumoari buruzko datua maiz biltzea eta jarraitzea definitu eta zehaztu da.
- Eguneroko jardueran ekintza txikiak aplikatzen dira baliabide honen kontsumo jasangarria bermatzeko.

IKJE 3.2.10. Energia berriztagarriko iturriekin asetzen den energia-kontsumoaren ehunekoa

2020az gero, 3 egoitzetan energiaren kontsumo guztia % 100 berriztagarria da. Hala, bikaintasunaren parametrora iritsi da.

ENERGIA BERRIZTAGARRIEN EHUNEKOA	ARABAKO EG. NA.	BIZKAIKO HHB	GIPUZKOAKO HHB
2023. urtea	%100	%100	%100
2022. urtea	%100	%100	%100
2021. urtea	%100	%100	%100

APLIKATU DIREN INGURUMEN-KUDEAKETAREN JARDUNBIDERIK EGOKIENAK

- % 100 berriztagarriak diren iturrietatik elektrizitatea kontsumitzearekin kontsumo elektrikoari lotutako CO₂ isuriak deuseztatu dira.

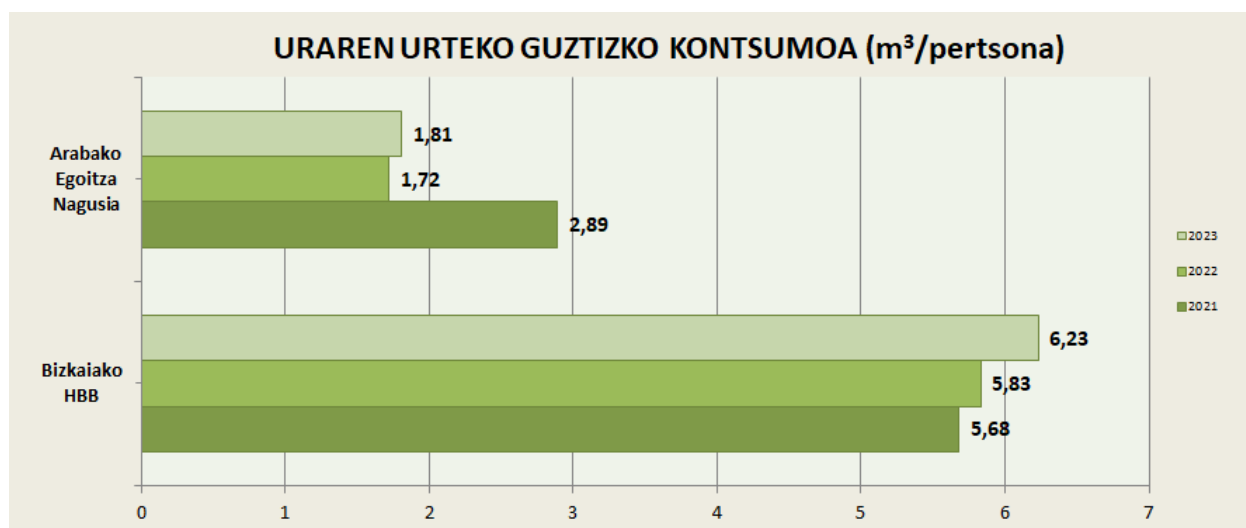
IKJE 3.1.2. Uraren urteko kontsumo guztia

Eraikin publikoetako urteko ur-kontsumo osoa, langile kopuruaren arabera

2023. urtea			
URA-KONTSUMOA (m ³ /pertsona)	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /pertsona)
Arabako Egoitza Nagusia	139,17	77	1,81
Bizkaiako HHB	49,80	8	6,23
GUZTIRA	188,97	85	2,22

2022. urtea			
URA-KONTSUMOA (m ³ /pertsona)	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /pertsona)
Arabako Egoitza Nagusia	128,77	75	1,72
Bizkaiako HHB	52,46	9	5,83
GUZTIRA	181,23	84	2,16

2021. urtea			
URA-KONTSUMOA (m ³ /pertsona)	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /pertsona)
Arabako Egoitza Nagusia	216,83	75	2,89
Bizkaiako HHB	39,73	7	5,68
GUZTIRA	256,56	82	3,13

BIKAINTRASUNA ALDERATZEKO PARAMETROAK

- Bulegoen eraikinetan uraren kontsumo guztia 6,4 m³/lanaldi osoko langile/urtetik beherakoa da.

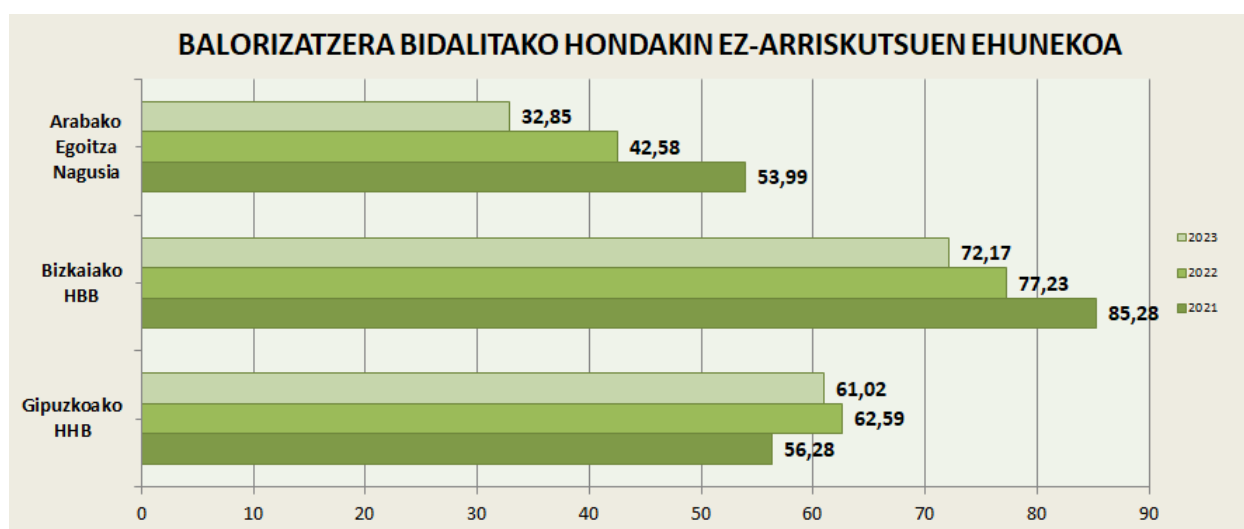
APLIKATU DIREN INGURUMEN-KUDEAKETAREN JARDUNBIDERIK EGOKIENAK

- Uraren kontsumoari buruzko datua maiz biltzea eta jarraitzea definitu eta zehaztu da.
- Eguneroko jardueran ekintza txikiak aplikatzen dira baliabide honen kontsumo jasangarria bermatzeko.

IKJE 3.1.3. Bulegoko hondakin birziklatuen urteko bolumen guztia

Gaika jaso eta birziklatzera bidaltzen diren bulegoko hondakin ez-arriskutsuen guztizko ehunekoa pisuan, sortutako hondakin ez-arriskutsu guztien gainean [HEA/(HEA+HH)].

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSU BALORIZAGARRIEN EHUNEKOA	ARABAKO EG. NA.	BIZKAIKO HHB	GIPUZKOAKO HHB
2023. urtea	32,85	72,17	61,02
2022. urtea	42,58	77,23	62,59
2021. urtea	53,99	85,28	56,28

APLIKATU DIREN INGURUMEN-KUDEAKETAREN JARDUNBIDERIK EGOKIENAK

- Dokumentazioaren digitalizazioa sustatuz, lanerako barne-jardunbideak zehaztu dira paperezko hondakinak prebenitzeko-minimizatzeko.
- Hondakinak bereizteko jardunbidea definitu eta zehaztu da; bilketa-puntuak daude hondakin gehienak birziklatzen direla bermatze aldera.
- Hondakin desberdinak sortzeari buruzko datuak maiz biltzea eta jarraitzea definitu eta zehaztu da.
- Eguneroko jardueran ekintza txikiak aplikatzen dira baliabide honen kontsumo jasangarria bermatzeko.

IKJE 3.1.4. “Ingurumena errespetatzen du” ziurtapenarekin erosi den bulegoko paperaren ehunekoa

INGURUMEN-IRIZPIDEA DUEN PAPERAREN EHUNEKOA	ARABAKO EG. NA.	BIZKAIKO HHB	GIPUZKOAKO HHB
2023. urtea	%100	%100	%100
2022. urtea	%100	%100	%100
2021. urtea	%100	%100	%100

Efizientzia-adierazleen barruan, 5.2. MATERIALAK atalean adierazitakoaren ildotik, Visesak paperaren kontsumoa du adierazleen artean. Kasu honetan, A4 + A3 paperaren urteko kontsumoa du hizpide. Ildo horri jarraikiz, aipatu behar da azken hiru urteetan, bai eta lehenago ere, kontsumitutako paper guztiak ingurumen-irizpidea duela. Hala, puntu honetan IKJEaren bikaintasun-parametroa eskuratzen da.

APLIKATU DIREN INGURUMEN-KUDEAKETAREN JARDUNBIDERIK EGOKIENAK
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lanerako barne-jardunbideak zehaztu dira, hala nola dokumentazioaren digitalizazioari lehentasuna ematea edo dokumentuak bi aldeetatik eta/edo orri bakoitzean zenbait orrialde inprimatzea. ➤ Erosketa eta kontratazio publiko berdera jo da, ingurumen-irizpidea duten materialak erosteko eta kontsumitzeko konpromisoarekin. ➤ Lanerako barne-jardunbideak definitu dira, zaharkituak gelditu daitezkeen materialak berrerabiltzeko, baldin eta erabil badaitezke. Horren adibide dira logotipo zaharra duten gutun-azalak, berrerabiltzen ditugunak. ➤ Datuak hartzeko metodologiari esker, definitu diren jardunbide egoki horiek guztiak jarraitu daitezke.

IKJE 1.3.5: BIDEOKONFERENTZIA-INSTALAZIOEN ESKURAGARRITASUNA ETA JARRAIPENA

Visesak bideokonferentzia-instalazioak ditu, eta langile guztien esku jartzen ditu.

Jasangarritasun Energetikoaren Dekretuaren esparruko hobekuntza

4/2019 Legearen eta 25/2019 eta 2054/2020 Dekretuen esparruan, zeinak energiaren efizientzia eta jasangarritasuna lortzera bideratuta dauden, Visesa neurriak hartzen aritu da energia-aurrezpen eta -efizientzia handiagoa lortzeko, bai azpiegituretan, bai jardueretan:

- 2018an, energia-baliabideen kontsumo jasangarria errazten duten energia-efizientziako klausulak txertatu dira kontratazioetan. Halaber, Visesaren ibilgailuen parkean gas likidotuko lehenengo autoa gehitu da, bai eta Gasteiz hiriburu arabarraren barruan joan-etorriak egiteko erosi diren bi bizikleta elektrikoak ere.
- 2019an, Eusko Jaurlaritzarekin elektrizitate garbia kontsumitzeko kontratu bat sinatu da, eta ibilgailuentzako karga elektrikoko zutoinak jarri dira gure 3 bulegoetako bitan (Gasteizen eta Bilbon), 2020rako aurreikusitako ibilgailu elektrikoek erosteko bermatzeko lehenengo urrats gisa. Ibilgailu horiekin batera, 2019an erositako gas likidotuko 5 ibilgailu berriak daude.
- 2020an, Visesaren bulego guztietan kontsumitzen da iturri berriztagarrietatik datorren energia, eta, gainera, gasolio bidezko hiru ibilgailuren *rentinga* amaitu da, eta % 100 elektrikoak diren bi ibilgailurekin eta ibilgailu hibrido batekin ordeztu dira.
- 2021ean, bi harguneko karga-puntu berri bat jarri da; horrela, Arabako egoitzako jabetzako sei aparkalekuei karga-puntuak jarri zaizkie. Era horretara, gaur-gaurkoz, Arabako eta Bizkaiko HHBen egoitzen artean aldi berean hamabi ibilgailu kargatzeko aukera daukagu.
- 2022an, Visesak dagoeneko 2 ibilgailu elektriko, entxufa daitezkeen 0 kalifikazioko 10 hibrido (2021ean baino 6 gehiago) eta GLP ibilgailu bat ditu, bai eta Gasteizko joan-etorrietarako bi bizikleta elektriko ere. Bulego Nagusiko instalazioen % 60an LED formatuko argiteria ipini da. Gainera, 2022. urtean inprimagailuak konfiguratu dira kontsumoen datuak eskuratzeko eta papera eta beste kontsumigarri batzuk kontsumitzeari buruzko erabakiak hartzeko.
- 2023an, Visesak 2 ibilgailu elektriko, 0 kalifikazioa duten 11 hibrido entxufagarri (2022an baino 1 gehiago) eta PGL ibilgailu bat ditu, baita Vitoria-Gasteiz barruan joan-etorriak egiteko erositako bi bizikleta elektriko ere. Zentraleko instalazioen % 80an LED formatuko argiztapena berritu da. Era berean, 2023an, gure bulegoak kudeatzeko programa bat (BMS) eskuratzeko eta zuinketa egiteko aholkularitza jarri da abian, gure bulegoetako (Vitoria-Gasteiz eta Bilbo) kontsumo elektrikoaren denborari, erabilerari eta automatizazioei eta kontsumo horien izaerari dagokienez, ezagutza handiagoa eman diezagun.

Ingurumena kudeatzeko jardunbide egokiak (IKJE 3.11), kontratazio publiko ekologikoan

IKJE 3.11.1: INGURUMEN-IRIZPIDEAK DITUZTEN LIZITAZIOEN EHUNEKOA

2023an, egindako lizitazioen ia % 100ek ingurumen-irizpideak dituzte.

7. PROIEKTUETAKO INGURUMEN-PORTAERA

Gure sustapen guztiek zorrotz betetzen dituzte “**Visesaren diseinu- eta eraikuntza-irizpideak**”. Irizpide horiek autoexigentzia eta gainprestazio garrantzitsuak hartzen dituzte barne, indarrean dagoen legediaren aldean; hori bereziki aipagarria da energia-efizientiaren eta jasangarritasunaren arloan.

Arkitektoak eta zuzendaritza fakultatiboak kontratatzerakoan, Visesak hainbat irizpide aplikatzen ditu horiek baloratu, esleitu eta hautatzeko, besteak beste:

- Ekodiseinuaren eta ingurumena kudeatzeko sistemen ziurtagiria, ISO 14001 edo antzekoak.
- Arkitekturako hobekuntza gisa baloratzen diren diseinu-irizpideak, energiaren eta lehengaien kontsumoari, zaratari, ingurune naturalari, higieneari eta argiztapenari dagokienez; kasu batzuetan, irizpide horiek babes publikoko etxebizitzak diseinatzeako ordenantzen beraren gainetik daude.
- Arkitektoek aurkeztutako ingurumen-irizpideak edo bestelako irizpideak ere baloratzen dira, eta puntuazio altuagoa jasotzen dute hornitzailearen lizitazioan.

Visesak kudeatzen dituen proiektuetan, 3 ekodiseinu-maila aurki ditzakegu urtean idatzitako proiektuetarako:

PROIEKTUEN EKODISEINU-MAILA Visesak KONTRATATUAK	2021	2022	2023
Azterketa egin duen estudioak ekodiseinua aplikatzen dio Visesaren proiektuari (ekodiseinu-maila altua)	2	2	0
Gure proiektua idazten duen estudioak ekodiseinuaren ziurtagiria du, eta Visesaren diseinu- eta eraikuntza-irizpideak ditu. Bestela, estudioak taldeari ingurumenaren ikuspegitik jasagarria den eraikuntzaren arloko pertsona aditu bat esleitzen du (gradu ertaina Ekodiseinuan)	1	5	4
Gure proiektua idatzi duen estudioak Visesaren diseinu- eta eraikuntza-irizpideak erabiltzen ditu, baina ez besterik (ekodiseinu-maila txikia)	0	0	1

(*) Taulan, obra-lizitazioa dagokien urtean gauzatu duten proiektuak adierazi dira.

Energia-ziurtagiria hobetzea ere ingurumen- eta kalitate-bermetzat hartzen da. Hori dela eta, Visesak % 30eko energia-aurrezpena ziurtatzen du, gutxienez, bere eraikin guztietan; horrek esan nahi du A, B eta C energia-kalifikazioak dituztela Visesaren eraikinek.

APLIKATU DIREN INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Etxebizitza guztiak A (edo goragoko) kalifikazioko etxetresna elektrikoekin hornitzen dira. ➤ Kontratazio publiko berdea: Eraikuntza-proiektuak eta -brak idazteko lizitazio-agirietan ingurumen-irizpideak txertatu dira. ➤ Ekonomia Zirkularri eta Bioekonomiari buruzko 2024ko Plan Estrategikoan parte hartzea. ➤ 2030eko Erosketa eta Kontratazio Berdearen Programan parte hartzea.

Hurrengo taulan, proiektuetan zehaztutako **AURREIKUSITAKO energia-kalifikazioen zerrenda** (teorikoak diseinuan) eta azken urteotan gauzatu diren proiektuetan lortutako **BENETAKO energia-kalifikazioak** (praktikan) ageri dira.

Visesaren SUSTAPENETAN LORTUTAKO ENERGIA-KALIFIKAZIOAK	TEORIKOA	BENETAKOA
2021. urtea		
B-125. 91 ES. ITURRIBARRI (Getxo)	A	A
B-090. 78 BOE. BASURTO-KRUG (Bilbao)	A	A
B-086. 72 BOE. BARAKALDO	B	B
B-097. 65 BOE. BASAURI	A	A
G-070. 20 BOEa. ZARAUZ	A	A
G-070. 30 PTE. ZARAUZ	A	A
2022. urtea		
B-058. 104 PTE. ZORROTZAURRE UE-1 (Bilbao)	B	B
G-066. 16 BOE. FLOREAGA (Azkoitia)	B	B
G-066. 14 ES. FLOREAGA (Azkoitia)	B	B
G-042. 70 BOEa. ZERRAJERA (Arrasate)	A	A
2023. urtea		
G-042. 51 BOEa + 63 BOE. ARRASATE	B	A
A-031. 152 BOEa. ARKAIATE (Vitoria-Gasteiz)	A	A
B-124. 42 ES + 32 BOE. SANTURTZI	A	A

BOE: Babes Ofizialeko Etxebizitza– BOEa: Babes Ofizialeko Etxebizitza alokairuan– ES: Etxebizitza Soziala– PTE: Prezio Tasatuko Etxebizitzak

Aurreko taulan ikus daitekeenez, Visesak hobetu egin du Arrasateko (G-042) sustapenaren kalifikazio energetikoa eta mantendu egin ditu 2021eko, 2022ko eta 2023ko gainerako sustapenetako proiektuen diseinuan aurreikusitako kalifikazio energetikoak.

Plangintzaren arabera finkatutako erabilerarako lurzoru-bilketari dagokionez, 2021, 2022 eta 2023. urteetan, hurrenez hurren, 125 etxebizitzei, 66 etxebizitzei eta 150 etxebizitzei dagokien lurzorua lortu da.

8. INGURUMEN-PORTAERA OBRETAN ETA SUSTAPEN BERRIETAN

Visesak sustatzen dituen obra guztietan dago betekizun hau: **eraikuntza-enpresa guztiak ingurumena kudeatzeko sistema bat izan behar dute**, eta sistema hori ezarrita eta ziurtatuta egon behar da. Hori ezinezkoa den kasu zehatzetarako, Visesak ingurumen-kudeaketako plan bat dauka, eta, beraz, eraikuntza-enpresak horri jarraitu behar dio exekututako duen obra gauzaterakoan.

Halaber, **ingurumen-portaera definitzen duten alderdi nagusien kontrola eta jarraipena gauzatu du Visesak obretan eta sustapen berrietan**. Horretarako, Visesak hiru hilean behin eskatzen die eraikuntza-enpresei egin dituzten obrei loturiko ingurumen-informazioa aurkez dezatela.

Visesak datu horiek jasotzeko protokolo bat egin, onetsi eta ezarri du; protokolo horren iraupen txikiagoa da, eta, aldi berean, posible den guztietan, datuen jatorria eta zehaztasuna ziurtatzen ditu, kontuan hartuta datu horiek askotariko obra, sustapen eta eraikuntza-enpresatatik datozela.

Jarraian, **2023., 2022. eta 2021.** urteei buruz bildutako datuak erakusten dira.

Obrei eta sustapen berriei loturiko zeharkako ingurumen-alderdiak

Atal honetan aurkeztutako urteko datuak eraikuntza-enpresek sustapen hauei buruz emandakoak dira:

2021	2022	2023
B-090. 78BOE. BASURTO (Bilbao) B-086. 72BOE. B° CARMEN (Barakaldo) B-097. 65BOE. SARRATU (Basauri)	B-058. 104PTE. ZORROTZAURRE (Bilbao) B-125. 91ES. ITURRIBARRI (Getxo) G-066. 16BOE+14ES. FLOREAGA (Azkoitia)	G-042. 51 BOEa+63 BOE+70BOEa. ARRASATE A-031. 152 BOEa. VITORIA- GASTEIZ B-124. 42 ES + 32 BOE. SANTURTZI
Guztira: 215 etxe.	Guztira: 225 etxe.	Guztira: 410 etxe.

ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOA

Eraikuntzaren sektorean egindako ikerketen arabera, eraikin bati loturiko energia-kontsumo osoaren % 30-40 hornitzaileen energia bihurtzeko instalazioetan ematen da. Hala ere, datu horiek ez dira oso zehatzak eta memoria honetan ez da aintzat hartu hornitzaileei loturiko kontsumo elektrikoa; izan ere, obra egiteari loturiko kontsumoa baino ez da zenbatu, eraikuntza-enpresek beraiek emandako informazioa oinarri hartuta.

ELEKTRIZITATEAREN KONTSUMOA OBREN FASEAN	2021	2022	2023
Elektrizitatearen kontsumoaren kwh	79.803	142.025	244.360
Elektrizitatearen batz besteko kontsumoa (kwh/eraikitako etxebizitza)	371,2	631,2	596,0

Esan den eran, energia elektrikoaren kontsumorik handiena eraikitako etxebizitzaren bitzitza erabilgarrian zehar gertatzen den zeharkako kontsumoak zehazten du; hori dela eta, eraikuntzaren jasangarritasunari loturiko honako jarduketak hauek gauzatzen dira sustapen guztietan:

- Sustapen guztien jasangarritasunaren ebaluazioa, IHOBek argitaratutako “Eraikuntza eta birgaitze jasangarriaren gida Euskal Autonomia Erkidegoko etxebizitzetarako” erabilita (Visesak gida hori egiten lagundu du).
- A kalifikazioa edo hobea duten etxetresna elektrikoekin ekipatutako etxebizitzak.
- Hiri-altzariak eta eraikuntzako elementuak hautatzeko, honako faktore hauek hartuko dira aintzat: bitzitza erabilgarria (ahalik eta luzeena); mantentzea (ahalik eta txikiena); ordezkapena (ahalik eta errazena); eta ingurumen-inpaktua (ahalik eta txikiena: legez kontrolatutako zura, birziklatutako materialak, energia berriztagarrien aprobetxamendua...).

ERREGAIAREN KONTSUMOA

Hau izan da Visesaren sustapenetan egon den gasolio-kontsumoa, obrak exekutatu bitartean:

GASOLIOAREN KONTSUMOA OBREN FASEAN	2021	2022	2023
Kontsumitutako gasolioaren MWh	260,9	566,3	209,9
Gasolioaren batz besteko kontsumoa (MWh/ eraikitako etxebizitza)	1,21	2,52	0,51

*Ez dago 2020ko gasolio-kontsumoaren daturik obra-fasean

KONTSUMO ELEKTRIKOEN IGORPENAK

Hauek izan dira Visesaren sustapenetako obrak exekutatu bitartean izan diren elektrizitatearen eta erregaien bidezko energia-kontsumoari lotutako CO₂ igorpenak:

CO ₂ IGORPENAK OBREN FASEAN	2021	2022	2023
Obrako kontsumo elektrikoari loturiko igorpenak (tCO ₂ bal./eraikitako etxebizitza)	0,10 (*)	0,17 (*)	0,15
Obrako erregai-kontsumoari loturiko igorpenak (tCO ₂ bal./eraikitako etxebizitza)	0,28 (*)	0,61	0,12
Igorpenak (tCO ₂ bal./eraikitako etxebizitza) GUZTIRA	0,38 (*)	0,78 (*)	0,27

(*) IA_2023 honetan datua zuzendu da, aurreko IA_2022 eta IA_2021ean adierazitako akatsagatik. 2024ko maiatzeko V29 Karbono Aztarnaren Kalkulagailuaren faktoreak erabili dira.

URAREN KONTSUMOA

Hona hemen Visesaren sustapenetako obrak exekutatu bitartean izan den uraren kontsumoari loturiko informazioa:

URAREN KONTSUMOA OBREN FASEAN	2021	2022	2023
m ³ ur	6.390	10.192	7.951
Uraren batz besteko kontsumoa (m ³ / eraikitako etxebizitza)	29,72	45,30	19,39

Halaber, Visesak bere ekarpena egiten du eraikitako etxebizitzek duten uraren kontsumo-efizientzia hobetzeko; horretarako, honako diseinu- eta eraikuntza-irizpide hauek txertatzen ditu exekutatu beharreko proiektuetan:

- Lorategi-eremuak kontzentratuak eta eskala txikikoak izatea, ureztatu beharreko guneak ahalik eta gehien murrizteko. Lorategirik gabeko eremuak barrubigunez, zuhaitz-azalez, legarrez, teila apurtuz edo antzeko materialez estaltzea, ureztatze ura lurrundu ez dadin.
- Soropilaren ordez tapiz erako landareak, zuhaixkak edota legar, zuhaitz-azal, zur, teila eta abarrezko gainazalak jartzea.
- Klimarako eta ingurunerako egokiak diren eta ur zein zaintza gutxi behar duten landare espezieak erabiltzea. Ahal den neurrian, landare espezieak autoktonoak izango dira.
- Zuhaitzak eta zuhaixkak erresistenteak izango dira, ahal dela hosto iraunkorrekoak eta fruiturik gabeak; horrela, zaintza gutxiago beharko dute eta ingurua ez da hainbeste zikinduko.

HONDAKINEN SORRERA

Visesaren sustapenetako obretan sortzen diren hondakinak eraikuntzako eta eraisketetako hondakinak (EEH, hemendik aurrera) dira; hondakin horiek bereizi egiten dira, motaren arabera, bai eta sailkatu ere, arriskutsuak diren ala ez kontuan hartuta.

OBREN FASEKO HONDAKIN EZ -RRISKUTSUAK	2021	2022	2023
Sortutako hondakin ez-arriskutsuen t	2.121,7	1.864,7	14.365,9
Bataz beste sortutako HEA (t / eraikitako etxebizitza)	9,87	8,29	35,04
OBREN FASEKO HONDAKIN ARRISKUTSUAK	2021	2022	2023
Sortutako hondakin arriskutsuen t	0,8	0,6	0,2
Bataz beste sortutako HA (t/eraikitako etxebizitza)	0,004	0,002	0,001

ENERGIA-ZIURTAGIRIA

Lehenago ere esan dugun moduan, energia-ziurtagiria hobetzea ere ingurumen- eta kalitate-bermetzat hartzen da. Hori dela eta, Visesak % 30eko energia-aurrezpena ziurtatzen du, gutxienez, bere eraikin guztietan; horrek esan nahi du A, B eta C energia-kalifikazioak dituztela sustapenak osatzen dituzten etxebizitzek.

Visesan energiaren ikuspegitik ziurtatzen dira entregatzen diren sustapen guztiak, eta A, B edo C kalifikazioak dituzten etxebizitzek ehuneko bat lortzen da:

LORTUTAKO ENERGIA-KALIFIKAZIOAK Visesaren SUSTAPENETAKO ETXEBIZITZETAN	2021	2022	2023
A kalifikazioa	80%	75%	100%
B kalifikazioa	20%	25%	0%
C kalifikazioa	0%	0%	0%

Visesak kalifikazio energetiko eraginkorrak dituzten etxebizitzak eraikitzea sustatzen du, horiek beren bizi-ziklo osoan sortutako ingurumen-inpaktua murrizteko.

Kalifikazio energetiko eraginkor horien ondorioz, Visesak murriztu egin ditu atmosferara isuritako etxebizitzaren CO₂ igorpenak m²-ko, horien bizitza baliagarrian zehar. Isuriaren murrizketa horri esker, Visesaren sustapenetan sartutako energia-eraginkortasuneko hobekuntzak ezarri ahal izan dira.

Eraikuntza-enpresen ingurumen-portaera

Visesaren sustapenetako obrak egiten dituzten eraikuntza-enpresek UNE-EN ISO 14001 edo antzeko ingurumena kudeatzeko sistemak dituzte. Eraikuntza-enpresa horiek askotariko ekintzak eta jardunbide egokiak ezartzen dituzte kontsumoa, hondakinak, isuriak, igorpenak eta zarata murrizteko obrak exekutatzen dituzten bitartean.

Hona hemen obren fasean eraikuntza-enpresek energiaren kontsumoa (elektrizitatea edo gasolioa) eta uraren kontsumoa murrizteko eta igorpenak kontrolatzeko gauzatu dituzten ekintzetako batzuk:

- Energia arduraz kontsumitzeko sentsibilizazio kanpainak egitea, obrako pertsona guztiei zuzendua (informazioa, prestakuntza, kartelak edo jardunbide egokiaren eskuliburua).
- Argi naturala ahalik eta gehien erabiltzea eta aldi-aldi argiztapen-maila eta klimatizazio-sistemak berrikustea, energiaren kontsumoa optimizatzeko.
- Energia aurrezten duten argiztapen-sistemak erabiltzea eta tenporizadoredun etengailuak instalatzea zerbitzu-guneetan, aldageletan eta abarretan.
- Erabiltzen ari ez diren ekipoa eta argiak itzaltzea.
- Obrako kontsumoak kontrolatzea.
- Ibilgailuak eta makina astunak egoera onean mantentzea, gehiegizko kontsumoak saihesteko, baita makinaren mugimenduak antolatu eta optimizatzea ere.
- Mailegu-guneak eta zabortegeak aukeratzeko irizpideetako bat izatea horiek obratik zein distantzira dauden; horrela, garraioak eragindako erregai-kontsumoa murriztu ahal da.
- Presioa mugatzeko gailuak eta kontsumo baxuko difusoreak eta elementu sanitarioak instalatzea, baita helduleku bakarretan tenporizadoredun txorrotak ere, laneko instalazioetan.
- Bideak bustitzean eta egiturak ontzean, uraren erabilera optimizatzea.
- Makinak eta ibilgailuak presiopeko urarekin garbitzea.
- Iturgintza-instalazioak ikuskatzea, ihesak hautemateko. Arreta berezia jarriko zaie ur beltzen eta isuriaren hodie.
- Makinen zaintza-lanak zorrotasun handiz kontrolatzea, oliorik edota hidrokarburorik isurtzen ez dela ziurtatzeko, baita makinak garbitzetik eratorritako ur zikina zuzenean isurtzea debekatzea ere.
- Lurraren drainatze-sare naturalak uneoro behar bezala funtzionatzen duela bermatzea.
- Obran azkar ekiten duten material xurgagarriak izatea, nahi gabeko isuriren bat egongo balitz ere (sepiolita, tapaki xurgagarriak...).
- Produktu kimikoak behar bezala gordetzeko gune bat gaitzea. Biltegitratze-gune hori euste-azpil baten gainean egotea, nahi gabeko isuririk edo ihesik egonez gero ere, segurtasuna bermatu ahal izateko.
- Kanaletak, azpilak eta hormigoi-hondakinak garbitzeko gune bat zehaztea eta behar bezala seinaleztatzea.

Obrek irauten duten bitartean eraikuntza- eta eraisketa-hondakinek (EEH) ingurumenean duten eragina murrizteko eta sortutako beste hondakin batzuk gaika jasotzean horien kudeaketa errazteko, eraikuntza-enpresek honako ekintza hauek gauzatu dituzte, besteak beste:

- Obretan sortutako EEH guztiak jatorrian bereiztea: harriak, egurra, metalak, igeltsua, ehunak, plastikoak eta hondakin arriskutsuak. Gainera, proiektuaren dokumentuetan jaso dute hondakin bakoitzetik zenbat sortzea aurreikusten zen eta horiek nola sailkatu, gorde, garraiatu eta botako ziren.
- Obra bakoitzean sortutako EEHak kontrolatzea eta horien jarraipena egitea.
- Obraren gune garbi bat gaitzea, edukiontzi kopuru aldagarri batekin, fase bakoitzaren beharren arabera, hondakin ez-arriskutsu mota bakoitzerako, baita hondakin arriskutsuetarako beharrezko edukiontziekin ere. Azken horiek obrako puntu finko batean egon dira, behar bezala seineztatuta.
- Mantentze-lanei dagozkien zeregin mekanikoak horretarako baimena duten eta hondakinak kudeatzaile baimendun batekin kudeatzen dituzten tailerretan egon dira.
- Hondakinak obran bertan berrerabiltzea (egurra).

Obra-fasean, indarreko araudia betetzeaz gain, garrantzitsua da beste hainbat neurri ere ezartzea, zarata, bibrazioak eta askatzen den hautsa murrizteko; hona hemen neurri horietako zenbait:

- Jarduera zaratsuak egunez bakarrik egitea eta, ezohiko eran, gaueko ordutegian jarduera zaratsurik egin behar izanez gero, horretarako baimena eskatzea udalari.
- Makina guztiek dagozkien ikuskapen teknikoak jaso dituztela egiaztatzea.
- Zarata gutxi egiten duten makina modernoak erabiltzea.
- Obraren baimendutako gehieneko abiadura murriztea.
- Instalazio osagarriak kutsadura akustikoa ingurune sentikorragoetara transmititzeko oztopo gehien zuten guneetan jartzea.
- Behar bezala seinaleztatzea, informazio-kanpainak egitea eta ingurumen-kudeaketako jardunbide egokiei loturiko barne-jarraibideak betetzea.
- Obretara iristeko aurretik existitzen ziren bideak erabiltzea; horrela, ez da beharrezkoa izango sarbide berriak eraikitzea edo hutsik zeuden lursailak okupatzea.
- Obraren eragina jaso dezakeen gainazala mugatzea (horretarako, mugen balizajea egin da).
- Materialak kargatzeko eta garraiatzeko lanak optimizatzea, egunean ahalik eta joan-etorri gutxien egite aldera.
- Materialak ebakitzeko metodo hezeak erabiltzea.
- Obretako bideak eta materialak garraiatzeko erabiltzen diren guneak zein ibilgailuak aldian-aldian bustitzea.
- Kamioetan garraiatutako materiala olandez estaltzea eta lurra mugitu bitartean kamioen gorpilak garbitzea.

9. INGURUMENARI LOTURIKO LEGE-BETEKIZUNEN ETA BESTE BETEKIZUN BATZUEN BETETZE-MAILA

Ingurumenari loturiko lege-betekizunen betetze-maila:

Visesak adierazten du erakundeak garatzen dituen jarduerak indarrean dagoen ingurumen-araudi aplikagarria (Europakoa, nazionala eta tokikoa) eta gure borondatez sinatu ditugun baldintzak betetz gauzatzeko direla.

INGURUMENA	EGOERA
<p>SAILKATUTAKO JARDUERAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Abenduaren 9ko 10/2021 Legea, Euskadiko Ingurumen Administrazioarena (EHAA, 262. zk., 2021/12/31) (EHAA, 5. zk., 2022/01/10). Hutsen zuzenketa, 10/2021 Legea (EHAA, 5. zk., 2022/01/10). Ekainaren 1eko 5/2023 Legea, autokontsumoaren izapidetzea erraztekoa eta Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legea aldatzen duena (EHAA, 111. zk., 2023/06/13). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA: Irekitzeko lizentzia: 2009/04/14</p> <p>BIZKAIKO HHB: Irekitzeko lizentzia: 2019/07/18</p> <p>GIPUZKOAKO HHB: Irekitzeko lizentzia: 2013/04/16</p>
<p>HIRI HONDAKINEKIKO PAREKAGARRIAK DIREN HONDAKINAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Abenduaren 9ko 10/2021 Legea, Euskadiko Ingurumen Administrazioarena (EHAA, 262. zk., 2021/12/31) (EHAA, 5. zk., 2022/01/10). Apirilaren 8ko 7/2022 Legea, ekonomia zirkularerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa (BOE, 85. zk., 2022/04/09). Uztailaren 7ko 646/2020 Errege Dekretua, Hondakinak zabortegietan utziz ezabatzeko jarduera arautzen duena (BOE, 187. zk., 2020/07/08). Gasteizko hondakinen garbiketa, bilketa eta garraioari buruzko udal ordenantza (ALHAO, 85 zk., 2005/7/29) eta horren aldaketak, (ALHAO, 77 zk., 2007/6/27 eta ALHAO, 88 zk., 2010/08/06koa). Bilboko Udaleko Ingurumena Babesteko Udal Ordenantza (2000/06/10). Donostiako Udaleko hiri hondakinak jasotzeko udal ordenantza (GAO 74, 02/04/23) eta 2010eko urria (GAO 207, 2010/10/28) eta 2014ko ekaina (GAO 106, 2014/10/06). Martxoaren 20ko 6/2019 Foru Araua, Gipuzkoako Hiri Hondakinak Kudeatzeko 2019-2030 Plan Orokorra onesten duena (19/03/25eko 57. zenbakiko GAO). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA: ESCORekin kudeatzen dira.</p> <p>BIZKAIKO HHB: Udal-bilketari entregatzen zaio.</p> <p>GIPUZKOAKO HHB: Udal-bilketari entregatzen zaio.</p>
<p>HONDAKIN ARRISKUTSUAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Apirilaren 8ko 7/2022 Legea, ekonomia zirkularerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa (BOE, 85. zk., 2022/04/09). 833/1988 ED aldatzen duen ekainaren 20ko 952/1997 ED. 2014ko abenduaren 18ko Batzordearen 2014/955/EB Erabakia, hondakinen zerrendari buruzko 2000/532/EE Erabakia aldatzekoa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2008/98/EE Zuzentarauarekin bat etorritik (DOUE L370/44 30/12/2014). 2014ko abenduaren 18ko 1357/2014 Erregelamendua, Batzordearena, zeinaren bidez ordeztzen baita Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2008/98/EE Zuzentarauaren III. eranskina (zuzentzarau hori hondakinei buruzkoa da eta zuzentzarau jakin batzuk baliogabetu zituen). (EBAO, 365. zk., 2014/12/19). Ekainaren 2ko 553/2020 Errege Dekretua, Estatuaren Lurraldearen Barruko Hondakinen Lekualdaketa arautzen duena (2020/06/19ko 171. zenbakiko BOE). 646/2020 Dekretua, uztailaren 7koa, Hondakinak hondakindegietan biltegitratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena (BOE, 187 zk., 2020/07/8). 2024/1157 (EB) Erregelamendua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2024ko apirilaren 11koa, hondakinak lekualdatzeari buruzkoa, 1257/2013 (EB) eta 2020/1056 (EB) Erregelamenduak aldatzen dituen eta 1013/2006 (EE) Erregelamendua indargabetzen duena (EBAO L-2024-80606). 	<p>Hondakinen Ekoizpenaren eta Kudeaketaren Erregistroan, Hondakin Arriskutsuen Ekoizle Txikien atalean, inskribatuzetik salbuesteko jakinarazpena, 2004-10-25ekoa.</p> <p>Salbuespen-jakinarazpenak, 2017-01-19an eta 2021-01-20an eguneratuak.</p>

INGURUMENA
EGOERA
HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK

- Apirilaren 8ko 7/2022 Legea, ekonomia zirkularerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa (BOE, 85. zk., 2022/04/09).
- 2009ko otsailaren 24ko 49/2009 Dekretua, hondakinak hondakindegietan biltegitratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena (2009/03/18ko 54. zenbakiko EHAA); 423/1994 Dekretua indargabetzen du (1994/12/19ko 239. zenbakiko EHAA).
- 2014ko abenduaren 18ko Batzordearen 2014/955/EB Erabakia, hondakinen zerrendari buruzko 2000/532/EE Erabakia aldatzekoa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2008/98/EE Zuzentarauarekin bat etorritz (DOUE L370/44 30/12/2014).
- Ekainaren 2ko 553/2020 Errege Dekretua, Estatuaren Lurraldearen Barruko Hondakinen Lekualdaketa arautzen duena (2020/06/19ko 171. zenbakiko BOE).
- 646/2020 Dekretua, uztailaren 7koa, Hondakinak hondakindegietan biltegitratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena (BOE, 187 zk., 2020/07/8).
- Reglamento (UE) 2024/1157 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de abril de 2024, relativo a los traslados de residuos, por el que se modifican los Reglamentos (UE) nº 1257/2013 y (UE) 2020/1056, y se deroga el Reglamento (CE) nº 1013/2006 (DOUE-L-2024-80606).

Hiru egoitzetarako hondakin ez-arriskutsuen ekoizleen komunikazioaren eguneraketa 2022/09/29an.
Inskripzio-kodea: 16P04EU0100036388.

GAILU ELEKTRIKO ETA ELEKTRONIKOAK (GEE)

- Otsailaren 20ko 110/2015 Errege Dekretua, gailu elektriko eta elektronikoen hondakinei buruzkoa (2015eko otsailaren 21eko 45. zenbakiko BOE)
- PCM/810/2020 Agindua, abuztuaren 31koa, Aparatu elektriko eta elektronikoetan substantzia arriskutsu jakin batzuk erabiltzeko murriztapenei buruzkoa martxoaren 22ko 219/2013 Errege Dekretuaren III. eta IV. eranskinak aldatzen dituena. (BOE, 235. zk., 2020/09/02)
- 27/2021 Errege Dekretua, pilei eta metagailuei eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzko otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua eta gailu elektriko eta elektronikoen hondakinei buruzko otsailaren 20ko 110/2015 Errege Dekretua aldatzen dituena (BOE, zk. 17, 2021/01/20)

GEE hondakinak Gasteizko Egoitza Nagusian zentralizatzen dira. Hondakinak baimendutako kudeatzaile bati ematen zaizkio.

PILA ETA METAGAILUEN HONDAKINAK

- Otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua, Pila eta metagailuei, eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzkoa. (2008/02/12ko 37. zenbakiko BOE).
- Otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua, Pila eta metagailuei, eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzkoa, aldatzen duen 2010/07/23ko 943/2010 Errege Dekretua. (2010/08/05eko 189. zenbakiko BOE).
- 710/2015 Errege Dekretua, uztailaren 24koa, Pila eta metagailuei eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzko otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua aldatzen duena. (2015/07/25eko BOE, 177. zk.).
- 27/2021 Errege Dekretua, urtarrilaren 19koa, pilei eta metagailuei eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzko otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua eta gailu elektriko eta elektronikoen hondakinei buruzko otsailaren 20ko 110/2015 Errege Dekretua aldatzen dituena.
- Reglamento (UE) 2023/1542 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de julio de 2023, relativo a las pilas y baterías y sus residuos y por el que se modifican la Directiva 2008/98/CE y el Reglamento (UE) 2019/1020 y se deroga la Directiva 2006/66/CE (DOUE-L-2023-81096).

ARABAKO EGOITZA

NAGUSIA: Udal-garbiguneetan entregatzen dira. UPS bateriak baimendutako kudeatzaileari ematen zaizkio.

BIZKAIKO HHB: Udal-garbiguneetan entregatzen dira.

GIPUZKOAKO HHB: Udal-garbiguneetan entregatzen dira.

INGURUMENA
EGOERA
GOI-TENTSIOA

- Maiatzaren 9ko 337/2014 Errege Dekretua, goi-tentsioko instalazio elektrikoetako baldintza teknikoei eta segurtasun-bermeei buruzko erregelamendua eta ITC-RAT 01 eta 23 bitarteko jarraibide tekniko osagarriak onartzen dituena (2014/06/09ko 139. zenbakiko BOE). 337/2014 Errege Dekretuko akatsak zuzentzea (2014/06/09ko 139. zenbakiko BOE).
- Urtarrilaren 16ko 5/2018 industriako segurtasunaren erregelamenduaren menpeko instalazioetarako eta ekipamenduetarako berrikuspen prozedura ezartzen duena (2018/01/29ko 20. zenbakiko EHAA).
- 48/2020 DEKRETUA, martxoaren 31koa, zeinaren bidez arautzen baitira energia elektrikoa ekoizteko, garraiatzeko eta banatzeko instalazioen administrazio-baimenaren prozedurak. (EHAA, 78. zk., 2020/04/24)
- 81/2020 Dekretua, Industria Segurtasunari buruzkoa (EHAA, 137. zk., 2020/07/14).

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:

- Transformadore bat dauka.
- Martxan jartzea: 2009/01/22
- OCaren azken ikuskatzea: 2023/01/10
- Hurrengo ikuskatzea: 2026/01/10

BIZKAIKO HHB: ez dagokio

GIPUZKOAKO HHB: ez dagokio

BEHE-TENTSIOA

- 1989ko urriaren 29ko Agindua, behe-tentsioko instalazio elektrikoek dagokienez, martxan jartzea, zabaltzea, titularitatea aldatzea eta aldizkako azterketetan bete behar diren baldintzak finkatzen dituena. (1989/11/92ko 206. zenbakiko EHAA).
- Abuztuaren 2ko 842/2002 Errege Dekretua, behe-tentsiorako Erregelamendu Elektroteknikoa onartzen duena. (2002/09/18ko 224. zenbakiko BOE).
- ITC-BT-04: instalazioen dokumentazioa eta martxan jartzea.
- ITC-BT-05: ikuskatzeak.
- ITC-BT-18: lur-konexioen instalazioak.
- ITC-BT-33: obretarako behin-behineko eta aldi baterako instalazioak.
- Abenduaren 12ko 1053/2014 Errege Dekretua, zeinaren bidez BT 52 "Helburu berezietako instalazioak. Ibilgailu elektrikoak birkargatzeko azpiegitura" Jarraibide Tekniko Osagarria onartzen baita. (2014/12/31ko 316. zenbakiko BOE).
- 81/2020 Dekretua, Industria Segurtasunari buruzkoa (EHAA, 137. zk., 2020/07/14).
- BT 52 Ikuskaritza Tekniko Osagarria (ITO) "xede berezietarako instalazioak. Ibilgailu elektrikoak kargatzeko azpiegitura".

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:

- Martxan jartzea: 2009/01/22
- OCaren azken ikuskatzea: 2024/10/01
- Hurrengo ikuskatzea: 2029/10/01

BIZKAIKO HHB:

- Martxan jartzea: 2019/06/17
- OCaren azken ikuskatzea: 2024/10/01
- Hurrengo ikuskatzea: 2029/10/01

GIPUZKOAKO HHB:

- Martxan jartzea: 08.04.2013
- Ikuskapena eraikinaren jabetzaren eskumena da.

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GAS FLUORDUNAK

- Otsailaren 17ko 115/2017 Errege Dekretua, gas fluordunen eta haietan oinarritutako ekipamenduen merkaturatzea eta manipulazioa eta halakoak erabiltzen dituzten profesionalen egiaztatzea arautzen dituena eta gas fluordunak isurtzea berekin dakarten jarduerak hartzen dituzten instalazioetarako betekizun teknikoak ezartzen dituena. (2017/02/18ko 42. zenbakiko BOE).
- PRA/905/2017 Agindua, irailaren 21ekoa, otsailaren 17ko 115/2017 Errege Dekretuaren I. eta II. eranskinak aldatzen dituena; errege-dekretu horren bidez, gas fluordunen eta haietan oinarritutako ekipamenduen merkaturatzea eta manipulazioa eta halakoak erabiltzen dituzten profesionalen egiaztatzea arautzen dituena eta gas fluordunak isurtzea berekin dakarten jarduerak hartzen dituzten instalazioetarako betekizun teknikoak ezartzen dituena (2018/05/15eko 116. zenbakiko BOE).
- 2022ko martxoaren 14ko Ebazpena, Proiektu Estrategikoen eta Industria Administrazioaren zuzendariarena, zeinaren bidez gas fluordunekin kargatutako hozte-, aire girotu- eta bero-ponpak merkaturatzen dituzten agenteek Gas fluordunen eta horietan oinarritutako ekipoen merkaturatzea eta manipulazioa arautzen duen 115/2017 Errege Dekretuaren VI. eranskinaren b zatia igortzeko betebeharra bete ez duten erosleen berri emateko prozedura ezartzen baita (EHAA, 69. zk., 22/04/06).
- 2024/573 (EB) Erregelamendua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2024ko otsailaren 7koa, berotegi-efektuko gas fluordunei buruzkoa, 2019/1937 (EB) Zuzentaraua aldatzen duena, eta 517/2014 (EB) Erregelamendua (EBAO L 20.02.24) eta 2024/573 (EB) Erregelamenduaren (Europar Batasunaren Aldizkari Ofiziala L, 2024/573, 2024ko otsailaren 20koa) akats-zuzenketa indargabetzen dituena.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:

- Martxan jartzea: 2009/07/28
- OCaren azken ikuskatzea: 2023/10/19
- Hiru hilean behingo eta urtean behingo mantentze-lanak. R-410A hozgarria
- Hurrengo ikuskatzea: 2028/10/19

BIZKAIKO HHB:

ez dagokio. R-410AR hozgarria

GIPUZKOAKO HHB:

ez dagokio. Jabekideen erkidegoaren instalazioa.

INGURUMENA

EGOERA

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GAS FLUORDUNAK (segida)

- 2024/2174 (EB) Betearazpen Erregelamendua, Batzordearena, 2024ko irailaren 2koa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2024/573 (EB) Erregelamendua aplikatzeko xedapenak ezartzen dituena berotegi-efektuko gas fluordunak dituzten produktu eta tresna jakin batzuen etiketen formatuari dagokionez, eta Batzordearen 2015/2068 (EB) Betearazpen Erregelamendua indargabetzen duena (AO L, 2024.09.03koa).

EITE-ERAIKINETAKO ERREGELAMENDUA

INSTALAZIO

TERMIKOEN

- Uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretua, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamendua onartzen duena (2007ko abuztuaren 29ko BOE).
- 2008/07/22ko Agindua, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamenduari (EITE) lotutako arauak xedatzen dituena (2008/09/23ko 181. zenbakiko EHAA).
- Azaroaren 27ko 1826/2009 Errege Dekretua, eraikinetako instalazio termikoen erregelamendua aldatzen duena, uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak onetsi zuena (2009/12/11ko 298. zenbakiko BOE).
- 2010eko otsailaren 19ko Ebazpena, Eraikinetako Instalazio Termikoen Aldizkako Ikuskapenei buruzko Eskuliburua onesten duena. (2010/05/13ko 88. zenbakiko EHAA).
- Apirilaren 5eko 238/2013 Errege Dekretua, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamenduko zenbait artikulua eta jarraibide tekniko aldatzen dituena, uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak onetsi zuena (2013/04/13ko 89. zenbakiko BOE).
- Urtarrilaren 16ko 5/2018 industriako segurtasunaren erregelamenduaren menpeko instalazioetarako eta ekipamenduetarako berrikuspen prozedura ezartzen duena (2018/01/29ko 20. zenbakiko EHAA).
- 2020/81 Dekretua, Industria Segurtasunari buruzkoa (2020/07/14ko 137. zenbakiko EHAA).
- 736/2020 Errege Dekretua, abuztuaren 4koa, eraikinen instalazio termikoetako banakako kontsumoen kontabilizazioa arautzen duena. (BOE, 212. zk., 2020ko abuztuaren 6koa).
- 178/2021 Errege Dekretua, martxoaren 23koa, zeinaren bidez aldatzen den 1027/2007 Errege Dekretua, uztailaren 20koa, Eraikinetako Instalazio Termikoen Araudia onesten duena (EHAA, 71. zk., 2021/03/24).
- 390/2021 Errege Dekretua, ekainaren 1ekoa, eraikinen eraginkortasun energetikoa ziurtatzeko oinarritzko prozedura onartzen duena (BOE, 131. zk., 2021/06/02), zeinaren bidez 178/2021 EDaren 31. puntua aldatzen den, 1.2.4.1.2.1. ITan ("Beroa sortzen duten errendimendu energetikoen gutxieneko betekizunak") (BOE, 131. zk., 2021eko ekainaren 2koa).
- 2022ko urtarrilaren 31ko Ebazpena, Proiektu Estrategikoen eta Industria Administrazioaren zuzendariarena, zeinaren bidez ordeztu eta argitaratzen baita martxan jartzeko eta aldatzeko erantzukizunpeko adierazpenaren eredia
- EBAZPENA, 2024ko uztailaren 16koa, Proiektu Estrategikoen eta Industria Administrazioaren zuzendariarena, zeinaren bidez Industria Segurtasunari buruzko ekainaren 30eko 81/2020 Dekretuan (2024/09/20ko EHAA, 184. zk.) aipatutako instalazio termikoak zerbitzuan jartzeko eta aldatzeko erantzukizunpeko adierazpenaren eredia ordezkatu eta argitaratzen baita.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:

- Martxan jartzea: 2009/07/28.
- OCAren azken ikuskatzea: 2023/10/19
- Hiru hilean behingo eta urtean behingo mantentze-lanak.
- Hurrengo ikuskatzea: 2028/10/19

BIZKAIKO HHB:

- Martxan jartzea: 2019/06/13
- Hiru hilean behingo eta urtean behingo mantentze-lanak.
- Hurrengo ikuskatzea: 2029/06/19

GIPUZKOAKO HHB: Berotze- eta klimatizazio-sistemak eta ur bero sanitarioa instalatzea (jabekideen erkidegoa)

INGURUMENA

EGOERA

SUTEEN AURKAKO BABESA

- 769/1999 Errege Dekretuaren MIE-AP5 jarraibide tekniko osagarria ITC MIE-AP5.
- Abenduaren 3ko 2267/2004 Errege Dekretua, Industria-establezimenduetan suteen aurkako Segurtasun-erregelamendua onartzen duena (2004/12/17ko 303. zenbakiko BOE). (2267/2004 EDko akatsak zuzentzen ditu, 2005/03/05eko 55. zenbakiko BOE).
- 07/03/23ko 393/2007 Errege Dekretua, larrialdi-egoerak sor ditzaketen jardueretan dabiltzan zentro, establezimendu eta bulegoen autobabesari buruzko oinarritzko araua onartzen duena (2007/03/24ko 72. zenbakiko BOE).
- Urriaren 31ko 842/2013 Errege Dekretua, eraikuntza produktuak eta eraikuntza elementuak suarekiko erreakzio eta erresistentzia propietateen arabera sailkatzeko araudia onesten duena. (2013/11/23ko 281. zenbakiko BOE).
- 2014ko uztailaren 30eko Agindua, Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasuneko sailburuarena, zeinaren bidez onartzen baita Industrialak ez diren Eraikinetako Suteen Aurkako Babes Instalazioen Egiatagiri-eredu (2014/08/25eko 159. zenbakiko EHAA).
- Maiatzaren 22ko 513/2017 Errege Dekretua, suteen aurkako babes-instalazioen erregelamendua onesten duena. Akatsen zuzenketa, 1994ko maiatzaren 7koa (2017/06/12ko 139. zenbakiko BOE).

ARABAKO EGOITZA

NAGUSIA:

- Suteen aurkako instalazioa: 2013/04/12
- Hiru hilean behin eta urtean behin mantentzea
- KEB ikuskapena (513/2017 ED) suteen aurka: 2021/01/22 (balio du 2031/01/22ra arte)

BIZKAIKO HHB:

- Suteen aurkako instalazioa: 2019/07/11
- Hiru hilean behin eta urtean behin mantentzea

GIPUZKOAKO HHB:

- Suteen aurkako instalazioa: 2013/04/12
- Hiru hilean behin eta urtean behin mantentzea

URA (ISURIAK)

- Uztailaren 20ko 24/07/01 Legegintzako Errege Dekretua, Uren Legearen testu bategina onesten duena (2001/07/24ko 176. zenbakiko BOE).
- 140/2003 Errege Dekretua, otsailaren 7koa, giza kontsumorako uraren kalitateari dagozkion osasun-irizpideak ezartzen dituena (03/02/21eko BOE, 45. zk.).
- Ekainaren 23ko 1/2006 Erkidegoko Legea, Urei buruzkoa (2006/07/19ko EHAA).
- Azaroaren 2ko 229/2021 Dekretua, Uraren Kanonari buruzko Erregelamendua onartzen duena (EHAA; 221. zk., 2021/11/08).
- Vitoria-Gasteizeko Udalaren kolektoretara doazen isuriak arautzen dituen erregelamendua - Etxekoak ez diren isurien udal-ordenantza_2010.
- Bilboko Ur Partzuergoaren isuriak arautzeko erregelamendua (BOB 2000/06/10).
- Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoaren saneamendu- eta arazketa-zerbitzua arautzen duen ordenantza (BAO, 13 zk., 24.01.18koa).
- Añarbeko Ur Partzuergoaren saneamendu-sarera egiten diren isuriak arautzen dituen erregelamendua (2006ko maiatza).

ARABAKO EGOITZA

NAGUSIA:

- Zerbitzuaren alta eta onespena AMVISAn: 2009/01/31 eta 2010/02/26.

BIZKAIKO HHB:

- Ur sanitarioen barneko instalazioen ziurtagiria: 2019/07/04

GIPUZKOAKO HHB:

- Jabekideen erkidegoa (inplizitua irekitze-lizentzian)

INGURUMENA

EGOERA

ENERGIA-JASANGARRITASUNA

- Otsailaren 21eko 4/2019 Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzkoa.
- Otsailaren 26ko 25/2019 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko eraikinen eraginkortasun energetikoaren ziurtapenari eta ziurtapenaren kontrol-prozedurari eta erregistroari buruzkoa.
- 254/2020 DEKRETUA, azaroaren 10ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzkoa.
- Ebazpena, 2020ko abenduaren 16koa, Energiaren, Meategien eta Industria Administrazioaren zuzendariarena, kontsumoak indibidualizatzeko sistemak instalatzearen eta Administrazioari jakinaraztearen errentagarritasun ekonomikoari buruzko irizpideak ematen dituen (EHAA, 20. zk., 2021/01/28koa).
- Abenduaren 20ko 732/2019 Errege Dekretua, Eraikuntzaren Kode Teknikoa aldatzen duena (kode hori martxoaren 16ko 314/2006 Errege Dekretuak onetsi zuen); hala, kodea egokitu egiten da eskakizun berrietara, eraikinek prestazio hobekak eskain ditzaten bai energia-efizientziari dagokionez, bai erabiltzaileen osasunari, errotasunari eta segurtasunari dagokienez ere.
- 56/2016 Errege Dekretua, otsailaren 12koa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren energia-efizientziari buruzko 2012ko urriaren 25eko 2012/27/EB Zuzentarauaren transposizioa egiten duena, energia-ikuskaritzei, energia-zerbitzuen hornitzaileen eta energia-ikuskatzaileen akreditazioari eta energia-hornikuntzaren efizientzia sustatzeari dagokienez (BOE, 38. zk., 2016ko otsailaren 13koa).
- 390/2021 Errege Dekretuak egindako aldaketak (auditoretza egiten duten langileen kualifikazioari, komunikazio-ereduei eta abarri buruzkoa). 390/2021 Errege Dekretua, ekainaren 1ekoa, eraikinen eraginkortasun energetikoa ziurtatzeko oinarritzeko prozedura onartzen duena (BOE, 131. zk., 2021/06/02koa).
- Abenduaren 9ko 10/2021 Legea, Euskadiko Ingurumen Administrazioarena (EHAA, 262. zk., 2021/12/31).
- PCM/466/2022 Agindua, Ministro Kontseiluaren Akordioa argitaratzen duena, zeinaren bidez onartzen baita Estatuko Administrazio Orokorren eta Estatuko erakunde publikoen sektoreko erakundeen energia-aurrezpen eta -efizientziarako neurrien plana (BOE, 125. zk., 22/05/26).
- 376/2022 Errege Dekretua, Bioerregaien, biolikidoen eta biomasa-erregaien berotegi-efektuko gasen emisioak murrizteko eta jasangarritasuna sustatzeko irizpideak eta gas berriztagarrien jatorri-bermeen sistema arautzen dituen (BOE, 118. zk., 22/05/18).
- Efizientzia Energetikoari buruzko Donostiako Udal Ordenantza (2021/02/23ko GAO).
- 2024/1275 (EB) ZUZENTARAUA, EUROPAKO PARLAMENTUARENA ETA KONTSEILUARENA, 2024ko apirilaren 24koa, eraikinen energia-efizientziari buruzkoa (berritzea) (EBAO, 2024ko maiatzaren 8koa)

ARABAKO EGOITZA

NAGUSIA:

ENERGIA-KALIFIKAZIOA: B
2027/05/25era arte balio du
Auditoretza energetikoa:
2021/04/12

BIZKAIKO HHB:

ENERGIA-KALIFIKAZIOA: A
2019/07/09ra arte balio du
- Auditoria energetikoa:
2021/04/12

GIPUZKOAKO HHB:

Bulegoa alokairuan 2019an.

KLIMA-ALDAKETA

- 1/2024 Legea, otsailaren 8koa, Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzkoa (EHAA, 38. zk., 24.02.21ekoa)
- 7/2021 Legea, maiatzaren 20koa, klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzkoa (BOE, 121. zk., 2021.05.21ekoa)

ARABAKO BULEGO NAGUSIA

BIZKAIKO HAB-A

GIPUZKOAKO HAB-A

Visesak kontuan hartzen ditu etorkizuneko betebeharrak.

Borondatezko beste betekizun batzuk. Sektoreko Erreferentzia Dokumentuak

Visesak, gainera, beste betekizun batzuei dagokienez, honako hauek aintzat hartzen ditu:

- Horri dagokionez, **Europako Batzordeak** egindako dokumentu hauek aztertu dira:
  - **“Best Environmental Management Practice for the Public Administration Sector”, 2019.**
<https://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>
  - **Sektoreko Erreferentzia Dokumentua; dokumentu hori Europako Batzordearen 2018ko abenduaren 19ko 2019/61/EB Erabakiaren bitartez onetsi zen eta erabaki horrek erreferentzia egiten die ingurumen-kudeaketako jardunbide egokiei buruzko sektoreko erreferentzia-dokumentuari, ingurumen-portaerari buruzko sektoreko adierazleei eta Administrazio Publikoaren sektorerako bikaintasunerako alderaketa-parametroei, 1221/2009/EE Erregelamenduaren esparruan (Erregelamendu horrek arautu egiten du erakundeek ingurumen-kudeaketa eta -auditoretza sistema komunitario batean izan dezaketen borondatezko parte-hartzea).**
http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm
  - **“Best Environmental Management Practice for the Building and Construction Sector” - Final Draft (2012)**
<https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/sites/default/files/inline-files/ConstructionSector.pdf>
  - **“Ekonomia zirkularerako ekintza-plan berria, Europa garbiago eta lehiakorrago baten alde” dokumentua, 2020ko martxokoa.**
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_20_420
  - **2022/591(EB) ERABAKIA, EUROPAKO PARLAMENTUARENA ETA KONTSEILUARENA, 2022ko apirilaren 6koa, Batasunaren 2030era arteko Ingurumenaren arloko Ekintza Programa Orokorrari buruzkoa.**
[EUR-Lex - 32022D0591 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/lexUri.do?uri=CELEX:32022D0591:EN:EUR-Lex)
- Halaber, **Trantsizio Ekologikoko Ministerioak (MITECO)** jardunbide egokien zenbait dokumentu egin eta argitaratu ditu; guk aztertu egin ditugu:
  - **“Ingurumenari loturiko jardunbide egokien eskuliburua familia hauetarako: administrazioa eta bulegoak”**
<https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/red-de-autoridades-ambientales-raa/sensibilizacion-medioambiental/manuales-de-buenas-practicas/>
  - **“Ingurumenari loturiko jardunbide egokien eskuliburua familia hauetarako: eraikuntza eta obra publikoak”**
<https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/red-de-autoridades-ambientales-raa/sensibilizacion-medioambiental/manuales-de-buenas-practicas/>
  - **“Espainia zirkularra 2030. Ekonomia Zirkularren Espainiako Estrategia”**
<https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/economia-circular/estrategia/>
  - **“Ekonomia Zirkularren I. Ekintza Plana 2021-2023”**
<https://www.miteco.gob.es/es/prensa/ultimas-noticias/el-gobierno-aprueba-el-i-plan-de-acci%C3%B3n-de-econom%C3%ADa-circular-con-un-presupuesto-de-1.529-millones-de-euros/tcm:30-526709>

- **TED/132/2022 Agindua, otsailaren 21ekoa, 2021-2030 Klima Aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalaren Lehenengo Lan Programa ezartzen duena.**
[BOE.es - BOE-A-2022-3183 Orden TED/132/2022, de 21 de febrero, por la que se adopta el Primer Programa de Trabajo del Plan Nacional de Adaptación al Cambio Climático 2021-2030.](https://www.boe.es/boe-A-2022-3183-Orden-TED/132/2022-de-21-de-febrero-por-la-que-se-adopta-el-Primer-Programa-de-Trabajo-del-Plan-Nacional-de-Adaptacion-al-Cambio-Climatico-2021-2030)
- **Mugikortasun Jasangarrirako Espainiako Estrategia**
[Estrategia Española frente al Cambio Climático \(miteco.gob.es\)](https://www.miteco.gob.es/estrategia-espainola-frente-al-cambio-climatico)
- **Espainiako Ingurumen Profila 2021**
[PAE2021 ES \(miteco.gob.es\)](https://www.miteco.gob.es/pae2021-es)
- **Ekodizioa_Irizpideen eta tresnen gida publikoa**
[libroecoedicion digital v5 tcm30-549217.pdf \(miteco.gob.es\)](https://www.miteco.gob.es/libroecoedicion-digital-v5-tcm30-549217.pdf)
- **Ekonomia zirkularreko jardunbide egokien I. katalogoa**
[fichas-bpec-i-web_def_tcm30-525010.pdf \(miteco.gob.es\)](https://www.miteco.gob.es/fichas-bpec-i-web_def_tcm30-525010.pdf)
- **Ingurumenari kalte esangarria ez sortzeko printzipioekin bat datozen jarduketak diseinatu eta garatzeko gida**
[guiadnshmitcov20_tcm30-528436.pdf](https://www.miteco.gob.es/guidadnshmitcov20_tcm30-528436.pdf)
- Bukatzeko, [Eusko Jaurlaritzak](#) honako hauek jarri ditu martxan:
  - **“Euskadiko Ekonomia Zirkularrerako Estrategia 2030”**
<https://www.ihobe.eus/argitalpenak/euskadiko-ekonomia-zirkularrerako-estrategia-2030-zirriborroa>
  - **“Kontratazio zirkularra. Ekonomia zirkularren sustapena erosketa eta kontratazio publiko berdearen bitartez”**
https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/compraverde/es_def/adjuntos/cuaderno_compra_contratacion_verde_circular_cast.pdf
  - **“Erosketa Publiko Berdearen eta Bizi-Zikloaren Kostuaren Azterketaren Gidaliburua”**
<https://www.ihobe.eus/publicaciones/guia-para-compra-publica-verde-y-analisis-costes-ciclo-vida>
  - **“Euskadiko Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen 2020rako Programa”**
<https://www.ihobe.eus/Publicaciones/ficha.aspx?IdMenu=97801056-cd1f-4503-bafa-f54fa80d9a44&Cod=b34b0641-45b2-4b5a-9870-469079626014&Idioma=eu-ES&Tipo=>
  - **“Klima-aldaketaren Euskal Estrategia 2050”**
[Estrategia vasca de cambio climático 2050 - Cambio climático - Euskadi.eus](https://www.euskadi.eus/estrategia-vasca-de-cambio-climatico-2050)
  - **“Basque Green Deal”**
[Ireakia Eusko Jaurlaritza - Gobierno Vasco: Basque Green Deal, el modelo vasco para un desarrollo económico justo y sostenible \(euskadi.eus\)](https://www.euskadi.eus/irekia-eusko-jaurlaritza-gobierno-vasco-basque-green-deal-el-modelo-vasco-para-un-desarrollo-economico-justo-y-sostenible)
  - **Trantsizio Energetikorako eta Klima Aldaketarako Plana 2021-2024**
[Transicion-Energetica-y-Cambio-Climatico-WEB.pdf \(euskadi.eus\)](https://www.euskadi.eus/transicion-energetica-y-cambio-climatico-web)
  - **2030eko Ingurumeneko Esparru Programa**
[euskadi.eus/contenidos/documentacion/pma/eu_def/adjuntos/Euskadiko-2030eko-Ingurumeneko-Esparru-Programa.pdf](https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/pma/eu_def/adjuntos/Euskadiko-2030eko-Ingurumeneko-Esparru-Programa.pdf)
  - **Euskadiko Lurzorua Babesteko 2030erako Estrategia**
[Euskadiko Lurzorua Babesteko 2030erako Estrategia - Ingurumena - Euskadi.eus](https://www.euskadi.eus/euskadiko-lurzorua-babesteko-2030erako-estrategia)

- **Euskadiko Hondakinak Prebenitu eta Kudeatzeko Plana**
[EUSKADIKO HONDAKINAK PREBENITU ETA KUDEATZEKO 2030eko PLANA - Ingurumena - Euskadi.eus](#)

Dokumentu horiek aztertu ondoren, hainbat jardunbide egoki eta adierazle identifikatu ditugu, eta txertatu egin ditugu gure ingurumen-kudeaketan. Hain zuzen ere, honako alderdi hauekin daude erlazionatuta:

- Energiaren kontsumoa kudeatu eta murriztea.
- Uraren kontsumoa kudeatu eta murriztea.
- Hondakinen sorrera kudeatu eta murriztea.
- Bulegoko materialaren kontsumoa murriztea.
- Erosketetan ingurumen-irizpideak txertatzea.
- Zerbitzuen kontratazioan ingurumen-irizpideak txertatzea.
- CO₂ igorpenen sorrera murriztea.

Visesak lanean jarraituko du jardunbide-egokiak aplikatzeko eta sektoreko adierazleak definitzeko, ingurumen-kudeaketan aurrerapausoak egiten jarraitu ahal izan dezagun eta, aldi berean, beste talde eta sektore batzuen jarduna hobetzen lagun dezagun.

10. 2023KO INGURUMEN-HOBEKUNTZA

Kontuan hartuta alderdi zuzen eta zeharkakoen garrantzia, legeak ezarritako betekizunak, aurreko urteko helburuak eta xedeak eta kudeaketa-sistema osatzen duten gainerako elementuak, 2022ko jarduketar- arloen proposamen aurreratua jaso da:

XEDE ESTRATEGIKOA	INGURUMEN-HELBURUA	EKINTZAK
Visesaren posizioa identifikatzea eta iristeke dagoen "jasangarritasunari" dagokionez aurrea hartzea.	1. Sustapenen diseinuan sartu beharreko hobekuntza-kopurua neurtzeko metodologia garatu eta ezartzea	Arau-eskakizunen barne-mapa, 2030/2050 helburu klimatikoak, Europako makrohelburuak, tresnak eta adierazleen neurketa antolatzea.
2.3 Hondakinak kudeatzeko azken txostenak berrikusteko eta egiaztatzeko barne-irizpideak ezartzea.	2. Obretan hondakin kudeaketa jarraitu eta neurtzeko metodologia prestatu eta ezartzea	Hondakin kudeaketa jarraitzeko kontratek entregatzen diguten hileko txostenen bidez zehatz-mehatz jarraitzea.
2.5. Eraikuntzako eragileak ikertzea eta kontzientziatzea, obran material birziklatuak sartzeari buruz.	3. Zirkularitate-metodologia definitu, ezarri eta inplementatzea	Arauk betetzeko enpresa hornitzaileak integratzeko sistematikak aztertzea.
2.6. Proiektu bat garatzean zirkularitatea aztertu eta zehaztea		Eraikuntza industrializatuko sistemen proiektua ingurumenaren ikuspegitik jarraitzea.
2.7. Europako ENSNARE proiektua, birgaitze-sistema industrializatuak garatzeko, berriztagarriak sartzeko eta prozesu osoa digitalizatzeko (https://www.ensnare.eu/).	4. Sustapenetako Ekonomia Zirkularren esparruan ingurumena hobetzeko proiektuetan/ekimenetan parte hartzea	Kanpoko Batzordearen urteko bileretan parte hartzea, Partzuergoko kideei aurkeztutako garapenei buruzko iritzia eta ekarpenak jakinaraztea (Batzordeko kide bakoitza bere ezagutza-eremutik), ondorioak ateratzea eta Viseari (Sail Teknikoa) ondorioak helaraztea eta horien partaide egitea.
2.8 Hautatutako sustapenetan, metodologia jarraitu, kontrolatu eta aztertzea, datuak hartzea eta bizi-zikloaren azterketa eta karbono-aztarnaren kalkulua egitea.		Hautatutako sustapenetan, BZArako datu-bilketa testatzea eta jarraitzea.
2.9. Sopela-Loiola B131 sustapenean AENORen Eraikin Jasangarriaren Ziurtagiri berriaren saiakuntzaren ondoriozko gomendioen aplikagarritasuna zehaztea.		Eraikuntzaren karbono-aztarna neurtzeko zer tresna mota erabiltzen ari diren jakitea.
2.11. % 100 elektrikoa den sustapen-eredua dokumentatzea eta sustapen pilotuetan emaitzak jarraitu eta kontrolatzea.	5. Gutxienez % 100 elektrikoa den sustapen bat lortzea	Elektrifikazio-soluzioen katalogo bat ezartzea, gaur egun proiektuetan eta obretan dauden eta ezartzen ari diren soluzioen behaketaren arabera (eraikingintzako kode teknikoak eta Visesaren eta Industria Sailaren irizpideak betez). Sustapen pilotuetan lortutako datuak aztertzea eta alderatzea, sustapen horietan definitutako elektrifikaziorako soluzioen arabera (Santurtzi).

XEDE ESTRATEGIKOA	INGURUMEN-HELBURUA	EKINTZAK
2.12. Visesaren sustapenen egoeraren diagnostikoa egitea eta sailkapen akustikoari ekiteko inplikazioak zehaztea.	6. Sustapenen kalifikazio akustikorako irizpideak zehaztea eta sartzea	<p>Visesako etxebizitzaren sustapenen egungo egoera balizko sailkapen akustikoari dagokionez.</p> <p>Visesaren etxebizitzaren sustapenetan sailkapen akustikoa ezartzearen inplikazioak ezagutzea.</p>
3.1. Visesaren proiektuen ingurumen-ebaluazioa estandarizatzea (sustapenaren ingurumen-txostena)	7. Gauzatu ondoren proiektuen ingurumen-ebaluazioa ahalbidetuko duen metodologia garatzea eta barnean ezartzea	Gure proiektuetan arkitektura-azterketek erabiltzen dituzten egungo ingurumen-ebaluazioko sistemak eta horien ondoriozko azken txostenak ezagutzea.
3.2. Obrako ingurumen-datuak biltzeko sistematika ezartzea		Visesaren proiektuetan homogeneizatzea egindako ingurumen-ebaluazioaren azken txostena/azterlana. Eraikinen jasangarritasunari buruzko txostena zehaztea.
3.3. Agirietan jasotako ingurumen-irizpideen (adierazle-multzoaren bidez) jarraipena eta lorpena baloratzea/neurtzea ahalbidetuko duten adierazleak eta txostenak zehaztea.		Ber01 "Obrako ingurumen-datuak" formatuaren edukia berrikustea, obraren gaur egungo informazio orokorreko beharrak biltzen direla egiaztatzeko.
		Visesan gauzatzen ari den obra bakoitzaren ingurumen-datuak hiru hilean behin eta amaieran jasotzen direla egiaztatzeko sistematika ezartzea.
	Obrei buruzko ingurumen-informazioa biltzeko metodologian hobekuntzak proposatzea.	
4. Gure roletik (eraikuntza) abiatuta, lankidetzan jardutea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak helaraztea.	8. Ingurumen-proiektuetan eta -ekimenetan parte hartzea beste erakunde batzuekin	Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.
5. Gure roletik (eraikuntza) abiatuta, lankidetzan jardutea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak helaraztea.		Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.

XEDE ESTRATEGIKOA	INGURUMEN-HELBURUA	EKINTZAK
Gure roletik (eraikuntza) abiatuta, lankidetzan jardutea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak helaraztea.	8. Ingurumen-proiektuetan eta -ekimenetan parte hartzea beste erakunde batzuekin	<i>Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.</i>
Gure roletik (eraikuntza) abiatuta, lankidetzan jardutea eta informazioa, ekintzak eta adierazleak helaraztea.		Erakunde antolatzaileak ezarritako urteko bileretan parte hartzea.
Visesak ekonomia zirkularrarekiko duen posizioa diagnostikatzea	9. Visesari aplikatutako ekonomia zirkularraren diagnostikoa lortzea	Visesari buruzko Ekonomia Zirkularraren diagnostiko bat izatea eta diagnostikoaren gomendioen etorkizuneko aplikagarritasuna aztertzea.
Gure KSri aplikatutako aldaketaren kudeaketa, hurrengo urteetako estrategia orokorrean oinarrituta.	10. EMAS dokumentu- eta antolaketa-kudeaketa hobetzea	Datozen urteetako estrategia orokorra ezartzea.
Ingurumen Batzordea dinamizatzea eta haren jarduerak hedatzea.		Batzordearen bilerak koordinatzea.
10.1. Argiak LED argiekin ordeztzea.	11. Visesaren bulegoetako kontsumo elektrikoa % 2 murriztea	Visesa Bulego Nagusiko 1., 2. eta beheko solairuetan LED teknologiaren bidez dagoen argiztapena berritzea.
10.2. Energia kudeatzeko sistema bat ezartzea (Bulego Nagusia eta Bizkaiko bulegoa monitorizatzea).		Baldintza-agiriaren lizitazioa eta kontratua adjudikatzea.
10.3. Zerbitzu orokorren arloko erosketetan eta kontratazioetan ingurumen-irizpideak ezartzea.	12. Erosketa eta Kontratazio Berdearen Programan lehenetsitako taldeetan ingurumenaren araberako kontratazioaren % 95 gutxienez mantentzea	Catering, ekipo informatiko, elikadura, mezularitza edo garbiketako etorkizuneko kontratazioei arau berria aplikatzea (1/2023 jarraibidea).
10.4. Visesaren mugikortasun-plan partikularra aplikatzea, bai eta Alokabiderekin eta Urarekin batera egindako mugikortasun-plana ere.	13. Proposatutako mugikortasun-planaren bideragarritasuna aztertzea	Visesako mugikortasun-planen proposatutako helburuak eta ekintzak aztertzea eta ezartzea.
		Alokabiderekin eta Urarekin enpresa arteko taldean/batzordean parte hartzea, mugikortasun-plana partekatzeke eta garatu beharreko neurri bateratuak ezartzeko.
10.5. Kontsumoen efizientzia hobetzeko prestakuntza/informazioa.	14. Visesaren bulego guztietan paperaren eta tonerraren kontsumoa % 4 murriztea	Komunikazio- eta sentsibilizazio-pilulak egitea. Karbono-aztarnari buruzko barne-ezagutza hobetzea.

11. ELKARRIZKETA IREKIA ALDERDI INTERESDUNEKIN

Visesak adierazten du gizarte-konpromiso sendoa duela bere misiotik bertatik hasita. Konpromiso hori Enpresen Erantzukizun Sozialaren ikuspegitik gorpuzteko, hainbat ekimen lantzen ari da Visesa, kudeaketa arduratsua eta gardena izateko helburuan aurrerapausoak egite aldera. Hona hemen ekimen horietako batzuk:

INGURUMEN BATZORDEA

Ingurumen Batzordearen helburua zeharkako ikuspegia izatea eta Visesaren ingurumen-kudeaketa orokorra gauzatzea da.

Hauek izan dira Batzordearen jarduera nagusiak:

- 2023-2025 Ingurumen Estrategia eta urteko ingurumen-programak onestea, bai eta horien jarraipen-adierazleak ere.
- 2021-2024 plan estrategikoa GJHein lotzea.
- 2023ko martxoan onetsitako ingurumen-politikari atxikitzea.
- Ekonomia Zirkularreko 2 diagnostiko eta Visesako pertsonentzako informazio- eta sentsibilizazio-kanpainak egitea.
- Gure instalazioetako ingurumen-adierazleen panela, Business Intelligence tresna erabiliz.

Era berean, erosketa eta kontratazio berdeko 2 taldetan parte hartu dugu, bat 2030eko Erosketa eta Kontratazio Berdeko Programaren esparruan, eta bestea obren eta eraikuntzaren esparruko erosketa eta kontratazio publiko berdeko talde eragilean. Halaber, parte hartu dugu 2024ko Ekonomia Zirkularren eta Bioekonomiaren Plan Estrategikoan eta Lurzoruen Batzorde Teknikoan.

Hauek dira 2023an izandako lorpen batzuk:

- Hondakinei, material birziklatuei edo zirkularitateari buruzko eskakizun berri guztiak sartu dira gure proiektu eta obren agirietan.
- sustapenen guztizko elektrifikazioa ezarri da.
- % 9,2 murriztu da bulegoetako kontsumo elektrikoa 2023an, 2022. urtearen aldean.
- Visesako lizitazioen zenbateko osoaren % 98, eurotan, ingurumenaren araberrako erosketetan eta kontratazioetan oinarritzen da (enpresen batez bestekoa % 49 denean).
- % 31,7 murriztu da paperaren kontsumoa 2023an, 2022. urtearen aldean.
- bulegoetan energia berriztagarriak ezartzea.
- Ibilgailuen parkean 100 kg CO₂ eta 800 kg partikula atmosferara isurtzea saihestu dute.

JASANGARRITASUN-MEMORIA

Gure borondatez eskaintzen dugun izaera publikoko txosten bat da, eta ikuspegi sozial, ekonomiko eta ingurumenaren ikuspegitik erakundeak eta bertako jarduerak duten posizioa jasotzen da bertan. Akziodunei, bezeroei, langileei, aliatuei eta gizarteari oro har zuzenduriko proiektu, onura eta ekintza sozialen berri ematen du. Finantza-informazioa eta kudeaketa memoria jasotzen dituen txostenaren osagarria da, eta bi urtean behin argitaratzen da.

Erantzukizun sozialaren komunikazioaren oinarria da, eta ezaugarri dugun gardentasun-printzipioaren adibidea ere bai. Global Reporting Initiative-k (GRI) sustatzen duen eredua nazioartean onarpen handiena duen estandarra da, eta txostena egiteko aukeratu duguna da.

2023an, jasagarritasunari buruzko 5. memoria argitaratu dugu, eta eskuragarri dago Visesa-ren gardentasun-atarian (www.visesa.euskadi.eus).

GARDENTASUN-ATARIA

Zerbitzuaren ikuspegi bikoitzarekin jaio zen: balio publikoa sortzea eta baliabide publikoen erabilera gardentasunaren kultura eredu hartzea.

Gure jarduerari eta gobernu onari buruzko informazio garrantzitsua aldi-aldi eta eguneratuta argitaratzen da (publizitate aktiboa) eta herritarren informazio-eskaerak betetzeko prest gaude (informazio publikoa eskuratzeko eskubideei buruzko eskabideak). Bi horiek herritarren partaidetza erantzunkidearen kultura bultzatzen dute, Visesa herritarrek duten konfiantza indartzeaz gain.

Aurten, asko egin dugu aurrera informazio guztia euskaraz argitaratzean, eta www.visesa.euskadi.eus atariko edukiak eguneratuta mantendu ditugu.

PERTSONEN PARTE-HARTZEA

Urtean zehar hainbat bilera egin dira, bai zuzendaritza-mailan (infobilerak eta Zuzendaritza Batzordea), bai arlo bakoitzeko batzordeen mailan (Berdintasuna, Ingurumena, Estrategia...); Visesa kideak bertan izan dira eta modu aktiboan hartu dute parte. Hona hemen parte hartzeko foro horietako batzuk:

- Berezi Bilera: jardueraren jarraipenerako, koordinaziorako eta antolakuntzarako bilerak. Bilera horietan erakundeko kide guztiek parte hartzen dute, eta arduradun-kolaboratzaile harreman bat ezartzen da. Bilera horiek esparru-gidoi bat dute, eta, bertan, honako bost alderdi hauek landu behar dira: helburuak, portaerak, horizontaltasuna, berrikuntza eta komunikazioa. Bilera horiek hilean behin egin ohi dira.
- Sailen aldizkako bilerak: bilera horietan, interes orokorra duen informazioa ematen zaie arloei; hau da, Visesa arlo bateko kide diren pertsona guztiak biltzen dira.
- Aldizkako bilerak Zuzendaritza Nagusiarekin: urtean 2 eta 4 artean egin ohi dira, eta goi-mailako informazioa jakinaraztea dute xede, hala nola, parte garen Etxebizitza Sailaren politiketatik edo gurekin interakzioan jarduten duten Eusko Jaurlaritzaren beste sail batzuen politiketatik eratorritako informazioa. Horrez gain, estrategia-esparruaren, jardura berrien, Visesa-ren helburuen eta zuzendaritzak bultzatzen dituen proiektuen berri ere ematen da bilera hauetan.
- Beste bilera-esparru batzuk ere badaude, erakundeko pertsonen askotariko profiletara egokituta; horietan, Visesa-ren jarduerak planifikatu, gauzatu, egiaztatu eta findu egiten dira. Hona hemen talde horietako batzuk: Zuzendaritza Batzordea, Berdintasun Batzordea, Segurtasun eta Osasun Batzordea, Euskara Batzordea, Produktu Batzordea eta Ingurumen Batzordea (Erosketa Publiko Berdearen Batzordea).

Visesa kideek parte hartzen duten bilera guztietan bertako kideek *feedbacka* ematen diote elkarri. Gainera, aurreko bileretan sortutako dokumentuen arabera, horren berri ematen zaie erakundeko kide guztiei, intraneteko berrien buletinaren bidez (buletin horretan dokumentazioaren egoera eta erabilgarritasuna ere azaltzen dira).

Bestalde, Visesak beste komunikazio-kanal batzuk ere baditu, aipatutakoez gain (esaterako, iradokizunen postontzia); kanal horiek erakundeak ezarritako ingurumen-komunikazioen mapan daude deskribatuta.

AINTZATESPENAK ETA SARIAK

2023an, **gure lanagatik aintzatespen** hauek jaso ditugu:

- Etxebizitza eta Lurzoruaren Kudeatzaile Publikoen Elkarteak (AVS) Visesa saritu du “EAEko alokairuko etxebizitza publiko sozialen parkearen bizi-ziklo osoko jasangarritasuna hobetzeagatik, elektrifikazio berriztagarriaren bidez”.
- Rebuild Saria. Viuda de Sainz saria jaso genuen eraikuntza industrializatuko proiektu onenari, Sopelan alokairuko babes ofizialeko 33 etxebizitza (BOEa) sustatzeko berrikuntzako erosketa publikoko prozesu bat abian jartzeagatik.
- Jasangarritasunaren aldeko konpromisoa - Eusko Jaurlaritzak Visesa aintzatesten du Euskadin jasangarritasunarekin dugun konpromisoagatik, Europako Kudeaketa eta Ikuskaritza Ekologikoaren Eskeman (EMAS) erregistratutako ia ehun euskal erakundeetako bat baita.

BILTZARRAK ETA JARDUNALDIAK

Visesak, babestutako etxebizitzaren sustapenaren sektorean erreferente gisa, hizlari gisa parte hartzen du hainbat **jardunaldi eta hitzalditan**, bere ezagutza partekatzeko, sektorea bultzatzeko eta bere jarduera ezagutarazteko. Jarraian, 2023. urteari dagozkionak zehazten dira:

2023ko urtarrila	UPV/EHUko Etxebizitza Publikoko Masterrean parte hartzea.
2023ko otsaila	UPV/EHUko Etxebizitza Publikoko Masterrean laguntzea hizlari gisa.
2023ko otsaila	Etxebizitza Berrikuntzari buruzko Jardunaldian parte hartzea: “Alokabizi: alokairu sozialeko etxebizitza babestuaren eredu berri baterantz, zerbitzu publiko gisa”.
2023ko martxoa	REBUILD Kongresuan parte hartzea eta saria jasotzea (Madril).
2023ko martxoa	AVSren Batzar Orokorrean parte hartzea eta Valentzian egindako etxebizitzaren eta lurzorua kudeatzaile publikoen jardunbide egokien AVS 2023 sarietan saria jasotzea.
2023ko apirila	Eguralt Proiektuaren Amaierako Tailerra (SUDOE espazioan zurezko altuerako eraikuntza sustatzeko berrikuntzaren aplikazioa eta hedapena), Baskegurrek antolatua eta Visesa anfitrioi gisa.
2023ko maiatza	Etxebizitza Sozialaren Berrikuntzari eta Jasangarritasunari buruzko Nazioarteko II. Biltzarrean (ISVIS 2023) parte hartzea, etxebizitza sozialen sustapenentarako eredu dena elektrikoa aurkeztuz.
2023ko maiatza	Euskadiko 2030 Erosketa eta Kontratazio Berdeen Programari atxikitako erakundeen lantaldean parte hartzea (Bilbo).
2023ko ekaina	Ekosteguna: zirkularitatea eraikuntzan eta euskal ingurumen administrazioaren legearen 84. artikuluari erantzutea Jardunaldian esku hartzea.
2023ko abuztua-iraila	UPV/EHUko Uda Ikastaroan parte hartzea: Alokabizi, alokairu sozialeko etxebizitza babestuaren eredu berri baterantz, zerbitzu publiko gisa (Donostia/San Sebastián).

2023ko iraila	Hizlari gisa parte hartzea Madrilen egin den Nazioarteko Prebencionar IV. Kongresuan.
2023ko urria	Bilboko etorkizuneko hiriak biltzarrean parte hartzea.
2023ko urria	Lurzorua Babesteko Biltzarrean (Bilbo) parte hartzea.
2023ko urria	Euskadiko Nazioarteko IV. Arkitektura Bienalean parte hartzea – Mugak (Donostia/San Sebastián).
2023ko urria	Basque Tech Summit 2023 Biltzarrean esku hartzea: Donostiako etxebizitza publikoko proiektu eta obretan BIM ezartzea, Visesan BIM metodologiaren hedapena aurkeztuz, alokairu sozialeko etxebizitza babestua sustatzeko prozesuaren digitalizazioaren esparruan.
2023ko urria	Egurraren X. Astea – Baskegur egitea.
2023ko azaroa	Hizlari gisa parte hartzea Madrilgo Eraikuntza Industrializatuko Foroan (OCH).
2023ko azaroa	REDOING: Industrializazioa berrikuntzan: nola aplikatu teknologia berriak eraikin-parkea “berreformatzeko” Konferentzian parte hartzea (Bilbo).

12. INGURUMEN-ISTRIPUAK

2023an ez da ingurumen-larrialdi edo -istripu esanguratsurik hauteman Visesaren jardueren, produktuen eta zerbitzuen esparruan.

Kontratututako eraikuntza-enpresei dagokienez, adierazi da Visesaren sustapenetako obrek ez dutela ingurumen-zehapenik edo isunik jaso zegokien araudia urratzeagatik.

Halaber, Visesak adierazten du ez duela ingurumen-zehapenik jaso.

13. BALIOZKOTZE-DATUAK

BUREAU VERITAS IBERIA SL enpresak (ES-V-0003 zenbakiarekin akreditatutako ingurumen-egiaztazailea) baliozkotu du adierazpen hau. Helbidea: Valportillo Primera Kalea, 22-24. 28108 – Alcobendas (Madril).

Ingurumen-adierazpen hau 2023ko datuei dagokie eta adierazpen osoaren eredian oinarrituta gauzatu da. Urtean behin ingurumen-adierazpen bat egiten da, herritarrekin eta beste alderdi interesdun batzuekin komunikatzeko eta elkarrizketan aritzeko tresna gisa, Visesaren ingurumen-portaerari dagokionez. Adierazpena webgune honetan dago argitaratuta:

<http://www.visesa.euskadi.eus>

Hurrengo adierazpen baliozkotua 2024. urtekoa izango da, eta 2025. urtean aurkeztuko da.

Adierazpen honen edukiari buruzko galderarik izatekotan, jarri gurekin harremanetan visesa@visesa.eus helbide elektronikora idatzita.

Harremanetarako pertsona: Goretti García

Honek egin du adierazpena:

Goretti García Arenal
Visesako Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen zuzendaria